

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odprte
strani

V katero stranko naj se vpišem?

70 ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske Kranj
Gorenjc in banka — formula prihranka

Boj za demokracijo ali za oblast

Ali priznavamo javno ali ne, v Sloveniji se je začela tudi borba za oblast oziroma vsaj za delitev oblasti med sedaj vladajočo partijo in novimi zvezami ter gibanji, ki se v Sloveniji rojevajo kot posledica odpiranja političnega prostora ali kratko rečeno lanske "slovenske politične pomladi". Ta boj za oblast pa se mora poistovetiti tudi z bojem za demokracijo in to takšno, ki pa dala oblast ljudem, pa naj se imenuje tako ali drugače. To je bilo med drugim slišati na zadnji seji predsedstva republiške konference SZDL, ki je razpravljalo o političnem pluralizmu v Sloveniji, dodati pa je treba misli realno razmišljajočih ljudi, da prve javne obravnave slovenskega političnega pluralizma (ali strankarstva) ne gre oznanjati kot zgodovinske, saj so tako imenovane seje pri nas pogosto kompromitirane, in da bo šlo očitno za leta trajajoč proces, da se bo politični pluralizem pri nas resnično vtiril in da mu bodo ljudje, večinoma nevajeni tega, kos po zrelosti in kulturi političnega dela.

Politični pluralizem vstopa v slovensko javno in politično življenje, čeprav trenutno še nedorečen, z različnimi pogledi in razmišljanji, še s precejšnjo mero strahu in večkrat tudi premalo določenimi programi. Prevelike oči ima ob tem slovenski strah, kaj bodo porekli v

drugih republikah. Marsikaj kritičnega, pa tudi krivičnega, smo zadnje čase ob demokratičnih potezah že slišali iz drugih krajev, vendar praksa kaže, da najdejo sveže ideje prav kmalu domovinsko pravico tudi v drugih delih države, vendar je na različnosti v tej Jugoslaviji zaradi objektivnih razlogov treba računati.

Objektivnim različnim političnim razmišljanjem je treba dati prostor. Zagovarjamo svobodo misli in govora, ki sta brezpredmetni brez logičnega nasledka: svobode združevanja. V nekaterih stvareh smo se v Sloveniji že zednili, še najbolj o tem, da je nujna in zdrava enakopravna konkurenca programov in ljudi, brez monopolov ene stranke ali posameznikov, brez vnaprej določenih privilegijev. Kako in kje se bodo ti različni interesi, posamezniki in programi izražali, ali znotraj prenovljene SZDL, ki naj bi se spremenila v nekakšen servis političnemu organiziranju, ali v strankah, ki so sedaj še vedno najpogostejša oblika političnega izražanja, čeprav se klasični obraz strank spreminja. Med tem predvsem kolebamo in odgovora še nimamo, vendar je treba političnemu pluralizmu z demokratičnim obrazom še naprej utirati pot.

J. Košnjek

V sredo so v Ljubljani ustanovili Slovensko demokratsko zvezo - gibanje za vzpostavitev parlamentarne demokracije, kot so zapisali v svoji programski izjavi. Foto: Gorazd Šinik

Nov rekord slovenskih jamarjev

Kranj, 11. januarja - Skupina 17 jamarjev iz 5 slovenskih društev, med katerimi je bilo tudi pet članov kranjskega društva za raziskavo jam, je med 6. in 9. januarjem 1989 že drugi raziskovalca Skalarjevo brezno v pogorju Kanina. Med prvo odpravo pred novoletnimi prazniki, ko je trajal obisk brezna 56 ur, je uspel Igorju Potočniku z Ovsiš pri Podnartu in koprskemu jamarju Mitji Vezovniku spust v globino 680 metrov. Na janiarski odpravi sta se s Potočnikom spustila v brezno dva ljubljanska jamarja, njim pa sta sledili še dve merilni ekipi. Drugi dan je jamarjem uspelo prodreti do globine 896 metrov. To je nov jugoslovanski globinski rekord, ki je za 16 metrov globlji od spusta v Vetrena brda v Črni gori pred tremi leti na mednarodnem jamarškem taboru.

Tak dosežek je bil mogoč, kot je na kratko ocenil predsednik kranjskega jamarškega društva Igor Potočnik, ker si je za dosego skupnega cilja prvič doslej združeno prizadevalo toliko jamarjev iz več slovenskih društev. Napredovanje v Skalarjevem breznu in raziskovanje globine je namreč zaradi globokih brez in dolgih ožin zelo težavno, zato zahteva številno in izkušeno moštvo. Zaenkrat jamarjem še ni uspelo prodreti do dna brezna, saj jih je pri globini 896 metrov ustavila ožina. Ker se meander spet razširja v globino, pa jamarji upajo na nadaljnje prodiranje v brezno. Tako bomo v letu, ko Jamarska zveza Slovenije praznuje stoletnico delovanja, verjetno še pisali o novih rekordih naših jamarjev.

S. Saje

Kdo bo slovenski član predsedstva države

Odločali se bomo med šestimi

Ljubljana, 11. januarja - Od 73 evidentiranih kandidatov za člana predsedstva Jugoslavije iz Slovenije jih je na nadaljnjo kandidaturu pristalo šest: Marko Bulc, Janez Dernovšek, Tomaž Kalin, Gojko Stanič, Dušan Šinigoj in Vinko Vasle. Po mnenju predsedstva republiške konference SZDL pa bi bil za predsednika zveznega izvršnega sveta najprimernejši Ante Marković s Hrvatske, dolžnost zveznega sekretarja za ljudsko obrambo pa naj v prihodnje opravlja civilna oseba.

Kljub temu da nova ustava še ne predvideva izvolitve člana predsedstva države na neposrednih volitvah, ampak ga izvoli republiška skupščina, se utegne zgoditi, da bomo slovenskega člana, ki bo maja avtomatično prevzel po ključu v predsedstvu dolžnost predsednika predsedstva, volili na neposrednih volitvah. Tako so menili na srednji seji predsedstva republiške konference SZDL, saj ima prav ta organizacija največ besede pri izbiri končnega kandidata. Kako to speljati, še ni znano, saj so pravne razlage različne, zato pa je predsedstvo terjalo takojšnjo spremembo tega dela ustave in volilne zakonodaje, da bo to mogoče speljati. Za zdaj je predlog, naj bi se na temeljnih kandidacijskih konferencah odločali med vsemi šestimi kandidati, tista dva, ki bosta pa dobila največ podpore, pa bosta šla na neposredne volitve. Kdor bo dobil na neposrednih volitvah največ glasov, naj bi bil kandidat SZDL za izvolitev v republiški skupščini. To je pomembna novost, prav tako pa tudi ta, da predsedstvo SZDL med 73 kandidati ni delalo nobene selekcije in so se kandidati sami odločali, kdor bo še naprej kandidiral in kdo ne. Prav na selekcijo predsedstva je bilo dosti ugovorov, predvsem s strani mladine, ki so ponovno poudarili, da bodo pri volitvah člana zveznega predsedstva sodelovali le, če bodo volitve neposredne.

J. Košnjek

Kako se (ne)pripravljamo na Evropo 92

Hočemo v Evropo

Ljubljana, 10. januarja - "Hočemo v Evropo!" in "Kaj vendar delate, uničili ste nam mladost", dva ljubljanska grafiti na poslopju Ljubljanske banke, nasproti Čankarjevega doma. Po pisavi sohde ju je napisala ista roka. Niso ju prebelili, kakor napise na sosednjem poslopju, torej to le niso najbolj nevarni grafiti, si pravim, ko se vračam s časniarske konference, na kateri je Cvetka Selšek, predsednica republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, razložila, kako se v Jugoslaviji (ne)pripravljamo na Evropo 92 in kakšne sklepe je v zvezi s tem sprejel republiški izvršni svet.

Evropa nas seveda ne čaka odprtih rok, toda zavrača nas tudi ne, če bi imeli resen namen in se potrudili... Zakaj vendar nečemo v Evropo? Cvetka Selšek po dobri, stari diplomatski navadi tega seveda ni povedala naravnost, temveč je nanizala kup argumentov, ki govore o naši življenjski povezanosti z Evropo, rekla je, da premalo vemo in slabo smo obveščeni o tem, kakšna bo Evropa 92,

da pa za Jugoslavijo ne vidi nobene posebejne nevarnosti, če bi postala članica EGS, seveda, pa bi si morala za začetek izgovoriti poseben položaj, saj čiste konkurence takoj ne bi prenesli.

Veliki problemi se pogosto odlično zrealijo v podrobnostih, si pravim, ko brskam po gradivu, ki so nam ga pripravili za razgovor in si podčrtam dva odstavka. V prvem piše, da naši predstavniki v dosedanjih razgovorih s predstavniki EGS niso bili dovolj pripravljeni za poglobljene, strokovne razgovore, razlog nezadostne pripravljenosti pa je tudi v tem, da še vedno ohranjamo politično reprezentativni tip naših pogajalcev. V drugem pa, da sedanji neregularni in preferencialni status, ki ga Jugoslavija uživa v EGS, ne omogoča pravega partnerstva oziroma celovitega vključevanja v tokove devetdesetih let.

Kaj nam torej manjka? Na kratko lahko rečemo, da prvič znanje in drugič, želja, da ne bi bili več dežela v razvoju.

M. Volčjak

Gazimo v revščino

Lansko leto je bilo, tudi kar zadeva padec življenjskega standarda, rekordno. Ob naraščajočih življenjskih stroških, inflacijskem galopu in omejevanju rasti plač ljudje vse bolj tonejo v revščino.

Uradni ekonomski kazalci priznavajo za petino slabši realni življenjski standard. Toda upošteva je 250-odstotno inflacijo, ob tem pa le 180-odstotno dovoljeno rast osebnih dohodkov, se je standard lani celo za tretjino slabše pisalo kot leto poprej. V delovnih kolektivih, kjer jim zakon ni dovolil izplačati niti do omenjene meje, pa je bilo še huje. Nič čudnega torej, če ljudje jadikujejo, ker s plačili ne dohajajo več stroškov, ali pa ustavijo stroje in pred skupščinskimi stavbami kličejo po dostojnejšem zaslužku.

V Sloveniji že nekaj let po dogovorjeni metodologiji izračunavajo življenjske stroške, kar koristi skupnosti socialnega varstva pri dodeljevanju socialnovarstvenih pomoči, je pa tudi merilo za določanje najnižjega in zajamčenega dohodka. Zlasti zadnje leto se je drastično pokazalo, kako se poglablja prepad med izračunanimi življenjskimi stroški družine na eni strani in njenimi dejanskimi prejemki na drugi. Tako košarica življenjskih stroškov za november kaže, da bi izbrana 3-članska družina (dva zaposlena z 9-letno hčerko) za pokritje povprečnih življenjskih stroškov potrebovala 2.973.671 dinarjev, za minimalne

1.760.193, ob najnujnejšem pa bi preživela že s 1.107.237 dinarji. 4-članski delavski družini (starša lahka delavca, 6-letni sin in 14-letna hči) bi bilo za golo preživetje dovolj že 1.359.180 dinarjev, za pokritje minimalnih življenjskih stroškov 2.180.789 in povprečnih 3.687.371 dinarjev. Kolikor je znano, povprečni slovenski mesečni dohodek novembra ni presegel milijona, se pravi, da z dvema povprečnima plačama vsaj 4-članska

družina komajda zmore celo minimalne življenjske stroške. Nekateri sicer trdijo, da je napaka v izračunu košarice, ker da je preradodaren in bi ga kazalo oklestiti. Toda še pred 4 leti enako izračunana košarica ni bila nič prepolna. Se pravi, da so razmere prisilile ljudi, da se ob večjih stroških in nižjih plačah odrekajo nekaterim potrebam. To potrjuje tudi podatek, da izdatki za hrano pojedjo že tretjino družinskega proračuna, čeprav se mora vse več ljudi zadovoljiti celo s cenejšimi in manj kakovostnimi živili.

D. Z. Zlebir

Časniarsko priznanje velikemu športniku

Desetletje je bilo Bojanovo

Gozd Martuljek, 11. januarja - Društvo slovenskih športnih novinarjev je v sredo, 11. januarja, v hotelu Špik v Gozd Martuljku, kjer je Bojan Križaj pred nedavnim odprl svoj klub s smučarsko šolo, tega velikega smučarja, športnika, vzornika mladih in človeka, ki je užival doma in v svetu vsa ta leta velike simpatije ne le med športniki in prijatelji športa, ampak nasploh med ljudmi, razglasilo za slovenskega športnika desetletja. Od leta 1974 dalje, ko je Bojanova zvezda začela vzhajati, pa do lani, ko se je poslovil, je visoko profesionalno in človeško dostojanstveno opravljal svojo tekmovalno poslanstvo, bil tudi s svojim obnašanjem v življenju in v odno-

su do sojudi, znanih in nezanih, vzornik in vedno zaželen sogovornik, v času največjih uspehov je znal najti svojemu razmišljanju in besedam pravo in stvarno mero, in vse to je Bojana zapisalo med največja imena slovenskega in jugoslovanskega športa ter svetovnega smučanja. Pravi čas, čeprav po svoje tragično, je opustil tekmovalno smučarstvo in se oprjel posla, za katerega meni, da ga zna najbolje opravljati. Bojanovo je bilo to športno desetletje, obogateno z nad sto tekmami, na katerih je osvajal točke svetovnega pokala, z osmimi zmagami in pokalu, z udeležbo na štirih olimpiadah in petih svetovnih prvenstvih, s katerih se je vračal s kolajnami. Tri-

krat je bil izbran za najboljšega jugoslovanskega športnika. Trdo in na trenutke kruto vprežen v naš smučarski voz je vztrajal, prenašal obdobja neizmerno slave in bil tarča mnogih graj. Ostal pa je Križaj in marsikdo bi ga še danes rad gledal na startih neizprosnih tekem. Bil si veliki slovenski športnik, ki si ponesel ime malega, vendar srčnega slovenskega naroda v svet, je dejal radijski reporter Franci Pavšer, ko je Bojanu izročal iavornik desetletja. Križaja so v sredo nagovorili še Borivoj Ferš v imenu Društva slovenskih športnih novinarjev, Ivo Zorčič v imenu slovenskih športnikov in telesnokulturnih delavcev ter Marjan Ferenčak v imenu Petrola, kjer ima Bojan sedaj svoj klub.

J. Košnjek

Franci Pavšer izročja Bojanu Križaju priznanje za športnika desetletja. Foto: F. Perdan

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Sila in ples

Titograd, oktobra lani in 10. in 11. januarja letos. Obakrat je na trgu pred črnogorsko skupščino vrela ljudsko nezadovoljstvo in v obeh primerih je ljudski srd ciljal na skoraj iste probleme, iste ljudi, foteljaše, ki so se okronali za predstavnik ljudstva, pa z njim niso živeli in bili poslušnejši za navodila iz Beograda kot za klice svojega naroda. Iz izhoda oktobrskih in tokratnih januarjskih demonstracij sta bila različna. Oktobra je množico s silo razglašala milica, tokrat pa so se demonstranti po 30 urah vztrajanja razšli, s plesom za razliko od oktobrskega ponižanja, ki ga očitno Črnogorci niso pozabili. Oktobra lani se je črnogorska oblast obdržala, tokrat pa je morala kloniti. Odsila je kompletna državna in politična garnitura republike, z njo pa vsi predstavniki te republike v najvišjih organih države in partije, vključno z Veselinom Djuvanovićem in Vidojem Žarkovićem.

Oktobrska sila in januarjski ples na titograjskih ulicah marsikaj povesta, čeprav vse globine problematike, revščine in razvojne zastojaste Črne gore ne rešujeta. Republika predolgo ni znala ali ni hotela svojih energij in možnosti usmeriti v razvoj in je pretirano, tudi pod vplivom lažnih obljub, čakala samo na pomoč od drugod. Sedaj je vprašanje, ali bodo novi črnogorski voditelji znali preseči zastoj in izkoristiti tudi pozitivni razvojni naboj, ki je bil na zadnjih demonstracijah v Titogradu očiten. Ljudje so se revščine, v katero so bili očitno pahnjeni, naveličali, naveličali so se obljub in neodločnosti ter nekomu drugemu, ne pa njim podrejenega vodstva. In večina teh ljudi, ki so živeli v blagostanju in katerih otroci se niso igrali z vrstniki, je tokrat po ukazih ljudstva odšla. In to ljudstvo je tudi užaljeno, saj jih je pred meseci tepla njihova oblast.

Predstavniki oblasti morajo, hvaljeni ali grajani, pred ljudi, če jih to poziva. Črnogorskim voditeljem se tokrat tega ni zdelo vredno storiti, zato je bil revolt še večji. To je bil omalovažujoč odnos ali pa vneprejšnji izraz nemoči in nesposobnosti obvladovati položaj. Demokracija, takšna ali drugačna, ima v svojem slovarju tudi neposredni dialog med ljudmi in oblastjo. Ulica verjetno ni najprimernejši kraj za tak dialog, dialog pa nedvomno mora biti. Če pridejo na površje novi ljudje, neobremenjeni s preteklostjo, ljudje s svežimi idejami in programi, hrabri in s potrebnim znanjem ter človeškimi kvaliteta, potem dosega ljudsko nezadovoljstvo svoj namen. Če pa se bo zasukal samo vztrajnik in bo ljudstvo čez nekaj časa klicalo po odhodu tudi teh ljudi, potem pa resnično nismo storili ničesar.

Dobro sodelovanje

Kranj, 10. januarja - Komisija za odnose z verskimi skupnostmi pri skupščini občine Kranj je v torek pripravila tradicionalno no-voletno srečanje med predstavniki verskih skupnosti in družbeno političnih organizacij in občine. Predsednik občinske skupščine Ivan Torkar je seznanil predstavnike verskih skupnosti z razmerami v občini, spregovoril pa je tudi o delu komisije in odnosih z verskimi skupnostmi. To sodelovanje je bilo lani dobro, večjih problemov ni bilo, vsi skupaj pa so se zavzeli za boljše ohranjanje kulturno-zgodovinske dediščine in za pridobitev ustreznih prostorov za cerkveni arhiv.

C. Z.

Podelili priznanja ob občinskem prazniku - Ob letošnjem škofjeloškem občinskem prazniku, 9. januarju, so na ponedeljkovi slovesnosti v dvorani Loškega odra na Spodnjem trgu podelili priznanja za dobro delo. Podelili so več pisnih priznanj, nagrado občine in malo plaketo ter veliko plaketo, ki sta jo prejela kolektiv obrtnega podjetja Čevljarna Ratitovec in kolektiv Iskre Elektromotorji Železniki za uspešne in perspektivne razvojne programe. - Foto: F. Perdan

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Trzič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Sinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Pševc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Volžič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Vsak dvanajsti občan prejema socialnovarstveno pomoč

Dno je vse širše in globlje

Radovljica, 10. januarja - Čeprav radovljiško gospodarstvo (tudi na račun Elana) dosega v povprečju boljše rezultate kot gorenjsko in slovensko, pa je tudi v tej občini "družbeno dno" vse širše in globlje. Kot ocenjujejo, je lani prejelo vsaj eno od trinajstih oblik socialnovarstvene pomoči 3044 občanov (leta 1985 le 2810), devet odstotkov prebivalstva v občini oziroma še vsak dvanajsti občan. Če pa upoštevamo še pomoč delovnih organizacij, društev in humanitarnih organizacij ter vse druge oblike pomoči (pri regresiranju osnovnošolske prehrane, pri kritju izdatkov za letovanje socialno ogroženih otrok, pri doplačilu izdatkov za oskrbo v vrtcu...), pridemo do presenetljive ugotovitve, da pomoč potrebuje že kar petina vsega prebivalstva v občini - verjetno pa še več, saj vsi, ki so socialno ogroženi, ne zaprosijo za pomoč.

Ker je nesmiselno, da bi navajali vse oblike pomoči, omenimo le, da se je v zadnjih štirih letih število občanov, ki prejema delno nadomestilo stanarine, skoraj potrojilo, število tistih, ki prejema varstveni dodatek k pokojnini, je poraslo s 460 na 534, podvojilo pa se je tudi število občanov, ki so oproščeni doplačila pri zdravstvenih storitvah.

Pa ne gre le za pomoči! Na težke socialnovarstvene razmere in na brezperspektivnost mladega rodu kažejo tudi izjemno slabe možnosti za reševanje stanovanjskega problema. Le katera mlada družina (brez premožnih staršev) si ob tem, da ima denarja komajda za ves mesec, še lahko privoščila nakup (komunalno opremljene) gradbene parcele,

ki stane okrog 70 milijonov dinarjev, ali nakup stanovanja po ceni tri milijone za kvadratni meter? Ker mladi nimajo teh možnosti, je razumljivo, da se povečuje pritisk na družbena stanovanja. V občini je (po ocenah) okrog 500 prosilcev stanovanj. Samo na razpis za solidarnostna stanovanja se jih je javilo 250, na listo pričakovalcev je bilo uvrščenih 163, le tridesetim pa se bodo želje tudi uresničile. Čeprav so vloge "opremljene" z različnimi priporočili, to v razmerah, ko se "sistem stanovanjskega gospodarstva podira", nič ne zaleže.

Nesporno je, da je vse bolj temna slika socialne varnosti le posledica globoke gospodarske krize. V radovljiški občini so resda na račun osebnih dohod-

kov nekoliko izboljšali akumulativno sposobnost gospodarstva, vendar so s takšnim ukrepom tudi razširili in poglobili "socialno dno" revščine in družbenih napetosti. Osebnih dohodkov v gospodarstvu so bili namreč v lanskem tričetrtletju nižji od gorenjskega in slovenskega povprečja. Razmere so najtežje v Verigi in v KŽK-jevi temeljni organizaciji kooperantov, kjer imajo izgubo in so imeli ob tričetrtletju plače za sedem oziroma pet odstotkov nižje od občinske-

ga povprečja. Sicer pa je na listi delovnih in temeljnih organizacij, ki izplačujejo najnižje osebnih dohodke, več imen: poleg Verige in KŽK-ja še Vezenine, Almira, Sukno, Jelplast, Hotel Grajski dvor, LIP-ov obrat v Podnartu, brivsko-frizerski salon Nada, čevljarsko podjetje Triglav... Nekatere organizacije ne morejo izplačevati višjih plač, ker jim poslovni rezultat tega ne omogoča; druge pa bi jih lahko, vendar le, če bi se odrekle nekaterim ciljem.

C. Zaplotnik

Iz dela SZDL Trzič

Tudi o ekologiji

Trzič, januarja - Predsedstvo Občinske konference SZDL Trzič je leto začela aktivno; ena njenih večjih letošnjih akcij bo problemska konferenca o ekologiji in varčevanju.

Poleg priprav na volitve teče pri Občinski konferenci socialistične zveze v Trziču vrsta aktivnosti. Tako je Koordinacijski odbor za razvijanje in uveljavljanje socialistične solidarnosti poslal apel vsem krajevnim odborom za zbiranje pomoči Armeniji in obravnaval predlog družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji. Odbor predlaga občinski skupščini, da ta predlog družbenega dogovora sprejme; prednost novega dogovora je po njihovem mnenju v tem, da odbor lahko odobri pomoč prizadetim že na osnovi priporočil izvršnega sveta, in ni treba čakati na sklep vseh podpisnic, pa tudi v tem, da je za veljavno dogovora dovolj, da ga podpiše večina podpisnic.

Velike priprave pa tečejo za problemsko konferenco o ekologiji in varčevanju z energijo in na sploh, ki bo v drugi polovici februarja.

D. Dolenc

Višje odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča

Ne le formalnost

Škofja Loka, 10. januarja - V škofjeloški občini bodo v kratkem začele veljati nove, višje odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča.

Kot je na torkovi seji sklenil izvršni svet, bo po novem treba plačati za spremembo namembnosti kvadratnega metra kmetijskega obdelovalnega zemljišča 10.800 dinarjev, za zemljišče drugega razreda 9.720 dinarjev, za tretjega 8.640 in za četrtega 3.240 dinarjev. Za kmetijsko obdelovalno zemljišče petega in šestega katastrskega razreda ter za prvi, drugi, tretji in četrti razred neobdelovalnega kmetijskega zemljišča ali gozda bo odškodnina 1.620 dinarjev za kvadratni meter, za najslabše obdelovalno in neobdelovalno zemljišče pa 1.080 dinarjev. V škofjeloški občini so odškodnine za spremembo namembnosti že od lanskega januarja za dvajset odstotkov višje od tistih, ki jih določa republiški izvršni svet. Za tak korak so se odločili zato, da bi kmetijska zemljiška skupnost, ki je lani z odškodnino za spremembo namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča zbrala 80 milijonov dinarjev ali več kot polovico vsega dohodka, lažje opravljala vse z zakonom določene naloge.

Čeprav je določanje višje odškodnine bolj ali manj formalnost, pa je bilo v razpravi na torkovi seji izvršnega sveta zastavljenih tudi nekaj vsebinskih vprašanj, naslovljenih predvsem na občinsko kmetijsko zemljiško skupnost: za kaj vse se porablja odškodnina, koliko denarja se zbere od najemnine za družbena zemljišča, kdaj bo zemljiška skupnost uskladila kategorizacijo zemljišč z dejanskimi razmerami v naravi in zakaj ne uveljavlja prednostne pravice pri nakupu kmetijskih zemljišč. Kot je bilo slišati v razpravi, v občini razmišljajo tudi o ustanovitvi nekakšne komisije za lokacije, ki naj bi reševala sporne primere oziroma usklajevala kmetijske in druge interese. Ker bi imelo delo takšne komisije dobre in slabe strani, bodo predlog ocenile strokovne ustanove.

C. Z.

Dan prosvetnih delavcev v Kranjski gori

Jesenice, 12. januarja - Sindikat delavcev v vzgoji in izobraževanju pri občinskem sindikalnem svetu na Jesenicah pripravila dan prosvetnih delavcev, ki bo v petek, 13. januarja, ob 17. uri v hotelu Lek v Kranjski gori. Po bogatem kulturnem programu bo slavnostni govornik podpredsednik republiške konference SZDL mag. Viktor Žakelj, podelili pa bodo Žagarjeva priznanja za lani. Obenem bodo podelili pohvale in diplome tudi za športne dosežke.

D. Sedej

Kranjskim gorskim reševalcem

Priznanje za požrtvovalno delo

Kranj, 10. januarja - Člani postaje Gorske reševalne službe v Kranju, ki so v preteklosti prejeli že vrsto občinskih in republiških odličij, so ob koncu lanskega leta dodali k tej zbirki še eno visoko priznanje. Za "ad vizlednega sodelovanja s planinsko enoto armade v Kranju so postajo nagradili z zvezno plaketo JLA, kar bo gotovo še bolj utrdilo medsebojne stike.

Kranjska postaja Gorske reševalne službe, ki deluje že od 1946. leta, je tako po številu članstva kot po njegovi usposobljenosti v vrhu slovenske organizacije za reševanje v gorah. V svojih vrstah ima kar 58 članov in 23 pripravnikov. Med člani je od lani tudi skupina odličnih alpinistov z Jezerskega, že prej pa so se jim pridružili piloti in mehaniki Letalske enote milice in starešine armade. Nosilci strokovnega dela so inštruktorji GRS Zvone Korenčan, Tone Langerholc, Stane Rotar, Marjan Ručigaj in Franc Zupanc, v postaji pa so tudi trije inštruktorji za letalsko reševanje, štirje zdravniki z dr. Matijem Horvatom na čelu, vodnik lavinskega psa in drugi specialno izurjeni reševalci. Njihova naloga je reševa-

nje ponesrečenih z gora v kranjski občini in s smučišč na Krvavcu ter na Jezerskem.

Lani so morali kranjski reševalci kar precejkrat pohiteti na pomoč. Žal so s 14 reševalnih akcij v gorah prinesli v dolino pet smrtno ponesrečenih planincev oziroma alpinistov, na smučiščih pa je bila med 140 nezgodami ena smrtna žrtev. Razen tega so sodelovali v 11 akcijah drugih postaj GRS in uspešno opravili devet iskalnih akcij.

Ob reševanju v postaji GRS Kranj stalno skrbijo, kot naglašal njen načelnik Emil Herlec, da dopolnjujejo ter preverjajo znanje reševalcev. S preventivnim delom - k temu sodijo predavanja na šolah, vodenje zahtevnejših izletov, pregled planinskih poti in podobne naloge - skušajo zagotoviti

Trije oksigenatorji za tržiške bolnike

Aparat, ki se izplača v nekaj mesecih

Trzič, 10. januarja - V tržiški zdravstveni skupnosti so za kronične pljučne bolnike, odvisne od oskrbovanja s tekočim kisikom, kupili tri sodobne aparature za pomoč pri dihanju - oksigenatorje.

Bolnikov s kroničnimi pljučnimi boleznimi je veliko, le peščica pa je takih, ki zaradi te obolenj stalno živijo v pomanjkanju kisika. Tem boleznem lajšajo z dovajanjem tekočega kisika, najpogosteje v bolnišnicah, nekateri pa so priklučeni na kisik tudi ob domači negi, kjer je lahko ravnanje s kisikovimi bombami tudi nevarno. Bolnišnična oskrba je vse dražja, ugotavljajo v zdravstvenih skupnostih, kjer zadnje čase gledajo na vsak dinar, trpljenja pa tem bolnikom nič kaj ne olajša. Tri dve dejstvi so imeli pred očmi v Trziču, ko so se na predlog dr. Robiča, direktorja tamkajšnjega zdravstvenega doma, odločili o nakupu oksigenatorjev za svojih pet bolnikov.

Ta sodobna aparatura je lahka, prenosna, nenevarna, bolnik jo lahko uporablja doma, in medtem ko mu iz okolja dovaja koncentriran kisik, lahko opravlja celo lažja sedeča dela. Resda je draga, okoli 10 milijonov vsaka, vendar za bolnika neprecenljiva, v nekaj mesecih uporabe pa povrne vložen denar, tako da je varčnejša od dolgotrajnega ležanja v bolnišnici. Če namreč bolnik le dva meseca leži v bolnišnici, so stroški hospitalizacije ob današnjih cenah od 3 do 4 milijonov, mnogi pa s hudimi pljučnimi boleznimi obležijo za več let. Upošteva ta (materialna) dejstva, se bo nakup oksigenatorjev tržiški zdravstveni skupnosti v letu dni izplačal, da o olajšanju pri bolnikih niti ne govorimo. Za zdaj imajo aparature trije bolniki, dobila pa jih bosta še preostala dva, ki ju (ob kisiku) negujejo v domačem domu upokojujencev. Za vzdrževanje uvoženih aparatov (izdelek je ameriški, uvoznik dunajska firma) se ne bojijo, saj je servis in možnost nakupa rezervnih delov v Ljubljani, pa tudi onstran meje.

Trzič ima le pet bolnikov, ki jim je bil potreben oksigenator. Gorenjska jih ima najbrž okoli 50. Prav bi bilo, ko bi po tržiškem zgledu mislili na to, kako tudi njim olajšati bolezen. Siromaštvo zdravstvenih skupnosti ne bi smelo biti izgovor.

D. Z. Zlebir

S. Saje

V menedžerski šoli na Brdu podelili diplome drugi generaciji slušateljev

Obrnimo se k človeku

Brdo pri Kranju, 10. januarja - V Centru za usposabljanje vodilnih delavcev, ki dela pri Gospodarski zbornici Slovenije, so na skromni svečanosti, ki je poleg slušateljev edine menedžerske šole pri nas privabili tudi vrsto uglednih gostov, podelili diplome drugi generaciji slušateljev sedemtedenskega seminarja. Prejelo jih je 25 mladih strokovnjakov, med njimi dva iz Bosne. Šola, ki postaja vse bolj slovenska, saj slušatelji ne prihajajo več le iz Ljubljane, ki postaja tudi vse bolj jugoslovanska in vse bolj mednarodna, kakor je dejala direktorica šole dr. Danica Purg, je bila deležna odobravanja in pohval.

Center na Brdu po novem konceptu dela dve leti, v drugi generaciji slušateljev sedemtedenskega seminarja za vodenje poslovnih procesov, ki je najdaljše in najbolj temeljito izobraževanje in usposabljanje za vodenje v Jugoslaviji, je šolanje uspešno končalo 10 udeležencev angleškega in 15 nemškega seminarja. Med njimi so trije z Gorenjske in sicer Daniel Azman iz jeseniške Železarnice, Stojan Lukanc iz begunjskega Elana in Uroš Gorjanc iz Kranja, pri katerem so naredili majhno izjemo, saj se je za seminar odločil na lastno pest.

Diplome je podelil Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, ki ni skopal s pohvalami na račun šole in ponovil misli, ki jih je o gospodarski reformi izrekel že na nedavni podelitvi Kraigherjevih nagrad. Center na Brdu naj dobi znak kakovosti, je dejal, kar z drugimi besedami pomeni, da naj bi njegove izobraževalne oblike dobile status specializacije.

Milena Fornazarič, ki v Centru na Brdu vodi sedemtedenske seminarje nam je o letošnjem programu dejala: "Program ostaja konceptualno podoben lanskemu, še bolj pa bomo zaostri kriterije in s tem kakovost, 95 odstotkov predavanj bo v angle-

ščini oziroma nemščini, še večja bo kakovost priprave seminarjskih nalog, še več bo participativnih metod. Nenehno namreč vnašamo nove metode, poudarek je na skupinskem delu, reševanju študijskih primerov, snemanju s kamero, poslovnih igracij, skratka, to niso gola predavanja, naš cilj je resnično prenašanje izkušenj. Prihodnje leto nameravamo uvesti prvi mednarodni menedžerski podiplomski študij, koordinator mednarodnega oddelka bo dr. Peter Kraljič. Zanimanja za naše seminarje je veliko, Gorenje namerava poslati kar 18 ljudi, pravi nava pa je tudi od drugod, Rade Končar jih je prijavil 6, Nikola Tesla prav toliko, tudi Unis, ne vem, kako bo šlo, v skupino sprejmemo le 20 do 24 ljudi.

nim delavcem z večletnimi izkušnjami, pripravljajo pa tudi krajše, aktualne seminarje. Slušatelji ne prihajajo več le iz Ljubljane, čeprav jih je od

Stojan Lukanc, pomočnik vodje veleprodaje v begunjskem Elanu: "V vsakem primeru je to zelo dobra izpolnitev, saj na fakulteti že dobiš precej podlage, vendar je predvsem teoretična, ki pa je v praksi dostikrat težko uporabljiva oziroma pomanjkljiva. Tukaj pa smo se srečali z res kvalitetnimi predavatelji, lahko bi rekli, da slabega predavanja sploh ni bilo, tri četrt predavanj pa je bilo odličnih. Največ pa smo seveda odnesli od predavanj, ki so jih imeli predavatelji iz prakse. Sicer pa, seminar je namenjen prav prenosu izkušenj oziroma spoznanj iz prakse, ki pa jih moraš seveda sam vnašati v svoje konkretne situacije, saj nobena niso povsem enaka, zato je od tebe odvisno, kako jo obrneš."

Uroš Gorjanc, strojni inženir iz Kranja: "Ekonomija in organizacija poslovanja me zanimata, pri Gorenjski turistični zvezi sem bil zunanji sodelavec, ukvarjal sem se s prodajo reklamnih izdelkov, zdaj pa sem zaposlen v Telekomiki. Za seminar sem se odločil, ker ni obsežen, dal mi je ogromno informacij, človek dobi občutek, kaj in kako naj dela naprej. Lahko rečem, da je bil dober, pohvalil bi predvsem to, da so nam predavali različni strokovnjaki, tudi industrijski psihologi, ki so povedali zelo zanimive stvari."

tovega Velenja 136, premalo pa jih je še vedno iz Maribora in manjših slovenskih krajev. Vse bolj pa šola postaja tudi jugoslovanska, zanjo je tudi po Jugoslaviji vse več zanimanja in med 25-timi mladimi menedžerji, ki so tokrat prejeli diplome, sta bila tudi dva iz Bosne, eden iz TAS-a in drugi iz UNIS-a. Postaja pa tudi mednarodna, lani so imeli 114 tujih udeležencev.

Herman Rigelnik tam seveda še vedno največ, lani 498, temveč tudi iz drugih gospodarsko razvitih krajev, iz Kranja jih je bilo lani 141, iz Ti-

Mednarodna pa je šola na Brdu seveda zaradi predavateljev, lani je predavalo 33 tujih profesorjev, ki so prišli iz znanih evropskih menedžerskih šol, nekaj tudi iz poslovnega sveta.

Slušatelji šole zelo dobro ocenjujejo, veliko seminarjev in profesorjev je bilo v celoti ocenjenih z oceno odlično, prevladuje pa ocena 4,5.

M. Volčjak

Kdo bo cenejši, ne kdo je dražji

V bogati Evropi študirajo, kako bi kaj privarčevali, pri nas pa se birokrati prepirajo, kdo je dražji

Bela knjiga, ki so jo sestavili v Evropski gospodarski skupnosti je zakonodajni program, ki predvideva, da bodo tja do leta 1992 sprejeli okoli 300 najrazličnejših predpisov v obliki uredb in direktiv. Osrednji namen Bele knjige oziroma Evrope 92 je enotni trg brez meja, kar naj bi prispevalo k večji racionalizaciji oziroma varčevanju na vseh področjih, tudi pri državni upravi.

Obetajo si bistvene prihranke pri carinski službi in pri drugi administraciji, zaradi odprave tehničnih ovir si koristi obetajo posamezne industrijske veje, v avtomobilski industriji denimo računajo na 5 odstotno zmanjšanje stroškov na ceno proizvoda, pri finančnih storitvah naj bi koristi znašale 22 milijard evrov, dokajšnji prihranki bodo tudi pri javnih naročilih, ki jih kontrolirajo državni organi skupnost in še in še bi lahko naštevali.

V bogatem delu Evrope torej študirajo, kako bi kaj prihranili, da bi postali še konkurenčnejši Amerikancem in Japoncem. Cilj novih predpisov je jasen, podrejeni bodo večji racionalnosti v poslovanju in upravljanju.

Pri nas pa! Kopicimo predpise, katerih cilj niso prihranki, temveč predpisovanje, kaj se sme in kaj mora, kako naj se po znanih in skrivnih kanalih pretaka in prerazporeja denar, ki ga je seveda zaradi takšnega ravnanja vse manj. Birokrati se prepirajo, kdo je dražji, namesto da bi razmišljali, kaj bi lahko pocenili. Napadu za zvezni proračun in s tem seveda tudi na zvezno upravo je pred kratkim sledil protitudarec, podkrepjen s številkami, kako drage so tudi republiške in občinske uprave, da občinske požro petkrat toliko denarja kot zvezna, saj se je v devetih mesecih lanskega leta v 531 občinskih blagajni zilo 1.208 milijard dinarjev, državna uprava pa je veljala le 266 milijard dinarjev. Gospodarstvo je v tem času za splošno in skupno porabo izdvojilo 6.059 milijard dinarjev, zvezni proračun je imel 61 odstotni delež. Poleg zvezne, republiške in občinske uprave pa imamo v Jugoslaviji še 3.649 sivo družbenih dejavnosti, več kot dva tisoč drugih sivo, več sto različnih skladov, 400 poslovnih združenj bank, zvez in združenj itd. Vso to razvejano porabo pa mora vzdrževati vse bolj beteženo gospodarstvo, ki se mu pod težo obremenitev šibijo noge.

V Črni gori je socialna bomba že eksplodirala, tiktakajo pa tudi drugje. Naše politokracije pa nam še vedno pripovedujejo, kako bi nam večje vključevanje v združeno Evropo politično samostojnost, kakor da bi bili ob tolikšni zadolženosti ne vem kako samostojni.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Proizvodnja najbolj padla v elektro industriji

Kranj, januarja - Obseg industrijske proizvodnje na Gorenjskem vztrajno pada že nekaj časa, tako povedo tudi podatki za lansko leto, natančneje za enajst mesecev lanskega leta, ko je bil obseg industrijske proizvodnje na Gorenjskem za 6,8 odstotkov manjši kot v enakem razdobju leta poprej, v vsej Sloveniji pa je bil padec obsega industrijske proizvodnje 3,5 odstoten. Slika pa bo popolnejša, če primerjavo potegnemo med letoma 1988 in 1986, saj ugotovimo, da je padec kar 12,5 odstoten, kar pomeni, da je bil pred koncem lanskega leta obseg industrijske proizvodnje na Gorenjskem na ravni leta 1980. Še en argument za tiste torej, ki pravijo, da pri nas capljamo na mestu že osem let.

Med desetimi industrijskimi panogami, ki predstavljajo 90 odstotkov vrednosti industrijske proizvodnje na Gorenjskem, je v enajstih mesecih lanskega leta v primerjavi z enakim razdobjem let poprej proizvodnja najbolj upadla v proizvodnji električnih strojev in aparatov (Iskra) in sicer kar za 15 odstotkov. Zelo opazen je tudi padec obsega proizvodnje v tekstilni industriji, v proizvodnji končnih tekstilnih izdelkov je bil 9,9 odstoten, v proizvodnji tekstilne preje in tkanin pa 9,8 odstoten. Podobno je tudi v čevljarški industriji obseg proizvodnje upadel za 9,4 odstotkov. V predelavi kemičnih izdelkov je bil padec 6,5 odstoten, v črni metalurgiji 6,1 odstoten in v kovinsko predelovalni dejavnosti 0,4 odstoten.

Zanimivo pa je, da se popravila proizvodnja v lesni industriji, saj je v omenjenem razdobju porasla za 3,4 odstotka, porasla je tudi predelava kavguka in sicer za 2,3 odstotka in živilska proizvodnja za 3,2 odstotka.

30 tisoč postelj več

Jugoslovansko turistično gospodarstvo bo do začetka letne turistične sezone bogatejše za okoli trideset tisoč novih postelj. Kot pravijo pri Turistični zvezi Jugoslavije, bo letos končana gradnja več razkošnejših turističnih objektov z zmogljivostjo štiri tisoč postelj. V kampih, turističnih naseljih in pri zasebnikih naj bi se število postelj povečalo za okoli 26 tisoč. Prav tako naj bi letošnje turistično poletje organizirali boljši prevoz s trajekti. Jadrolinija je namreč najela trajekt "Marko Polo", ki bo v sezoni prevajal potnike med Benetkami, Splitom in Dubrovnikom ter med Ancono in Splitom. Na trajektu je 600 ležišč, sprejme pa lahko 1500 potnikov. Boljšo trajektno povezavo pa si lahko turisti na Jadranu obetajo tudi med Splitom, Visom in Hvarom, kjer bosta v sezoni plula nov trajekt in hidrogliser.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Računalnik v hladilnici

Že ob načrtovanju nove hladilnice na Trati pri Škofji Loki so predvideli tudi računalnik, s katerim naj bi podprli poslovanje. Opremo so kupili iz investicijskih sredstev, delno je bila uporabljena ob otvoritvi hladilnice, zdaj pa z računalnikom že spremljajo pretok blaga v hladilnici, omogoča seveda vpogled v zalogo blaga, po lastnikih in vrstah blaga ter po embalaži in celici, kjer je v hladilnici odloženo. Osnovna prednost računalnika je v tem, da praktično spremljajo samo vhod in izhod blaga, vsa ostala evidenca nastaja avtomatično, kar je za delo v hladilnici, kjer človek v nekaj trenutkih spreminja temperaturo za približno 50 stopinj Celzija, toliko bolj pomembno. V hladilnici pravijo, da bodo zaradi tega skušali avtomatizirati tudi notranji transport.

Prvi gumeni jez v izvoz

Kranjska tovarna Sava je sredi novembra na reki Muerz blizu Mosta na Muri v Avstriji namenu izročila prvi gumeni jez, ki ga je prodala na tuje. Sodi med največje v Evropi, saj je dolg 37 metrov, visok 2,6 metra, pri največji višini pa je v njem kar 400 ton oziroma kubičnih metrov vode. Za njegovo izdelavo so porabili 3.500 kilogramov različnih materialov. Do sklenitve pogodbe z lastnikom zasebne firme iz Gradaca je prišlo lansko pomlad, ko je na Savi pri Gorenjskem sejmu v Kranju videl Savin gumeni jez in se odločil, da bi bil primeren tudi za njegovo elektrarno, ki je po namestitvi jez začela z močjo 1,2 megavata obratovati sredi decembra. Z jezom je lastnik zelo zadovoljen, saj so prednosti gumenega jez seveda dokajšnje, v primerjavi z betonskim ali kovinskim je tri do štirikrat cenejši, ne zahteva pa posebnega vzdrževanja. Končni stroški so po petnajstih letih, ko je treba gumeni del zamenjati, do dvakrat nižji. Sava je za gumeni jez iztržila dobrih 400 tisoč avstrijskih šillingov, kar je bili sredi decembra, ko je kupec račun plačal, zneslo 180 milijonov dinarjev.

ureja MARIJA VOLČJAK

Kaj bi Slovenci radi povedali novi zvezni vladi

Čas je, da se odpovemo ujčkanju dežele v razvoju

Ljubljana, 9. januarja - Čeprav sta se predsedstvo in skupščina Jugoslavije že odredili, kako naj se v prihodnje naša država obnaša do Evropskih skupnosti in do Evrope 92, in naročila zvezni vladi, naj do 15. novembra (1988!) izdela strategijo našega vključevanja vanje, se ni še nič premaknilo, obveznost je preložena v letošnje prvo leto. Zvezni zavod za standardizacijo je že prejel 187 dokumentov o poenotenju tehničnih predpisov v Evropski gospodarski skupnosti, začel pa še ni nobenega postopka, kar pomeni, da še nismo organizirani in usposobljeni za prilagajanje novim evropskim standardom oziroma tako imenovani Beli knjigi.

Veliko besed je bilo lani izrečenih o integracijskih procesih v Evropi, zastavljenih veliko vprašanj, kaj nas čaka po letu 1992, ko bo 320 milijonov ljudi v Evropi združenih v enotni trg, ki ne bo po značilnih fizičnih, tehničnih in fiskalnih ovir in vsled večje racionalizacijskega konkurent ZDA in Japonski. Veliko besed in strahov, tako imenovana Bela knjiga (zakonodajni program za odnosa stranitev tržnih ovir v EGS), ki jo bomo seveda temeljito poznati in se ji prilagoditi, če bomo želeli še naprej trgovati z Evropo, je za nas še vedno dobesedno bel, nepopisan list papirja. Nič še nismo storili, da bi se pripravili na Evropo 92.

Popotnica novi zvezni vladi

Na časnikarski konferenci nas je članica republiškega izvršnega sveta in predsednica republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Cvetka Selšek s sodelavci seznanila, kakšne ugotovitve predloge in sklepe je v zvezi s tem 22. decembra lani sprejel republiški izvršni svet. V tem trenutku jih lahko razumemo kot popotnico novi zvezni vladi, ki se bo morala hitro zasukati in doreči, kako se bo Jugoslavija vključevala v sodobne evropske integracijske tokove. Mikuličeva vlada je novi tako ali tako prepustila nalogo, ki bi jo morala opraviti že do 15. novembra lani, vendar jo je preložila v letošnje prvo četrtletje. Torej, se lahko vprašamo, je bil tudi to eden od razlogov njenega padca?

Dovolj je ujčkanja, naše mesto je vendar v Evropi

Bistvena značilnost Evrope 92 je medsebojna recipročnost, brez katere enakosti in enotnosti seveda ni. Za naše odnose za EGS pa je značilna predvsem neracionalnost, drugače povedano, ugodnosti, ki jih imamo kot dežela v razvoju. Ugodnosti seveda gojijo, težko se jim jih odreči, toda ne morejo biti več naš cilj pri vključevanju v Evropo, kjer nam je vsekakor mesto, saj ne omogočajo pravo partner-

stvo, enostavno ne zadoščajo za hitrejšo vključevanje v proizvodne, tehnološke, znanstvene, finančne, investicijske in informacijske trende devetdesetih let. Posloviti bi se torej morali od ujčkanja in si zastaviti cilj o pravem vključevanju v Evropo, kar seveda pomeni, da bi si na začetku lahko izgovorili poseben položaj, ker na hitro čiste konkurence seveda ne prenesemo, vsekakor pa bi morala postati naš cilj.

Jasna določitev takšnega cilja bi seveda odpravila besedovanje o tem, da bi z vključitvijo v Evropske skupnosti izgubili svojo politično neodvisnost in naš poseben mednarodni položaj. Zdi se, da je to predvsem izgovor, ker se ne želimo odpovedati ujčkanju dežele v razvoju, saj bi tudi po besedah Cvetke Selšek, Jugoslavija v tehničnem smislu lahko bila v EGS, v političnem pa bi ohranila svoj status sui generis, kakršnega ima v EGS danes tudi Švica.

Slovenija je gospodarsko najbolj vpeta v Evropo

Odgovor na vprašanje, zakaj je Slovenija najbolj zainteresirana za naše vključevanje v evropske povezovalne tokove, je seveda preprost, najbližji smo, najbolj smo navezani nanjo, tudi gospodarsko, ne le kulturno. Izvoz v dežele EGS in EFTA je imel lani v celotnem slovenskem izvozu 61,4 odstotni delež, v vsej Jugoslaviji pa 44 odstotnega, podobno je tudi v uvozu. Lahko si torej mislimo, kaj se bo zgodilo po letu 1992, če se na združeno Evropo ne bomo pripravili, saj nam bo preostalo le še veliko bolj zahtevno tržišče ZDA in Japonske, dežele v razvoju, ki so slabi plačniki, in dežele SEV-a, kjer pa ni zelenih dolarjev, ki jih potrebuje za odplačevanje dolgov.

M. Volčjak

Dražje ogrevanje

Kranj, 12. januarja - Stanovalci v stanovanjih, ki se ogrevajo iz skupnih kotlarn v kranjski občini, bodo ta mesec morali plačati višje akontacije za ogrevanje. Nove cene naj bi veljale, če ne bo prišlo medtem do podražitve goriva, do vključno marca meseca. Povišanja akontacij so po posameznih kotlarnah različna, odvisno pač od dosežanih zalog goriva. Sicer pa naj bi s sedanjim povišanjem pokrili samo povečane stroške mesečne porabe goriva v kotlarnah. Povišanja po posameznih kotlarnah v občini so naslednja: Planina (dosedanja cena 1300 dinarjev za kvadratni meter) 1950 dinarjev - 46%, Vodovodni stolp (891) 1740 din - 95%, H8 (1127) 1960 din - 74%, JLA 4 (959) 1700 din - 77%, Zlato polje (1048) 1930 din - 85%, Golnik (1134) 2211 din - 95%, Predvdor (919) 1750 din - 90%, Cerklje (1099) 1920 din - 75%, Mlakarjeva (1174) 2172 din - 85%. A. Ž.

KRATKE Z GORENJSKE

Dograditev šole po programu - V škofjeloški občini že nekaj let poteka akcija, ki zajema adaptacijo in prostorsko urejanje posameznih šol. Zdaj potekajo dela na adaptaciji in dograditvi šole Prešernove brigade v Železnikih. Po razširjenem roditeljskem sestanku sredi minulega leta, na katerem so starši in krajanji odločno zahtevali, da je z adaptacijo šole treba začeti takoj, so se dela tudi začela že julija. Najprej so odstranili kritino in ostrešje, nato pa najstarejši del stavbe podrl. Takoj za tem pa so se začela tudi zemeljska in gradbena dela. Do konca minulega leta so tako naredili celo precej več, kot je bilo predvideno po prvotnem načrtu za minulo leto. V krajevni skupnosti upajo, da tudi letos ne bo zaškripalo pri denarju in da bo novi del šole končan pa tudi opremljen do konca septembra. - A. Ž.

Tržiškimi otrokom ne bo dolgčas

Tržič, 13. januarja - Kino klub Tržič šolarjem med počitnicami podarja štiri filmske predstave, ki se začnejo v torek. Oba počitniška tedna bo med 10. in 12. uro v telovadnici Doma družbenih organizacij v Tržiču video delavnica, v kinu pa od ponedeljka do petka ob 15.30 filmska matineja, v soboto in nedeljo pa ob 15. uri. Vsak dan med 9. in 18. uro so otroci vabljeni v knjižnico, prvi počitniški teden pa med 8. in 11. uro na tečaj drsanja na tržiško drsališče.

Krvodajalska akcija v Škofji Loki

Škofja Loka - Prva letošnja krvodajalska akcija v Škofji Loki bo v ponedeljek, 16. in v torek, 17. januarja. Oba dneva bo od 7. do 13. ure v Šolskem centru Boris Zihel na Podnu v Škofji Loki. Akcija je tokrat namenjena predvsem krvodajalcem in občanom, ki se letošnje poletne akcije, ki bo od 27. junija do 12. julija, ne bodo mogli udeležiti zaradi dopusta ali drugih razlogov. Prav tako pa je tokrat namenjena tudi krvodajalcem, ki želijo letos dvakrat darovati kri. K ponedeljkovi in torekovi krvodajalski akciji vabi Občinska organizacija Rdečega križa Škofja Loka. A. Ž.

Koncert v Gorjah

Gorje - Konec minulega leta je bil v Gorjah tradicionalni pevski koncert okteta Lip Bled iz Zasipa. Kulturna dejavnost je bila včasih v Gorjah živahnejša kot danes, ko nekdanj bogato kulturno poslanstvo ohranja pravzaprav le še godba. Pred vojno so namreč imeli v Gorjah zelo dober mešani pevski zbor in zbor tamburašev. Povojno zatišje so potem skušali oživiti 1981. leta, ko je bil ustanovljen moški pevski zbor. Pod vodstvom zborovodje Marjana Eržena je kmalu dosegel že kar zavidljive uspehe, po njegovi smrti pa je kljub prizadevanjem posameznikov delo nekako zastalo, dokler lani spomladi zbor ni prenehal delovati. Menda se zdaj spet pripravljajo, da bi ustanovili mešani pevski zbor. To bi bila po lanski ustanovitvi folklorne skupine v Gorjah vsekakor prijetna osvežitev za kulturno dejavnost v krajevni skupnosti z enajstimi vasmi, kjer živi skoraj 2800 prebivalcev. Mimogrede povejmo, da ima sedanja folklorna skupina zelo dobro učiteljico plesov in morda se bodo plesalci predstavili domačinom že ob praznovanju dneva žena. (ja)

Iz dejavnosti gasilcev

Kranj - Na nedeljski prireditvi v Dražgošah je bilo tudi precej gorenjskih gasilcev. Škoda, da občinska gasilska zveza Škofja loka na letošnje prireditve ni povabila kar vseh gorenjskih gasilskih društev. Morda bi o takšnem vabilu veljalo razmisliti prihodnje leto. - Včasih so poveljniki gasilskih društev, če tako rečemo, zelo skrbeli za svoje člane. Tako so na primer za vestno službovanje oziroma delo v gasilstvu uvedli odlikovanja za 10, 20, 30 in 40-letno delo. Ko je posameznik izpolnil 10 let vestnega dela, pa smo vedno za nagrado izročili cesarski zlati cekin. Na stara leta pa so najbolj delavne potem proglasili tudi za dosmrtno častne člane društev. - Slovenski gasilci bodo letos praznovali tri jubileje: 120-letnico gasilske organizacije na Slovenskem, 40-letnico Gasilske zveze Slovenije in 30-letnico Slovenskega gasilskega muzeja v Metliki. (ip)

Lucija in France Lebar iz Stražišča pri Kranju praznujeta petdeset let skupnega življenja - Joštova Lucija in Kozjakov France iz Stražišča sta si pred petdesetimi leti rekla »da«. Oba izhajata iz sistrarskih družin s po dvanajstimi otroki. Časi, ko sta odrasčala, so bili takšni, da so kruh doma zaklepal, mesa pa skoraj poznali niso. Ko sta bila stara štirinajst let, sta se zaposlila v tekstilni industriji in kasneje vsa delovna leta ostala zvesta današnjemu Tekstilindusu v Kranju. Tako sta na primer 1936. leta tudi oba sodelovala v štrajku tekstilcev in med vojno tudi sodelovala v NOV. France je bil zato tudi v delovnem taborišču. Stiri otroci so jima bogatili življenje in prav v težkih povojnih letih je bila njuna glavna skrb preživljanje družine. Zdej že 23 let uživata zasluženi pokoj in ko se ob 50-letnici skupne življenjske poti spominjata posameznih dogodkov in trenutkov, pravita, da jima še nikoli ni bilo tako lepo, kot prav zdaj. Jutri (v soboto) bosta 50-letnico skupnega življenja in zlato poroko potrdila tudi v Mestni hiši v Kranju. Ob njunem prazniku se tudi v uredništvu pridružujemo čestitkam. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

ureja ANDREJ ŽALAR

Izolirkin prihod v Češnjevku je izključno začasen

Prednost na tem območju ima vsekakor turizem

Kranj, 12. januarja - V ponedeljek zjutraj je predsednik izvršnega sveta kranjske občinske skupščine Henrik Peternej sprejel skupino predstavnikov oziroma bolj rečeno kar razširjeno delegacijo vodstva krajevne skupnosti, organizacij in pododbora za varstvo okolja iz krajevne skupnosti Velesovo. Prišli so zaradi enega samega, vendar, kot so poudarili, zanje in za tiste, ki bodo živeli tod pod Krvavcem za njimi, zelo pomembnega vprašanja: »Skrbi nas, da Izolirkin prihod in njena proizvodnja v nekdanjih Creinih obratih ne bi škodljivo vplivala na okolje... Namesto da bi v krajevni skupnosti delali na programih, kaj bomo letos delali, se že lep čas ubadamo z Izolirkinim prihodom. Med ljudmi je precejšnja negotovost in ne verjamejo ne nam v vodstvu krajevne skupnosti, ne občini, ne Izolirki,« je razložil problem in utemeljil sprejem pri predsedniku izvršnega sveta predsednik sveta krajevne skupnosti Velesovo Tone Ropret.

Predsednik izvršnega sveta Henrik Peternej je na samem začetku pogovora poudaril, da je vesel obiska delegacije iz Velesovega in dodal, da pričakuje od tega prav gotovo upravičenega srečanja predvsem medsebojno zaupanje.

»Vemo, da je bila nazadnje na vašem območju v Češnjevku proizvodnja delovne organizacije Creina. Potem so le-to opustili in moram reči, da nismo z navdušenjem sprejeli novice v občini, da so prostore prodali Izolirki. Zato je bil moj prvi odgovor in zahteva, ko so prišli predstavniki Izolirke in predstavili program, da morajo najprej dobiti soglasje v krajevni skupnosti in da njihova proizvodnja, kakršna že pač bo, ne sme onesnaževati okolja. Osebnost pa tudi mislim, da bi se morali ljudje iz Creine, čeprav vodstvo razumem, najprej, oziroma še pred prodajo prostorov, posvetovati v krajevni skupnosti.«

Vendar, dejstvo je bilo, da je prostore že imela Izolirka. V krajevni skupnosti pa že na samem začetku, ko so izvedeli za novega lastnika, niso kar tako pristali na mačka v žaklju. Niso namreč še povsem pozabili nekdanje proizvodnje Opekarne in hudega takratnega onesnaženja širšega okolja. Zato so od Izolirke tudi zahtevali pismene garancije in potrdila, da njihova proizvodnja ne bo škodovala okolju. Takšna zagotovila je potem Izolirka tudi predložila na podlagi mnenja iz Inštituta Jožef Štefan.

Pa vendar jih tudi to v krajevni skupnosti ni povsem pomirilo. Preveč je v dosedanjih vsakdanjih praktičnih razlogov za nezaupanje in preveč boleči so danes nekateri primeri, ko so načrtovalci in investitorji kar prehitevali drug drugega z uradnimi zagotovili, da bo čez čas vse v redu, pa se je potem izkazalo, da je bilo vse skupaj pesek v oči in zavajanje za uresničitev edinega cilja: Spustite nas notri, ven nas potem ne boste tako zlahka spravili!

Čeprav je ponedeljkov sestanek po vseh pojasnilih in dogovorih pomiril predstavnike krajevne skupnosti, organizacij in odbora za varstvo okolja iz Velesovega, bo sedanjo precejšnjo negotovost lahko ovrgla šele proizvodnja, ko bo stekla v tej proizvodni hali in ki bo tudi dejansko potrdila, da ni škodljiva za ljudi in okolje...

Ponedeljkov pogovor, kjer so člani delegacije iz Velesovega še posebej poudarili, da zaupajo izvršnemu svetu in odgovornim v občini, je prav, kar zadeva tovrstno nevarnost oziroma možnosti za izigravanje in izigranje, v marsičem prepračil. Tudi izvršni svet, ki naj bi konec tega meseca dal soglasje za začetek Izolirkinine proizvodnje, se ne želi prenačljati.

»Žal se v občini srečujemo z dejstvom, da smo na gospodarskem področju začeli izgubljati sapo in smo dobesedno lačni nove tehnologije. V Izolirki vidimo nekaj takšnega, vendar pa je lokacija in proizvodnja, kjer bo Izolirka, lahko le začasna. Po vseh programih (oziroma prostorsko ureditvenih pogojih) je to območje pod Krvavcem namenjeno izključno in zgolj samo turističnemu razvoju. Zato bo v trenutku, ko se bo pojavil interes in želel na tem delu razvijati takšen oziroma turistično opredeljen program, morala Izolirka ta kraj zapustiti. Začasnost lokacije pa tudi pomeni, da bi Izolirka morala takoj poiskati nov prostor, če bi izdelek postal tako tržno zanimiv, da bi prerasel v večjo proizvodnjo. Proizvodnja v Češnjevku je namreč opredeljena izključno na že obstoječe prostore in ni mogoča nikakršna širitev iz sedanjih okvirov oziroma prostorov,« je poudaril Henrik Peternej.

Še več. Izvršni svet si je pridržal pravico, da takoj ukrepa, če proizvodnja ne bo takšna, kot jo kaže in zagotavlja predloženo strokovno mnenje. Zagotovilo, da bo še posebej bdela nad proizvodnjo, pa si je v Izolirki tudi že pridobila krajevna skupnost. Odbor oziroma posebna skupina bosta namreč redno nadzirala proizvodnjo in spremljala vsa dogajanja. In tudi kakršnakoli sprememba proizvodnega programa čez čas (če bi do nje prišlo), bo terjala najprej strokovno presojo ter soglasje tako krajevne skupnosti kot izvršnega sveta.

Kaj lahko po vsem tem še rečemo po ponedeljkovem sestanku. Delegacija iz Velesovega vključno s predstavniki odbora za varstvo okolja je bila pomirjena. Težko je namreč, še preden se je proizvodnja sploh začela, oporekati strokovnim razlagam in zagotovilom, da zaradi tega to območje ne bo prizadeto. In tudi laično gledano ta Izolirkin program ne bi mogel škodljivo vplivati na kraj. Morda bo nazadnje res glavni problem, ki ga bodo morali rešiti, promet. Če pa bi se izkazalo, da je bilo tudi tokrat izigrano zaupanje, potem bo predvsem in najprej izvršni svet občinske skupščine (in ne le njegov predsednik) tisti, ki bo ne glede na čas (oziroma mandat) moral prevzeti odgovornost in uveljavljati že pred začetkom proizvodnje dana zagotovila in vse posledice, ki izhajajo iz njih.

A. Žalar

Delovni taborniki v kranjski občini

Vse enote gredo na zimovanja

Kranj, 6. januarja - V letošnjo sezono, ki se je začela z novim šolskim letom, je Zveza tabornikov občine Kranj vstopila nekoliko okrepljena. Dva odreda sta dobila novi enoti, prenovljena vodstva pa so oživila ponekod upadajočo dejavnost. V vseh šestih odredih se sedaj pripravljajo na zimovanja, za katera je med mladimi veliko zanimanja.

Zveza tabornikov občine Kranj združuje 6 odredov, od tega štiri v Kranju z bližnjimi okolici. Kokrški odred deluje na Zlatem polju in Kokrici, odred Stane Žagar-mlajši v krajevni skupnosti Vodovodni stolp in Primskovo, odred Stražni ognji na Planini, v centru mesta, Predosljah in nanovo še v Senčurju, odred Albin Drolc pa v krajevni skupnosti Stražišče in delovni organizaciji Sava. Gorenjski odred v Cerkljah je odslej bogatejši za novo enoto v Zalogu, na Golniku pa deluje odred Črni bor. Članstvo se je torej nekoliko povečalo; skupaj je v zvezi približno 800 članov, med njimi največ osnovnošolcev.

Letne konference odredov pred koncem lanskega leta so potrdile, da je delo v večini organizacij uspešno. Vse enote so se ob začetku novega šolskega leta na novo formirale in se lotile izobraževanja po taborniškem programu. Organizirale so propagandne tabore, izvedle več jesenskih izletov in se pridružile na skupnih taborniških akcijah v občini. Med drugim je bilo veliko dela tudi pri urejanju taborniškega doma in njegove okolice v Marindolu v Beli krajini, tabora v Fažani in kočne na Joštu.

Glavna naloga v zimskem času je priprava na zimovanja. Le-ta so namenjena predvsem bivanju in igram mladih na snegu, učenju smučanja ter spoznavanju taborniških veščin. Prav zato in zaradi dostopnih cen je veliko zanimanja za zimovanja tudi izven članstva taborniške organizacije. Organizatorji bodo seveda dali prednost tabornikom, če bo mogoče, pa bodo sprejeli še druge. Na zimovanja se bodo podali v razne kraje. Odred Stražni ognji bo med 21. in 28. januarjem zimoval v osnovni šoli v Črnem vrhu nad Idrijo, odred Stane Žagar-mlajši med 14. in 21. januarjem v šoli na Jezerskem, Kokrški odred med 14. in 22. januarjem v šoli v Dražgošah, odred Albin Drolc med 16. in 21. januarjem v taborniški koči na Joštu, odred Črni bor med 15. in 21. januarjem v planinskem domu v Gozdu, Gorenjski odred pa med 14. in 22. januarjem v Marindolu.

V Zvezi tabornikov občine Kranj bodo pozimi organizirali tudi prvi del tečaja za vodnike, ki jih v večini odredov primanjkuje; sklenili ga bodo spomladi. Že februarja pa bodo povsod stekle priprave na taborniške mnogoboje, med katerimi članstvo dokazuje svoje sposobnosti. S. Saje

PISALI STE NAM

O gasilcih

Ciril Tomše, inž. varstva pred požarom iz Radovljice pa nam je poslal prispevek, ki je hkrati odgovor na članek: Gasilski veterani, ki je bil objavljen v Gorenjskem glasu 27. decembra. Da ne bi bilo pomote, Tomše pojasnjuje, da značnega gasilskega veterana lahko dobi član gasilske organizacije za izjemo in dolgoletno prizadevanost pri razvijanju gasilske organizacije. Tako je plaketa in značka gasilskega veterana lahko podeljena članu, ki je star nad 60 let in je več kot 30 let član gasilske organizacije. Za podelitev plakete pa morata biti izpolnjena oba pogoja. Več o podeljevanju značk in plaket pa člani lahko preberejo v pravilniku, ki je bil objavljen v knjižici Zakoni, Pravila in Pravilniki veljavni v gasilski organizaciji, ki je izšla leta 1986. A. Ž.

Krajevna glasila

Kar precej krajevnih skupnosti je na Gorenjskem, kjer za obveščanje krajanov o pomembnejših dogodkih in akcijah izdajajo stalna ali pa občasna glasila. Pripraviti in natisniti takšno glasilo pa največkrat ni tako enostavno. Težave se pogosto začnejo že pri pogovorih o vsebini posamezne številke in se navadno še stopnjujejo s pisanjem in zbiranjem prispevkov. Uredniški odbori in odgovorni uredniki še posebej zato že v tem delu priprave glasil nimajo nič kaj hvaležne naloge. Največja težava pa so zadnje čase predvsem zelo visoki stroški. Tisk in izid ene številke glasila v nekaj sto izvodih že zelo bremeni že tako pičel letni finančni načrt krajevne skupnosti. Zato so lani ponekod izhajanje številke med letom omejit. Niso več tako redke krajevne skupnosti, kjer so se odločili, da časopis izdajo le ob krajevnem prazniku ali drugem pomembnejšem dogodku. Vendar pa takšnega obveščanja krajanov v krajevnih skupnostih v prihodnje ne bi veljalo popolnoma opustiti. Zato pa bi morali več pozornosti pri dodeljevanju sredstev nameniti prav v občinah in posameznih interesnih skupnostih, saj se v vsebini krajevnih glasil pogosto pojavljajo tudi prispevki, ki se nanašajo na različne dejavnosti v občini in kraju. A. Ž.

Še huje izzivanje nesreče

Lesce - Prečkanje železniških tirov na odseku pri nekdanjem cestno-železniškem prehodu pri Žitu v Lescah je, odkar so 1987. leta to cesto in z njo prehod zaprli, na dnevnem redu skoraj vsakega zborarja oziroma seje krajevne skupnosti Lesce. Takrat, ko je bilo odločeno, da se ta prehod čez tire zapre, je bila utemeljitev »premajhna varnost«. Od takrat naprej pa se kaže, da ukrep ni zadel cilja. Če je bilo pred zaprtjem prečkanje nevarno (kljub signalizaciji), je sedanje izzivanje nesreče še veliko huje. Ljudje in zaposleni onkraj železniške postaje zdaj pač ubirajo najkrajšo pot čez železniške tire. V krajevni skupnosti ugotavljajo, da so kljub opozorilom, obvestilom in prepovedim nemočni. Prav zato tudi vse bolj razmišljajo o drugačni, sicer dražji, vendar prav gotovo pravi rešitvi, ki bo zadovoljila vse. Ob izgradnji drugega železniškega tira bi s peronskim pododom ter povezavo Boštjanove in Šobčeve ulice problem in nevarnost odpravili. Predsednik sveta krajevne skupnosti pravi, da je takšen tudi zadnji predlog krajevne skupnosti glede načrtovanja drugega tira. Ob povečanem oziroma še gostejšem prometu v prihodnje, ko bo zgrajen drugi tir, se predvsem in zgolj zaradi varnosti pešcev in kolesarjev ne bi smeli več sklicevati le na previsoke stroške! A. Ž.

Nevarna bližnjica čez železniške tire...

Film naj bi se vračal v kino, toda kaj pomaga, ko pa

KINODVORANE POSTAJAJO VSE BOLJ PRAZNE

Kranj - V gorenjskih kinematografih postaja že nekaj običajnega, da so tudi dobre predstave slabo obiskane: ob četrtkih, ki so namenjeni dobrim filmom, sedi v kinu Center manj kot sto gledalcev. Drugače je seveda s tako imenovanimi komercialnimi filmi, ki za teden dni privabijo tako prave filmske ljubitelje kot tudi redne in tudi le občasne obiskovalce. Vendar pa ne komercialni filmi ne tako imenovani dobri filmi ne morejo več napolniti kinodvoran. Kje so potem televizije naveličani gledalci?

Vrste pred kinematografi so vsaj na Gorenjskem - že nekaj silno redke. Morajo že vrtni kaj izjemnega, kaj takega, kot je bil Zadnji kitajski cesar, Top gun ali pa Zadnja Kristusova skušnjava. No, tega slednjega v gorenjskih kinematografih še niso vrteli; ga pa bodo, po vsej verjetnosti že v drugi polovici januarja. Tako vsaj zagotavlja Ivo Triler, direktor Kinematografskega podjetja Kranj. Toda - prelepo bi bilo, če bi lahko le en sam film, kot je ta razpiti italijanski film, znova in to za dlje časa zvalil gledalce nazaj v kinodvorane.

V Ljubljani se gredo akcijo - film se vrača v kino - ali se bo vrnil tudi v gorenjske kinematografe? Ali ste glede tega optimistični, tovariši Triler?

»Statistika obiska v gorenjskih kinematografih nam res ne dela veselja. Za trideset odstotkov na leto pada obisk. Vendar se za sedaj tolažimo, da imajo ponekod še višji osip. Obisk je sicer zelo različen tako pozimi kot poleti, toda zdaj, ko je v dvoranah prijetno toplo, ljudi vseeno ni.«

Najbrž je več vzrokov, da so gledalci zapustili kinodvorane. Prav gotovo pa niso zapustili filma, ali pač?

»Vsaj tri vzroke poznam, zakaj je manj obiska. Izbira filmov se manjša iz leta v leto. Mimo so časi, ko so jugoslovanski uvozniki lahko kupili po 200 filmov in več. Zdaj jih uvozi 120 in prav vsi se odvrtijo tako čez naša, čez slovenska in čez jugoslovanska platna. Izbira je, kot je. Domači film pa ni dobro obiskan, še posebej ne slovenski. Po tisoč ali poldruhi tisoč obiskovalcev za slovenski film je danes že kar nekaj, ni več uspešnic, kot so jih znali narediti nekoč. Morda bo letos kaj drugače, ne vem.«

V kinematografih najbrž iščete razloge tudi v prodoru video filma. Nekdanji obiskovalec kina zdaj sedi v copatah doma in v miru gleda Top gun na kaseti.

»Tako nekako je. Čeprav je seveda velika razlika med velikim platnom in televizijskim ekranom. Toda prvo navdušenje za video je pri gledalcih že neko-

liko pošlo. Nekaj drugače bo tudi, ko se bodo videoteke morale ravnati po novem zakonu. Za zdaj gre namreč ves promet kaset povsem mimo plačila avtorskih pravic. Ne bo dolgo, ko bo moral uvoznik filma kupiti tudi

»Cenejši smo res in po tej plati včasih zanimivi tudi za ljubljanske obiskovalce, ki se radi zapeljejo v kino k nam. Če se v Ljubljani cena pri bližje staremu milijonu, se pri nas polovici milijona. Cena pa sploh ni odvi-

janje dobrih filmov, ki bi lahko sodili v filmsko gledališče. Toda obisk je slab, nikakršen bi celo rekel. Podobno se nam je zgodilo s kinotečnimi filmi, dve leti smo jih vrteli v določenem terminu, pa še kot matineje, a z malo uspeha.«

Ali je morda tehnična oprema kinodvoran zastarela?

»Ne, ni. Vendar, če gre za predvajanje z motnjami v zvoku in sliki, ni kriva naša oprema, pač pa slaba kopija. Kupujemo namreč kopije kopij, na nekaterih je ton tako slab, da filma skoraj ne bi smeli predvajati in pri tem tudi najboljše oprema nič ne pomeni.«

Pa ste v kinematografih razmišljali, da ste morda s slabo organizacijo filmskih predstav tudi preganili nekatere gledalce? Mislim na nemir in dvorani, dovoljeno je zamujanje predstav, gledalci hrustajo čips itd?

»Verjetno bi se dalo še kaj narediti. Poskušali smo že preprečevati zamujanje, ki nekatere zelo moti in še bomo poskusili. Občinstvo filmskega gledališča je verjetno najbolj zadovoljno, le da ne zna biti še točno.«

Kako boste še vabili v kino? Z reprizami filmov najbrž ne bo veliko uspeha?

»Lani ni bilo filmov z beograjskega Festa, letos upam, da bodo. Če omenjeni filmski četrtki so uveljavljeni, vztrajali bomo kljub slabemu obisku. Reprize filmov bodo še vedno v določenih dvoranah.«

Ze nekaj časa vrtite tudi filme s tako imenovano trdo erotiko. Ali se s tem kaj več obisk kina?

»Vrtimo tudi te filme. Zanimanje je, pretiranega obiska pa po pravici povedano res ni.«

Boste začeli zapirati kinodvorane, če se bo obisk še manjšal?

»Za zdaj še ne bo treba. Poleti bomo verjetno, tako kot smo že, kino Storžič zaprli za mesec ali dva. Drugje na Gorenjskem za enkrat tudi ne kaže na kaj takega. Če bo to leto za kino še slabše, pa se utegne kaj takega začeti, toda najprej v manjših krajih. Zal je to največkrat tudi tam, kjer je bil doslej kino edino kulturno dogajanje.«

Lea Mencinger

Če bi v kinematografih pogosteje vrteli dobre filme - na primer take kot Zadnja Kristusova skušnjava, ki v kratkem prihaja tudi v gorenjske kinodvorane - gledalcev ne bi manjkalo.

licenčno pravico za predvajanje v video tehniki. Tudi izposoja bo drugače organizirana...»

Lahko pri tem kinematografi zase odščipnejo kak košček?

»Razmišljali smo že o tem. Toda nimamo primerno majhne dvorane za video projekcije, da o aparaturi, ki velja od 15 do 50 starih milijard niti ne govorim. Ponudbe so, to pač, a kaj, ko je večina kaset podnaslovljena v srbohrvaškem jeziku.«

Kdo pa hodi v kino?

»Mladi, ki so bili večinski obiskovalci filma, ne hodijo več toliko. Razlog je preprost, nimajo denarja, starši jim dajejo manj žepnine. Prej jo je bilo dovolj za dvakratni, trikratni obisk kina na teden, zdaj le za enkrat na teden.«

Gorenjski kinematografi so znani po tem, da imajo nižje cene vstopnic kot ljubljanski. Ali je to odvisno od kvalitetnega filmskega programa ali od česa drugega?

sna od programa. Distributer za izredno iskan film, kot je na primer Zadnja Kristusova skušnjava, seveda zahteva višjo ceno, toda pri nas zagotovo za ta film vstopnice ne bodo po milijon tako kot v Ljubljani. Kar pa se programa tiče, imamo enakega kot povsod, le z manjšim zamikom za nekatere filme, za druge ravno obratno, prej jih vrtimo kot v Ljubljani.«

Po katerem merilu pa pridejo zanimivi filmi v vaše kinematografe takoj po predvajanju v ljubljanskih?

»Razlog je preprost, po številu obiskovalcev kina je Gorenjska takoj za Ljubljano.«

Filmsko gledališče je najbrž ena od uspešnih oblik, kako znova privabiti gledalca v kino. Pa je to dovolj?

»Ni dovolj, se pa je izkazalo kot zelo dobro. Razprodan filmski abonma pove vse. Toda kaže, da je to premalo. Obdržali smo četrtke v kinu Center za predva-

darijo posebej skrbno izdelan detalj, ovrtnik, šiv, itd. Breda Klemenčič ni ne oblikovalka ne poklicna proizvajalka pletenin. Veselje do ročnega pletenja, samostojne zamisli, ki niti od daleč ne želijo slediti muhavim modnim premenam in smisel za likovne vrednosti, ki jih je morda podedovala od svojega očeta - rezbarja, pa njenim pleteninam dajejo posebno vrednost. Zato je škoda, da se za širšo predstavitev svojega dela ni odločila že prej.

Kranj - V Stebrišni dvorani Mestne hiše je na ogled razstava unikatnega ročnega oblikovanja pletenin Breda Klemenčič iz Kranja. Pletenine odlikujejo preprosti kroji - najraje ima ponče, plašče, eno ali dvodelne ženske kostime enotnih največkrat zamolklih barv, ki jih je mogoče kombinirati z vrsto drugih materialov in barv. Materiali so naravni in dragocejni: bukleji, tweed, moher, čista volna, ki bolj kot z vzorcem spregovorijo s svojo strukturo in še pou-

Kranj - Ljubo Kozic, ki te dni razstavlja v Prešernovi hiši, je eden redkih, če ne ta trenutek edini likovnik na Gorenjskem, ki se ukvarja z izdelavo objektov. Področje njegovega ustvarjanja je izredno široko tako po formalni kot po vsebinski strani. Gradivo, ki ga uporablja, je plastika, kovina, steklo, les in morda še kaj, tehnika pa je zdaj slikarska, zdaj spet kiparska ali mešana. Avtor zna biti zelo domiseln v prikazovanju določenih življenjskih resnic, človeških lastnosti ali vsakdanjih dogodkov, človeških lastnosti ali vsakdanjih dogodkov s pomočjo na različne načine sestavljenih predmetov, materialov in barv, ki imajo pogosto simboličen pomen. Tudi Kozičevi nemalokrat podvojeni portreti slavnih ali popularnih glasbenikov so grajeni iz premišljeno izbranih materialov.

Ker Kozic uporablja za podlago svojim kompozicijam konvek-sno oblikovane plastične plošče, se posebej pri portretih ali slikanih arhitekturnih krajinah pojavljajo zanimive deformacije. Zaradi izbokle podlage se svetloba in senca drugače razporejata po kompozicijski zasnovi kot običajno, obenem pa tudi perspektiva in prostor izgubljata svoje ustaljene norme. Kdaj pa kdaj dosežejo oblikovne preobrazbe takšno stopnjo, da se približujejo značilnostim nadrealističnega upodabljanja.

Cene Avguštin

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Mestne hiše je odprta razstava *Gradovi na Gorenjskem*.

V Prešernovem gledališču bo danes, v petek, ob 19.30 predstava MGL *La discreta enamorada - za red petek II*. Jutri, v soboto, bodo predstavo ponovili za *red sobota II*.

JAVORNIK - V Delavskem domu Julke in Albina Pibernika odpirajo danes, v petek, ob 18. uri *razstavo umetniške fotografije Ivana Pipana* iz Radovljice na temo Človek in delo. Na otvoritvi bo nastopil tudi moški pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave pod vodstvom Alojza Vengarja.

VRBA, DOSLOVČE - Prešernova in Finžgarjeva hiša sta do 1. februarja zaprti.

KRANJSKA GORA - Liznjekova hiše (etnološki muzej) je odprta v torek, četrtek in soboto od 12. do 19. ure.

Zbirke Loškega muzeja so odprte le ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

KAMNIK - V dvorani Veronike bo danes, v petek, ob 19. uri koncert Komornega moškega pevskega zbora Lek pod vodstvom Janeza Močnika.

DOMŽALE - V prostorih Kulturnega društva Miran Jarc v Škocjanu pri Domžalah razstavlja kiparska in grafična dela *Janez Boljka*.

KONCERT APZ TONE TOMŠIČ

Škofja Loka - Danes, v petek, ob 19.30 bo v prostorih osnovne šole Ivana Groharja v Podlubniku koncert Akademskega pevskega zbora Tone Tomšič iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta Jožeta Fürsta. Prireditelj je organizator Pevski zbor Lubnik naslovil Tako pojo zlati. Vstopnice uro pred prireditvijo v osnovni šoli Podlubnik.

SLOVENSKI OKTET NA KOROŠKEM

Zahome - Ob 35 - letnici aktivnega domačega športnega društva je minuli konec tedna na prireditvi nastopil tudi Slovenski oktet. V programu so prevladovala slovenske narodne in umetne pesmi, ki jim je Slovenski oktet na zahtevo poslušalcev dodal še vrsto dodatnih. Na prireditvi se je obiskovalcev kar trlo in za vse ni bilo prostora. Zato so prizadveni prireditelji uredili televizijski prenos v sosednjem šolskem prostoru.

Ob zadnjem koncertu v kranjski glasbeni šoli

VESNA JE ZNOVA NAVDUŠILA

Kranj, 10. januarja - Mlada jugoslovanska violinistka Vesna Stanković, ki pravkar zaključuje študij na Juilliard School of Music v New Yorku, je kratke novoletne počitnice doma izkoristila za koncertiranje. Prvi koncert je imela v torek v kranjski glasbeni šoli, drugega pa bo imela v petek s sarajevskim orkestrom v Sarajevu.

To je bil že četrti koncert te svetovno priznane umetnice v Kranju, rojstnem kraju njene pokojne matere Vere Poljanec. V njen spomin zaigra vsakokrat Kranjčanom, in kdor je obiskoval vse njene koncerte, je lahko od enega do drugega občutil, da je vsakokrat njena igra bolj popolna, bolj živeta, bolj mojstrska. Vesna Stanković se je v letih študija pri najboljših profesorjih v Clevelandu, Philadelphiji in nazadnje pri Simonu Goldbergu v New Yorku razvila v vrhunsko glasbeno umetnico. Tudi zadnji njen nastop v Kranju je to znova potrdil. S pianistko Tatjano Šurev iz Beograda sta imeli tokrat na sporedu Bacha, Tartinija, Mozarta in C. Saenta -Saensa. Bil je to resnično prelep, bogat glasbeni večer za vse številne Kranjčane, ki so komajda dobili prostor v mali dvoranci glasbene šole.

Svoj obisk v domovini bo Vesna izkoristila tudi za iskanje sredstev za nakup violine, ki naj bi jo potem spremljala na vseh njenih koncertih doma in v tujini. Violina, na katero igra sedaj, je odlično glasbilo. Amati iz leta 1675, vendar je last šole. Potrebnovala bi podobno kvalitetno violino, vendar tudi nove danes v svetu ne dobiš za manj kot 10.000 dolarjev. Ne ona ne vse njeno sorodstvo ne premore toliko denarja, zato bodo morale pomagati kulturne skupnosti. Vesna trdno upa, da bo naletela na razumevanje, kajti brez dobrega instrumenta ni prihodnosti za nobenega glasbenika. Vesno je svet priznal kot vrhunsko umetnico, vrata za solistična koncertiranja v Ameriki in Evropi so ji odprta, ne bi pa rada izgubila trdnih zvez z domovino, pravi, in čeprav bi koncertirala kje po Evropi, je pripravljena na pedagoško delo doma.

Junija bo zaključila svoje študije v Ameriki, 13. februarja bo imela diplomski koncert v New Yorku in z enakim programom bo sta z njenim spremljevalcem na klavirju Predragom Mužijevićem iz Sarajeva julija priredila koncert v Beogradu. Lahko pa upamo, da jo bomo v Kranju, pa tudi kje drugje na Gorenjskem, še imeli priložnost slišati. Imamo pač posebno srečo, da je bila njena mama doma prav v Kranju.

D. Dolenc

MELODIJE IZ LOVSKIH ROGOV

Škofja Loka, 9. januarja - Posebej navdušeno so Ločani ob novem letu na Mestnem trgu prisluhnili nenavadni glasbeni skupini. Prijetni zvoki iz lovskih rogov so namreč poželi občudovanje mladih poslušalcev, starejši pa so se spomnili bogate lovške kulture, ki so jo po vojni marsikje zanemarili. Prav oživljanje lovške kulture ter starih šeg in navad pa je smisel dela ansambla Gorenjski lovski rogisti.

Slabo leto je, odkar so se na Gorenjskem organizirali lovci rogisti in ustanovili svoj ansambel. Največ jih je iz okolice Škofje Loke in Kranja, vodi pa jih kapelnik Janez Ravnikar. Enkrat tedensko se sestajajo v Lovskem domu v Škofji Loki, največ nastopajo na lovskih prireditvah po Gorenjskem, lani pa so sodelovali tudi na tradicionalnem srečanju lovskih pevskih zborov in rogistov v Mežici.

»Lovski rogisti, zaenkrat nas je deset, smo začeli z druženjem izključno iz veselja do lovške melodije in skupnega igranja, čeprav ima naš ansambel pri Zvezi lovskih družin Gorenjske mnogo večji pomen. Lovske melodije so namreč zelo pomemben element pri ohranjanju starega lovškega izročila, zavedamo pa se tudi, da je današnji tempo življenja tak, da bo lova vedno manj, da bo lovec vedno bolj gojitelj divjadi in ljubitelj narave, pomebnega vlopa pa bo pri tem imela lovška kultura. Prav zato stremimo za tem, da bi se lovski rog začel ponovno uporabljati, da bi mu v lovu dali mesto, ki mu pripada. Na vsaki lovski prireditvi naj bi se oglasil lovski rog, seveda pa bomo morali naučiti igranja še kakšnega novega člana, saj nas je zaenkrat v ansamblu le deset. Vemo pa, da je po lovskih družinah še precej rogov, ki visijo po stenah in na katerih se nabira prah,« pravi Darko Hauptman, tajnik GLR.

V. Stanovnik

ureja LEA MENCINGER

**KOMPAS
JUGOSLAVIJA**
**ZIMSKÉ POČITNICE - SMUČANJE
88/89**

● Preko 8.000 ležišč v smučarskih središčih JUGOSLAVIJE, AVSTRIJE, FRANCIJE, ITALIJE, ČSSR, ŠPANIJE, ŠVICE in tudi ZDA ter ZSSR.

● UGODNA IN PESTRA PONUDBA SMUČARSKIH ARANŽMAJEV NA DOMAČIH SMUČIŠČIH! MED ZIMSKIMI POČITNICAMI ŠE DOVOLJ PROSTORA! NOVE ZMOGLJIVOSTI V HOTELU Planja - ROGLA!

● 10 % ZNIŽANJE CEN SMUČARSKIH ARANŽMAJEV NA BJELAŠNICI V ČASU ŠOLSKIH POČITNIC ter v KRANJSKI GORI od 8. - 15. 2. 89!

POSEBNA PONUDBA ZA VSE, KI ŽELIJO NEKAJ VEČ:

● KOMPASOVI SNEŽNI KLUBI - POPUSTI - DARILA ZA ZVESTOBO - ŠPORT IN REKREACIJA - ZABAVA - PROGRAM ZA OTROKE - IZLETI IN ŠE MARIKAJI! DOBRODOŠLI V KOMPASOVH KLUBIH:

— BOVEC - posebni popust za člane kluba pri nakupu smučarskih vozovnic!

— BOHINJ

— MALLNITZ/Avstrija

● PROGRAM ZIMSKIH POČITNIC ZA VSO DRUŽINO IN VSAKEGA ČLANA POSEBEJ

— ROGAŠKA SLATINA - novo smučišče v zdraviliškem kraju s 300-letno tradicijo!

— BOGAT PROGRAM - otroški vrtec, športna in večerna animacija, zdravstvene storitve, izleti...

— UGODNE CENE: 7 dni, hotel B kategorije, polni penziji, animacija... 480.000 din!

ZIMSKÉ POČITNICE 88/89 OB MORJU
**IZŠEL JE PROGRAM POČITNICE 88/89
»OD OKTOBRA DO MAJA«**
Senior klubi

● HVAR - OTOK SONCA, hotel Adriati, B kat. (bazen, klubska soba s knjižnico, časopisi, igre za prosti čas, animacija, izleti), 7 dni, polni penzion, 260.000 din, letalski prevoz (vključen transfer z avtobusom in ladjo 200.000 din); odhodi vsako soboto

● DUBROVNIK, hotel Palace, A kat. (bazen, klubska soba s knjižnico, časopisi, igre za prosti čas, animacija, izleti), 7 dni, polni penzion, 290.000 din (letalski prevoz, transfer 200.000 din); odhodi vsako soboto

● MALI LOŠINJ, hotel Aurora, B. kat. (bazen, klubska soba s knjižnico, dnevnim časopisjem, igrami za prosti čas, animacija, izleti), 7 dni, polni penzion, 290.000 din, avtobusni prevoz 60.000 din, odhodi vsako soboto od 24. 1. naprej.

IZLETI PO DOMOVINI
PRIPOROČAMO:

— **PODARITE (SI) NEKAJ VEČ! - ZA VSE, KI SE IMAJO RADI -**

ZAHTEVAJTE POSEBEN PROGRAM VEČDNEVNIH ROMANTIČNIH POČITNIC V IZBRANIH TURISTIČNIH BISERIH

PRIPRAVLJAMO:

● KARNEVAL V CAVTATU, 3 dni, 3. 2.

S KOMPASOM NA KONCERTE

● EUROPE, 1 dan, 27. 1. 89, 135.000 din, München

IZLETI V TUJINO

● KRAJI SVETE DEŽELE in RAZLAGA GEOMANTIJE, odhod 23. 1., 5 dni

● KARNEVAL V BENETKAH, 4. 2. 89, 1 dan, cena 89.000 din

● PUSTNI KARNEVAL V BELJAKU, 4. 2. 89, 1 dan, cena 59.000 din

● EGIPT, 9 dni, 22. 1. 89, 26. 2.

● KENIJA - SEJŠELI, 13 dni, 30. 1.

● LONDON, 5 dni, 28. 1. 89

● LONDON, 5 dni, 28. 1. 89

● AMSTERDAM, 4 dni, 26. 1., 16. 3., 30. 3.

● LEPOTE JUŽNE KITAJSKE, 15 dni, 2. 2., 23. 3., 27. 4. 89

● VELIKA KITAJSKA TURA MARCO POLO, 17 dni, 16. 4.

● VELIKI KITAJSKI ZID, 10 dni, 26. 3.

● PEKING, 8 dni, 5. 2., 12. 3.

● SKRIVNOSTNI TIBET IN REKA JANGTZE, 17 dni, 23. 4.

● BRAZILIJA - ARGENTINA, 15 dni, 14. 3.

● PERU - BRAZILIJA, 13 dni, 25. 2.

● VIKEND V NEW YORKU, 5 dni, 20. 1., 17. 2.

● NEW YORK - SAN FRANCISCO - LOS ANGELES - LAS VEGAS - SAN DIEGO, 11 dni, 20. 2., 20. 3., 24. 4.

● KUBA - BISER KARIBOV, 13 dni, 3. 3., 24. 3.

● INDIJA - KATMANDU, 14 dni, 21. 1., 25. 2., 18. 2.

● TUNIZIJA IN NJENE OAZE, 8 dni, 27. 1., 17. 2.

STROKOVNA POTOVANJA

● KÖLN - Sejem pohištva, 4 dni, 23. 1. - posebno letalo!

● BERN - Pekarstvo, 4 dni, 29. 1.

● FRANKFURT - Sejem glasbil, 4 dni, 30. 1.

● ZÜRICH - Intoolex, 3 dni, 30. 1. in 1. 2.

● BASEL - SWISSBAU, medn. gradbena razstava, 3 dni, 1. 2.

● STOCKHOLM - Švedsko pohištvo, 4 dni, 7. 2.

● BRUSELJ - Batibouw, gradbena razstava 4 dni, 27. 2.

● KÖLN - Domotechnica, 3 dni, 14. 2.

● KÖLN - ISM 89, slaščičarski sejem, 4 dni, 7. 2.

● LONDON - IFE 89, prehrambena industrija in pijače, 3 dni, 30. 1.

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice:
Škofja Loka Nama — tel.: 61-957, Kranj, — tel.: 28-473,
Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska gora
— tel.: 88-162

NARAVNO ZDRAVILIŠČE
RADENCI
**SE ŠE SPOMINJATE, KAKO PRIJETNO STE PREŽIVELI
ZIMSKÉ POČITNICE V RADENCIH LANI?**

V času od 14. 1. do 4. 2. 1989 se lahko imate še lepše tudi zato, ker vam za sedem-dnevne počitnice zaračunamo le šest dni!

Cena paketa za odrasle:

od 325.000 do 457.500 din

Paket vsebuje sedem polnih penzionov, neomejeno kopanje v bazenu, dve kopeli v mineralni vodi Radenska, pitna kura, jutranja telovadba, jogging, tek na smučeh ali drsanje (odvisno od vremena) in svečano večerjo.

Cena paketa za otroke od 7 let naprej:

od 227.500 do 320.250 din

Paket vsebuje sedem polnih penzionov, plavalni tečaj, vodeni zabavni program (kino, video, diskoteka), drsanje ali tek na smučeh, otroški vrtec, telovadba in neomejeno kopanje v zaprtem bazenu

Za enega otroka do 7 let starosti je penzion in bivanje brezplačno, za vsakega nadaljnjega otroka do 7 let starosti pa zaračunavamo le 30 % cene paketa.

Dodatna ponudba je pestra tako za starše kot za otroke. Naj naštejemo samo nekaj: masaža, akupunktura, blatne obloge, savna, kozmetika, kegljanje, ples, disco, medicinska predavanja, izleti, nakupi v Avstriji.

Pakete lahko odplačate na obrokel

informacije in rezervacije:

Zdravilišče Radenci, 69252 Radenci

tel. (069) 73-331, telex 35-269

ali v vaši turistični agenciji.

**GORENJSKA
OBLAČILA
KRANJ**
Široka ponudba
**ženskih oblačil za zimsko
in prehodno obdobje.**

Naši prodajalni v Kranju
in na Jesenicah
sta odprti vsak delavnik
od 8. do 12. in od 15. do 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

ISKRA TELEMATIKA
Ljubljanska cesta 24
64000 KRANJ

Po sklepu DS DO ISKRA - TELEMATIKA, objavlja JAVNO
PRODAJO osnovnega sredstva:

TOVORNI AVTO OM 640, l. 1977, izključna cena 6.500.000 din

Prometni davek ni vključen v ceno in ga plača kupec. Javna prodaja bo v torek, 17. 1. 1989, ob 11. uri na Kolodvorski c. 3. Osnovno sredstvo je na vpogled uro pred začetkom prodaje. Interesenti morajo pred pričetkom prodaje plačati 10 % kavcije od izključne cene. Prodaja bo potekala po načelu »videno kupljeno«, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Vse informacije dobite na tel.: 28-861, int.: 2618.

JUGOBANKA
EKSPOZITURA TRŽIČ
Cesta JLA 2,
telefon: 52-161, 52-162

Poslovni čas:
pon - pet 9. - 12. in 14. - 17.
sobota 8. - 11.

Slavka Šarčević

IZ BELEŽNICE SOCIALNEGA DELAVCA

11

Pri svojem delu predvsem z alkoholiki sem se izogibala temu, da bi dodeljevali pomoč v denarju, dokler ni prišlo do kakšnih premikov v pripravi na zdravljenje. Toda tistega dne sem odstopila od svojih načel, ker sem videla v Milanovih očeh takšen obup, da sem se zbalala zanj. Šla sem k direktorju, ker je imel le on pooblastilo za odobritev izjemnih denarnih pomoči in se z njim dogovorila, da damo Milanu takoj enkratno družbeno denarno pomoč. Ko sem se vrnila v pisarno in Milanu povedala, koliko denarja bo dobil, se je razveselil do solz. Rekla sem, da mora denar izročiti ženi. Obljubil je, da bo dal ženi vse do zadnjega dinarja. Zaupala sem mu in moje zaupanje je opravičil, kot sem pozneje lahko ugotovila.

Preden je odšel, sem mu rekla, da je zadnji čas, da se odloči za zdravljenje, zato naj pride drugi dan k meni in to takoj jutraj in trezen. Milan je obljubil, da bo prišel in sam pri sebi je glasno rekel »trezen«. Odšel je in se še in še zahvaljeval za pomoč. Zahvaljeval se je še na vratih in se smehljaj.

Drugi dan je Milan resnično prišel k meni. Bil je trezen, a poleg tega še obrbit, oblečen v čisto srajco in zlikane hlače, bil je tako zelo urejen, da sem bila presenečena.

In tako je Milan še veliko naslednjih dni prihajal k meni. Pogovarjala sva se in pogovarjala. Pogovarjala sva se tako dolgo, da je bil resnično pripravljen za zdravljenje, in to tako, da bi ga lahko kar vključili v skupino za skupinsko zdravljenje in mislim, da bi se takrat njegovo zdravljenje uspešno nadaljevalo.

Nato sem povabila na razgovor še ženo. Žena je že dalj časa odklanjala vabila. Vabila sem jo na vse mogoče načine. Vedela sem, da mora priti ona k meni, da mora priti ona do mene, a ne jaz v stanovanje, ker bo sicer ostala še naprej v anonimnosti, v katero se je tako uporno pogrezala.

No, in nekako mi je le uspelo, da je prišla. Bila je takšna kot vedno, usmerjena vase, rahlo domišljava in ne preveč simpatična — toda pustimo to.

Žena je na zunaj delovala urejeno, njen nastop je bil samozavesten, a ljudi je držala daleč od sebe. Toda nekako sem se ji le približala. Povedala sem ji, da se z njenim možem pogovarjava o zdravljenju, vendar mora pri zdravljenju sodelovati tudi svojec. Prosila sem jo za sodelovanje.

Molčala je in izmikala pogled. Pustila sem jo in razmišljala o tem, da je pred mano zopet ena tistih žena, ki nimajo nič proti temu, da se mož zdravi, le da želijo same ostati ob strani, želijo, da jih pustimo pri miru. Verjetno je tudi ona mislila tako, kot je mislila žena tistega alkoholika, ki sem ga pred nedavnim pripravljala na zdravljenje. »Kaj še hočete od mene, saj imate tukaj mojega moža, kaj on vam ni dovolj?«

Ne, ne zadostuje mi samo alkoholik in zato sem Milanovo ženo zmotila v njenem molku in jo prosila naj pove, če je pripravljena sodelovati. »Dobro, bom sodelovala, a ne vem, kako bom svoje odsotnosti uredila v službi.«

Takoj sem razbrala, da želi vsaj na svojem delovnem mestu alkoholizem moža obdržati v anonimnosti. Koliko besed sem morala izreči, kako sem jo morala prepričevati, lomiti, da sem jo pripravila do tega, da je v službi le povedala, da bo morala sodelovati pri moževem zdravljenju in bo zaradi tega potrebovala vsak teden dopusta.

Mislila sem, da je sedaj vse urejeno, a sem se zmotila. Milan je v ambulanti za zdravljenje alkoholizma prišel le na seznam in je moral čakati tri mesece, da je prišel do zdravnika. A ko je prišel, je zdravnik odredil hospitalno zdravljenje.

Milan je šel v bolnišnico, a tudi tam imajo listo »čakajočih«. Morala sem kar precej prositi, da ne rečem sitnariti, da je bil Milan sprejet na zdravljenje brez daljšega čakanja.

V času, ko je Milan čakal zdaj zaradi te pa nato zaradi druge liste, je bil moj stalni obiskovalec. Utrjevala sva tisto, kar sva dosegla v dolgotrajni pripravi. Abstiniral je in osvajal nova spoznanja,

ki jih je potreboval, in ki naj bi bila podlaga za uspešno zdravljenje.

Ker je bil Milan z družino dejansko v materialni tiski, je bilo potrebno prepričati organe, ki odločajo o dodeljevanju družbenih materialnih pomoči, da je Milan potreben pomoči, pa čeravno je še vedno alkoholik. Uspevala sem, da je dobival pomoč za pomočjo v taki višini, da so nekako le uspevali sestavljati mesec z mesecem.

Preden je šel Milan na zdravljenje, sva imela še en »spopad«. Ravno takrat, ko bi moral oditi v bolnišnico, mu to ni ustrezalo, ker je imel možnost dobiti neko delo in na ta način še kar dobro zaslužiti. Le z največjim prizadevanjem mi ga je uspelo prepričati, da je v tistem trenutku bolj pomembno zdravljenje kot pa zaslužek, saj je le od zdravljenja odvisna njegova bodočnost. Milan je torej šel v bolnico.

Spremljala sem njegovo zdravljenje. Vse je potekalo v redu in prihajal je čas njegovega odpusta iz bolnišnice. Domov se je vrnil zadovoljen. Meni je prisegel na vse, da ne bo nikdar več pil.

Ker je bil Milan že dalj časa nezaposlen, se je začela že v času, ko je bil še v bolnišnici trnjeva pot iskanja službe. Njegovo zdravje je bilo že okrnjeno, posledice alkoholizma so bile očitne, poleg tega pa je bil še zdravljeno alkoholik, zato je morala služba za zaposlovanje vlagati ogromne napore, da bi ga zaposlila. Na žalost je dostikrat etiketa »zdravljeno alkoholik« bolj ovira, kot pomoč pri zaposlovanju. Toda zaposlovalci so se res potrudili in tako je Milan kmalu dobil službo. Da je začel delati in mi je prišel povedat takoj prvi dan, ko je nastopil službo.

(SE NADALJUJE)

ARIF KUTLESHI

Družinski zapiski

*Laž je naša Velika Sestra
z dolgimi liliputanskimi nogami.
Nosi modra daljnovidna očala
in hlače iz tigrove kože.
Njena usta so kot medvedji brlog.*

*S kolesom se vozi na sestanke
po dolgih, vijugastih cestah.
Sedi na mnogih stolih
in abortira težke besede.
Pri ledišču se razlije.*

*Vsak dan defilira mimo
z novim nasmehom na licu:
najlepša med najgršimi,
najgrša med najlepšimi -
od orkana opustošen vrt.*

*Nosi prilagodljive čevlje
iz moje najfinejše kože -
ukradla mi jo je ob rojstvu.*

*Zato mi bo vedno manjkal
del pravega obraza.*

Drevesa življenja

*V temnih nočeh
umirajo drevesa življenja
kot mesec.*

*Po izsanjanem parnasovskem vrtu
iščem kakor tat - z nožem v roki -
prepovedan sad.*

*Najdem tisočleten štor.
A ob njem ni Adama ne Eve.
Samo umirajoči mesec.*

*Tišina se drobi.
Psi lajajo vznemirjeno;
razdraženo iščejo sledi.*

*Pred noge mi pade jabolko -
a nimam rok, da ga poberem.
Mrtev sem.
O bog!*

Prevedla:
Neža Maurer

*Odprte
strani
1*

Urednikova beseda

Prvo letošnje številko *Odprtih strani* smo odprli političnemu pluralizmu. Za uvodnik smo zaprosili podpredsednika republiške konference SZDL Viktorja Zaklja, komentar o strankah in strankarstvu je napisal profesor Miha Naglič iz Žirov, novinar Jože Košnjek je zbral nekaj zanimivejših razprav z zadnje republiške konference SZDL, novinar Vine Bešter pa je spremljal ustanovni občni zbor slovenske demokratične zveze. Na zadnji strani objavljamo razmišljanji predsednika slovenske kmečke zveze Ivana Omana iz Zminca pri Škofji Loki in kulturnika Eda Torkarja z Jesenic. Želimo vam prijetno branje.

Naslednje *Odprte strani* bomo odprli gospodarstvu in gospodarski reformi. Izšle bodo v petek, 27. januarja. Vabimo k sodelovanju. V torek, 7. februarja, pa bo izšla prva številka *Snovanj* — kulturne priloge, ki jo po skoraj desetih letih ponovno ozivljamo: *Odprli* jo bomo prispevkom ob slovenskem kulturnem prazniku.

Leopoldina Bogataj

Jansa: »Poglej, Boštjan, to je demokracija!« Foto: Gorazd Šinik

VIKTOR ŽAKELJ

Prosim vas, hitimo počasi!

Dlje, ko traja naša večplastna kriza, globlje, ko le-ta postaja, bolj zori spoznanje, da vzroki tega dogajanja segajo daleč v krvavo balkansko preteklost, da jo generira sobivanje pogosto nezdružljivih, da korenini v epohalnih ekonomskih spremembah, ki so se začele konec šestdesetih in v začetku sedemdesetih let v razvitem svetu in ki jih lahko poimenujemo z nastajanjem poindustrialijske družbe, izziv, na katerega nismo pravočasno in ustrezno reagirali. V svetovnih razsežnostih se od 70-let naprej vrši proces prevrednotenja vrednot; razvite družbe ne gradijo več svoj razvoj le na naravnih danostih, torej na razpoložljivih surovinah, energiji, zemlji, ampak vse bolj na znanju, podjetništvu, moderni organizaciji. V ospredje stopa človek posameznik, to pot ne več kot del take ali drugačne socialne združbe, ki so ga to naše stoletje na neki način varovala, po svoje pa ves čas tudi omejevale. Človek današnjega, še bolj pa jutrišnjega časa, čeprav razumem, vstopa v nujne nove medsebojne odnose s poudarjeno individualno noto.

Najbolj sposobni se že zavedajo, da je od njih odvisen napredek poslovnih sistemov in celih družb, da torej njihovo znanje in talent lahko daje kruh in socialno varnost desetim in stotinam ljudi, da pa ta njihov »kapital« tudi ni mogoče več nasilno odvzeti, podržaviti, da ga je mogoče izkoriščati le v soglasju z njegovim imetniškom. Pojav znanja kot dominantnega proizvodnega tvorca sproža v svetu in že tudi pri nas reorganizacijske procese v družbi kot celoti in vseh njenih podsistemih. Če k temu dodamo še nekaj let nasilne monolitnosti, enoresničnosti,

ideološkega monopola, (ali kakorkoli že preteklo političnost poimenujemo), kar je povzročalo občasne konflikte z delom zlasti družboslovnega in humanističnega izobraženstva, potem je vse, kar nosi s seboj drugi polčas jugokrizne, razumljivo. Povedanemu pa je treba dodati še vsaj naslednje.

Naša kriza, čeprav izzvana z našo rastočo nekajletno gospodarsko neučinkovitostjo, vse bolj postaja politična, mednacionalna in moralna. Ljudje spoznavajo, da problemi, ki jih pestijo, niso razrešljivi znotraj ekonomije, nenačrtno tudi zato ne, ker je pri nas politika vsa povojna leta dominirala nad ekonomijo. To se med drugim odraža v teritorialni in panožni strukturiranosti gospodarstva ter v pomanjkanju managementstva, ki v sodobnem svetu postaja vse bolj odločilen faktor gospodarske učinkovitosti gospodarstva. Zaključek je torej preprost: naši problemi torej niso razrešljivi le znotraj ekonomije, ampak so nujne spremembe v sferi politike.

To tezo kaže nekoliko razdelati. Do konca šestdesetih oziroma do začetka sedemdesetih let je bila pozicija posameznih narodnih gospodarstev v mednarodni delitvi dela določena z naravnimi preferencami ter merjena predvsem s tonami, kilometri, s hektolitri, količinami torej. Konkurenčnost posameznih panog in celih gospodarstev so torej določali kvantitativni kazalci. V sedemdesetih letih se začno stvari temeljito spreminjati, dominantni razvojni faktorji postajajo pridobljene preference in tedaj se tudi začenja odločilno zaostajanje t. i. socialističnih gospodarstev oziroma realnih socialističnih

družb, torej tudi naše samoupravne socialistične za razviti zahodnimi družbami. Razlog je v tem, da so te države zaostale v inovativnosti, v podjetništvu, v ustvarjalnosti sploh. Ker to zaostajanje ni bilo (in sploh ni) mogoče opravičevati z neko - preprosto rečeno - nenaravno distribucijo pameti, da so ljudje začeli kritično motriti pravno-politično konstitucijo sodobnih držav in kmalu ugotovili, da je neobstoje tržnosti osrednji handicap realnih socialističnih držav. Socialistične države, ve se, so se konstituirale na državni oziroma družbeni lastnini kot anti-tržna, državno-planska gospodarstva. Trg in z njim povezana ponudba in povpraševanje je nadomestila državna in pri nas dogovorna regulativa. Celotno gospodarstvo je zato začelo suboptimalno funkcionirati. Posledice so znane.

Socialistične družbe končno vendarle sredi osemdesetih let reagirajo tako, da priznajo trg v sferi ekonomije. Toda to priznanje je še vedno le deklarativno, pluralizem lastnin še ni legaliziran, družba v celoti je še vedno strukturirana po starem. Sodoben trg zato še vedno ne more funkcionirati. Poglabljajoča se kriza deideolo-

gizira sodobne socialistične družbe, pragmatičnost v upravljanju in vodenju teh družb postaja počasi legitimna: Konec osemdesetih let trg, plan in državni intervencionizem dobivajo tudi v socialističnih državah mesto, ki ga imajo v sodobnih razvitih zahodnih gospodarstvih. In še nekaj: po logiki stvari same končno dozori spoznanje, da tržno gospodarstvo ni kompatibilno s političnim monizmom. Politični prostor socialističnih držav se začne na novo konfigurirati, partijski monopol poka, strah pred novim je tu, upanje, da je sedanja (že ne vem katera) reforma socialističnih držav vendarle zadela v jedro stvari tudi. Začenja se proces, ki ne bo lahek, ne kratkotrajen. Tega procesa jaz ne razumem kot rekapitalizacijo socializma, ampak kot reformo socializma, kot oblikovanje družbenoekonomskega sistema, ki bo v kontinuiteti s kapitalizmom, ne bo njegova enostavna negacija, ampak nadgraditev. Zapisano in besedno igrakanje, z njim sem želel izraziti smer razmišljanja; potrebe prihodnosti naj bodo kriteriji za morebitno uporabo instrumentov, ki so služili preteklim družbam. Tako so tudi v večini socialističnih držav končno sproženi procesi, ki bodo udeležili konkurenčnost kot univerzalni družbeni princip. Blago, storitve, politični programi - vse bi v prihodnje selekcioniral integralni trg. V reformiranih socialističnih družbah bi bila za slehernika zagotovljena enakopravnost na startni poziciji, različnost bi bila posledica talenta in dela, socialnost le pomoč nemočnim, pomoči potrebnim.

Kar zadeva SR Slovenijo moram reči, da spet prehitiva jugoslovansko kompozicijo, čeprav je res, da so v SR Hrvaški že blizu procesom pluralizacije, ter da se ta čas monolitnost najhitreje razkroja v SR BiH. To bo imelo za posledico,

da bomo spet enkrat v nekaterih okoljih nerazumljeni. Pravkar končana seja Predsedstva RK SZDL Slovenije, ki je razpravljala o Socialistični zvezi in političnem pluralizmu, bo torej različno razumljena, v posameznih jugomedijskih zlonamerno interpretirana, pač odvisno od »potreb« ustanoviteljev posameznih medijev. Taka je pač naša realnost, vendar nas to ne sme begati, še manj odvrniti od začrtanih reformnih in prenovitvenih procesov. Trdno sem prepričan, da so ti procesi družbene pluralizacije in gospodarskih reform legitimni in legalni, in kar je morda še pomembneje, so nujni elementi nove zelene paradigme gospodarskega in družbenega razvoja. Napak pa bi bilo, če bi se že ta čas pretirano zapletali ob tem, ali gre za nastajanje novih gibanj, zvez ali strank, nenazadnje ustava je tu jasna, moramo pa storiti vse, da ustavne in zakonske možnosti, tako kot v sferi ekonomije tudi na tem tipičnem političnem področju, do kraja eksploatiramo. Brez tega procesa pa tudi ni »sestopa Zveze komunistov z oblastjo«, ni možna prenova socialistične zveze, ni nove skupščine kot reprezentantna vseslovenskih interesov.

Preuranjeno bi bilo ta čas napovedati vse možne scenarije bodočih dogajanj, tudi ni mogoče predvideti vseh organizacijskih novih, ki jih nosi s seboj nova političnost. Nekateri nečakanci to pogrešajo, že terjajo novo matriko organiziranosti socialistične zveze, terjajo klasičen parlament, takojšnjo restrukturiranje političnih in državnih ustanov. Tako hitro vendar ne gre, naglica bi tudi tu škodila. Nekaj pa je le mogoče že reči tudi o tem. V socialistični zvezi smo prepričani, da kaže pohiteti - a ne na račun kvalitete - s spremembo statuta in oblikovanjem novega programa socialistične zveze, z izdelavo zako-

na o združenjih, s pripravami na volitve 1990, z razmišljanji o tem, kaj o vsem tem zapisati v spremenjeno slovensko ustavo in še bi se kaj nujnega našlo. A že tega je obilo, posebej če upoštevamo sposobnost profesionalnega aparata socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih organizacij, stanje naše družboslovne znanosti zlasti politologije ter razmerje političnih sil v Sloveniji in zlasti v Jugoslaviji.

Mnogi, zlasti mlajši, s tempom in tudi globino naših gospodarskih in družbenih sprememb niso povsem zadovoljni. Toda tisti, ki globlje pozna politično-pravno in ideološko podstat, na kateri je konstituirano naše gospodarstvo in celotna družba, mi bo gotovo pritignil v misli, da je prišlo v zadnjem času do še pred nekaj leti komaj verjetnih sprememb v zavesti odločujočih sil slovenske in jugoslovanske družbe ter je npr. še v ekonomskem delu pravkar sprejetih ustavnih sprememb dana možnost za povsem drugačno ureditev gospodarstva ter vodenje tržno naravnane razvoje in tekoče ekonomske politike. Podobnih sprememb je že ali skoraj bo deležna tudi politična raven in tako bodo dani temelji za konstituiranje nove družbe in države, ki bo v kontinuiteti s tistim preteklim, kar je praksa potrdila ter kompatibilne z gospodarstvi in družbami razvitih zahodnih držav.

Naj sklenem: čas, ki je pred nami bo terjal predvsem modrost, da ne bi spet enkrat na prekučniški način zavračali tisto, kar je sicer že preživelo, da ne bi z umazano vodo odrgli tudi dojenčka, da ne bi spet jurisali na nebo in čez nekaj let ponovno - tako kot ta čas - trdo pristajali na zemlji, da se ne bi spet enkrat usodno delili in morda celo sovražili.

Zato prosim vas, hitimo počasi!

Komentiramo

Socializem med monizmom in pluralizmom

Katera so vrata, ki vodijo iz socializma v socializem?

«... in v bistvu tak samoupravni pluralizem interesov, kot si ga je izmislil in ga utemeljil Kardelj, ni nobena nova zgodovinska kvaliteta na relaciji socializem-demokracija. Prej bi rekel, da brez demokracije ni socializma. Kardeljev samoupravni pluralizem ni zgodovinski model socialistične demokracije. Je v najboljšem primeru neka kratkotrajna vmesna stopnja med stalinizmom in razvitim in res demokratičnim socializmom. Zato ima tudi dvoje vrat. Ena vodijo naprej - v demokracijo, druga nazaj - v odprto diktaturo stalinizma. Še vedno so oboja odprta!»

Stane Kavčič, 1984

«Kje je novorojeni judovski kralj? Videli smo, da je vzšla njegova zvezda in smo se mu prišli pokloniti.» - Tako so spraševali »modri z vzhoda«, ko so prišli v Jeruzalem.

«Kje je nova slovenska demokracija, nova suverenost slovenskega ljudstva? Videli smo, da je vzšla njena zvezda in bi se ji radi priklonili.» - Tako so se verjetno spraševali radikali z zahoda, ko so prišli v Bohinj.

Verjetno je zgolj naključje, da je predsedstvo slovenske Socialistične zveze (P RK SZDL) razpravljalo o političnem pluralizmu ravno na dan sv. Treh kraljev, natanko 60 let za dnem, ko je 6. januarja 1929 kralj Aleksander ukinil klasični meščanski strankarski pluralizem v Jugoslaviji in uvedel diktaturo. Prej omenjeni pluralizem je torej trajal komaj 10 let in tako še pubertete ni dočakal. Vse generacije, ki so se odtekle izmenjavale na jugoslovanski politični sceni, so živele v ozračju političnega monizma, takega ali drugačnega. In zdaj, po šestih desetletjih vladavin, ki niso dopuščale alternativ, kaže, da je ljudstvu tega dovolj. Zahteva politični sistem, ki bi dopuščal tudi izražanje različnosti.

Naš čas je protisloven. Medtem ko eni na stezaj odpirajo glavna vrata vetrovom političnega pluralizma, drugi zapirajo zadnja, da bi v že sicer zatohlem prostoru zadržali znova oživele duhove stalinistične preteklosti. Ob vdoru svežega zraka so se prej pomešali in omamljeni duhovi razločili in sprli in zdaj gre za to, kdo bo prevladal.

Pluralizem je v modi. Postal je geslo dneva, beseda, ki jo ponavljajo vseprek, čeprav marsikdo sploh ne ve, kaj pomeni. Tako se mi je nekdaj v gostilni - tradicionalnem prostoru slovenskega politiziranja - primerilo, da me vpraša starejši, »monistično« ustrojni kader: »Ti, ki pišeš o teh rečeh, povej, kaj ta pluralizem sploh pomeni! In me je spravil v zadrego. Z učeni razlagami si nisem mogel dosti pomagati, zato sem se izmazal nekako takole: »Pluralizem je tam, kjer jih ima beseda več in ne le eden. V politiki je to taka vladavina, v kateri je iz ljudstva izvirajoča oblast odprta na več (pluralizem) temeljev in ne le na enega (monizem) ali dva, ki si v temelju nasprotujeta (dualizem).«

Kar se Slovencev tiče, je stvar - zgodovinsko gledano - približno taka: Včasih je bila oblast cesarjeva, ta pa jo je imel od Boga. Bila je torej iz enega vira, kateremu se je vse pripogibalo, iz katerega je vse izviralo in se k njemu spet stekalo. V obdobju po letu 1848 je moral cesar priznati, da nekaj oblasti izhaja tudi iz ljudstva, da ima torej dvojni (dualis) vir. Tako se je začelo razdvajanje, ki se potem ni več ustavilo: monarhija je se razdrojila na avstrijsko in ogrsko polovico, razločili so se narodi, razredi, duhovi... vse do razpada.

Na prehodu iz 19. v 20. stoletje smo se razdvojili tudi Slovenci. Nastopila je zloglasna »ločitev duhov« na klerikalne in liberalne, na črne in rdeče, nastal je temeljni razkol, ki se v spremembi njihovih oblikah ohranja vse do današnjih dni.

Vprašanje je, ali smo Slovenci v svojem družbenem razvoju že »dozorili« do tiste stopnje, na kateri bi lahko presegli tradicionalno razdvojenost. Vendar ne v nasilni enotnosti - monizmu, ki jo vedno znova vzpostavljata diktatura in dušebrižništvo enih nad drugimi (včasih klerikalna, potem komunistična), temveč v pluralizmu, sožitju različnega, ki bi hkrati postajalo neka nova, višja oblika enotnosti - socialistična demokracija, »res demokratični socializem«.

Certamina factionum fuerunt eruntque pluribus populis magis exitio quam bella externa, quam fames moribve. Strankarski boji so bili in bodo za večino narodov bolj pogubni kot vojne z zunanjimi sovražniki, bolj kot lakota in bolezn - je ugotavljal že rimski zgodovinar Livij. S klasičnim strankarskim pluralizmom tudi Slovenci nimamo ravno hvaljevredne izkušnje niti v avstrijskem niti v jugoslovanskem obdobju. »Partijski monizem«, za katerega se je že zdelo, da je enkrat za vselej presegal slovensko razdvojenost in strankarsko enostranskost, pa je v svojem razvoju, ki je svoj čas ustvaril veliko dobrega, zašel v slepo ulico in postal kontraproduktiven.

★ ★ ★

Kaj zdaj? Na katera vrata naprej? Kaj je boljše: za vsako ceno vzdrževati obstoječe, na silo vzpostavljati preteklost, se radikalno zagnati v novo? Reformirati, restavrirati, revolucionirati? Prvo zahteva preveč potrpljenja, drugo kliče k maščevanju, za tretje je treba veliko poguma in tveganja. Tudi sicer je ena revolucija na sto ali dvesto let več kot dovolj. Saj je kot potres, ki tako temeljito pretrese družbeno stavbo, da se ta še dolgo potem ne umiri. V naših razmerah bi nova revolucija pomenila tudi novo državljansko vojno. Te pa res ne potrebujemo. Tako bo zaenkrat še najboljši kompromis: ostajanje v okvirih obstoječega, ob hkratnem sestopanju k temeljnemu, in iskanje novih, boljših vsebin. Za vse to potrebujemo strpnosti, razuma in mobilizirajočo vizijo. Prva in drugi sta sicer v naši moči, čeprav ju ne zmoremo zmeraj, s tretjo pa je še večji križ.

Potem ko se je utrnila komunistična vizija nebes na zemlji, nam ne kaže iskati nove v nebesih samih. Ostanimo raje na zemlji in si v letu, ko mineva 200 let od francoske revolucije, priključimo v spomin njeno vizijo svobode, enakosti in bratstva in se vprašajmo, ali smo pri nas že udeležili njene, temeljne novoveške ideale: »naravne, neodtujljive in svete« človeške pravice do lastnine, osebne svobode, svobode misli, govora in tiska, političnega združevanja, neposredne in tajne volitve politične oblasti... Se ne bi, že če bi zares uresničili kaj od tega, nebo primaknili bliže k zemlji in oblast k ljudstvu, iz katerega izhaja? Francoska revolucija je udeležila prosvetljenjski zahtevi po suverenosti ljudstva in po dosledni ločitvi zakonodajne, izvršilne in pravne oblasti. Vse tri izvira iz suverenosti ljudstva - s posredovanjem neposrednih volitev - vendar so med seboj ločene, neodvisne, ena drugo kontrolirajo in držijo v šahu.

Kako je s tem pri nas? Pri nas smo človeške in državljanske pravice povečini zavrgli kot »meščanske«. Ljudstvo je sicer suvereno, vendar še ni »zrelo«, zato do nadaljnjega v njegovem imenu oziroma namesto njega vladata partija in po njej poenotena oblast. Slednja je formalno sicer razločena po prej omenjeni trojni shemi, vendar je hkrati poenotena v partiji in po njej poenotena oblast. Slednja je formalno sicer razločena po prej omenjeni trojni shemi, vendar je hkrati poenotena v partiji, ki vidi dlje kot drugi. V zadnjem času se je razkriilo, da je naša avantgarda precej zaostala, in da je bil njen razgled pač »partijski«, da je ponujal le enega od možnih vidikov, ki ni (več) najboljši.

Uvideli smo, da so naše delegatske skupščine prej nekakšen »boljševiški lutkovni teater« kot v ljudstvu zakoreninjen in neomajen parlament. Delegati, izbrani po nekem zapletenem, skrivnostnem kadrovskem postopku in ne na neposrednih volitvah, ne morejo zares zastopati in »artikulirati« ljudskih interesov, temveč le bolj ali manj poslušno potrjujejo interese tistega, ki jih je izbral - partije in izvršilne oblasti, ki vidita dlje in zato že vesta, kaj in kako je prav.

Izvršilna oblast se sicer »odločno« ravna po zakonih skupščine, dokler ji ustrezajo, nato pa jih po hitrem postopku zamenja. Seveda se pred vsako odločitvijo posvetuje še s partijo, po zaslugi katere je, kar je.

Tudi sodniki sodijo po zakonih in po svoji človeški vesti, vendar pri tem nimajo zavezanih oči in zamašenih ušes. »Abstraktna« pravica je eno, konkretni »razredni« interes pa drugo.

V zadnjem času se v teh zadevah marsikaj premika. V stare, že skoraj izpraznjene mehove prireka drugačno vino, ki sicer ni novo, je pa iz starih, lahkih in preizkušenih sort. Uvaja se lastninski pluralizem, javno izgovorjena in natisnjena beseda nista več tabu, nastajajo nove politične zveze, obetajo se neposredne volitve v letu 1990... Tudi ravnanje skupščin, vlad in sodišč ni več povsem nepredvidljivo in obvladljivo.

V Sloveniji je ljudstvo dozorelo in teži k pluralizmu oblasti. V Srbiji se dogaja ravno nasprotno - vsa dogajanja v družbi prežema in obvladuje partijski monizem. Tako smo spet pri Kavčičevi prispodobi dveh različnih vrat v socializem. Katera so prava? Tista, ki vodijo v družbeni razvoj in socialistično demokracijo po meri človeka in državljana ali tista, ki zapirajo prostor realnega socializma, v navidezni socialni mir enakomiselnih glav in enakih želodcev, obojih enako praznih.

Težava je v tem, da so ta vrata le prispodoba in dejansko ne peljejo v nobene nove svetove. Bilo bi lepo in enostavno, če bi se lahko razšli in odšli vsak na svojo stran. Tako pa ostajamo tu, vsak na svojem zgodovinsko pridobljenem kosu zemlje. Prostorsko smo zamejeni in obsojeni drug na drugega. Daleč je Philadephia, še dlje Solun. Od-reši, naprej nas lahko popelje le čas, ki je dinamičen in »poln«. In dela za tiste, ki so odprli vrata novemu. Zdaj je treba vzdržati na prepihu, kljubovati vetru, ki odnaša zle duhove preteklosti.

Kakšen bo ta »res demokratični socializem«? Tega še ne vemo prav dobro. Dobro pa vemo, kakšen ne sme biti. Zapolnimo zato za začetek tisti na novo odprti politični prostor, ki ga je osvojila javnost, s trojim: s tistim, kar nam je najboljšega ostalo iz preteklosti - in tega navsezadnje ni tako malo bodisi v gmotnem bodisi v duhovnem oziru, ne dopustimo od zgodovine prehlajenim, da bi nam zapirali vrata in prisluhni klicu, ki se iz razvitega sveta sliši tudi k nam.

Soyons réalistes, demandons l'impossible! Boudimo realisti, zahtevajmo nemogoče!

MIHA NAGLIČ

Stranke, ena od možnih oblik izražanja političnega pluralizma znotraj SZDL ali zunaj njegovih okvirov

Enakopravna konkurenca programov in ljudi

Socialistična zveza delovnega ljudstva in politični pluralizem je bila osrednja točka dnevnega reda seje predsedstva SZDL Slovenije pretekli teden, na kateri je razpravljalo kar 33 govornikov. Razmišljanja so se vrtila predvsem okrog naslednjih ključnih vprašanj: ali obstajati politični pluralizem znotraj socialistične zveze, ki se bo spremenila v nekakšen servisni združenim enakopravnim organizacijam, ali zunaj nje, v obliki klasičnih političnih strank. Prav v pogledih na to vprašanje so bila mišljenja govornikov najbolj deljena, prav tako pa so bile pogoste ocene, da v političnem pluralizmu stranke niti niso nujne, so pa ena od najpogostejših oblik izražanja in organiziranja političnih interesov. Prav nihče v razpravi pa ni zanikal potrebe po pluralizmu političnih interesov in po tem bistvenem zasuku v našem političnem življenju, ki bi zagotovil svobodnega posameznika in svobodno ter demokratično družbo. Objavljamo nekatera neavtorizirane in skrajšane razprave z omenjene seje predsedstva republiške konference SZDL. Delovna skupina, izbrana na seji, bo oblikovala la sklepe seje, o njih pa bo na prvi seji razpravljala republiška konferenca SZDL.

DUŠAN SEMOLIČ, sekretar republiške konference SZDL je v uvodnih razmišljanjih povzel dosedanje poglede v slovenski družbi, predvsem pa v SZDL, o političnem pluralizmu. Njegov uvod je predsedstvo sprejelo. Med drugim je dejal:

«Kot neizprosna dediščina minulega leta ostaja še naprej vprašanje, kako iz družbene in razvojne krize in kam. Imamo sicer že nekaj odgovorov, vendar pa še ne vseh. Ljudje si želijo pravično, materialno in kulturno bogato družbo. Želijo si, da bi bil naš socializem, kakorkoli bi ga že poimenovali, tudi

tekstu širših in globljih družbenih sprememb. Kriza terja politično in gospodarsko modernizacijo. Toda, če zapostavljamo vprašanje visoko razvite, humanistične, duhovno bogate, pluralistične in demokratične socialistične družbe, je ta možnost že vnaprej zaprta. Zato smo že pred letom zapisali, da se bo SZDL zavzemala za načelo, ki pravi, da gre s svoboda trženja z roko v roki s svoboda misli in besede. Kljub nekaterim protislovljem se je zadnje čase odprl politični prostor za izraženiimi političnimi interesi. Če kje, moramo biti v SZDL za spopad idej, za nujen dialog, ki ga ne bosta

France Tomšič: Socialdemokrati ne gremo v sedanjo SZDL

«Socialdemokrati oziroma Socialdemokratska zveza Slovenije delujemo na osnovi evropskega humanizma, načel socialne demokracije, socialne pravičnosti in človekovih ter državljanovih svoboščin. Zagovarjamo miren prehod v parlamentarni sistem. Lahko govorimo o več programih, vendar se mi več programov drugače predstavljamo, kot si jih trenutno socialistična zveza. Če hočemo od dobrih programov, potem mora delati te programe skupina ljudi, ki mora imeti tudi povratne zveze, povratna zveza pa je za mene, za socialno demokracijo, samo volilna baza. Mi moramo imeti od krajevne skupnosti navzgor prek skupščine eno potrditev: ja, to kar ste naredili, to podpiramo. To je bistvo našega koncepta. Kako ga bomo imenovali, ali stranke, ali zveze, ni potrebno, da se sedaj odločamo, kot je dejal dr. Grmič. Socialni demokrati ne vstopamo v SZDL, dokler se ne spremenijo in odpravijo vsa določila, ki dajejo določenim političnim skupinam privilegiran status, določila, ki terjajo poenotenje stališč vseh članov in preprečujejo, da bi se alternativno mnenje enakopravno dajalo v politično odločanje. Če bodo politične stranke, še ni rečeno, da se bomo kregali. Največ spetira narediš, če enega postaviš za dve stopnici višje in si ta lasti vse dobro, če pa gre slabo, pa pokaže navzdol.»

ekonomsko učinkovit, ne pa sionim za revščino, nesposobnost, prepire, nezaupanje in še za marsikaj drugega. Takšne družbene razmere aktualizirajo tudi številna vprašanja nadaljnega razvoja socialistične samoupravne demokracije. To toliko bolj, ker, če je kje velika stopnja soglasja, potem je v pričanju, da bomo le z več demokracije uspeli reševati tegobe našega vsakdana. Marsikatera institucija političnega sistema se kritično preverja. Tudi socialistični zvezi pri tem ni prizaneseno. Znašla se je na prepihu in prav je, da tudi naša organizacija pride iz teh kriznih časov drugačna, boljša od tiste, ki je vstopila v to krizo. Vemo, da mnogi problemi niso rešljivi samo znotraj ekonomije, temveč v kon-

Dr. Boštjan M. Zupančič: Univerzalnost svobode

«Svoboda govora vodi k svobodi tiska in svoboda tiska vodi k svobodi združevanja. Svoboda govora je nesmiselna in tako je tudi svoboda tiska nesmiselna, če ne more voditi h kristalizaciji mnenj, na osnovi katerih se ljudje lahko združujejo. Vprašanje je, in to je empirično in sociološko vprašanje, kako daleč je Slovenija, v vzpostavljanju tega demokratičnega zaporedja. Po moje je bistveno vprašanje svobode, ne samo za nas tu, ki nas omejujejo nekatere določbe, saj določba 167. člena ustave Jugoslavije o svobodi združevanja sploh ni razdelana, ampak je vprašanje svobode velike globlje, kot si mi lahko predstavljamo. Predvsem, se mi zdi, gre za osnovno opredelitev človeka, za njegov položaj in pravice. V SZDL, če že govorimo o političnem pluralizmu znotraj nje, bi morali doseči popoln konsenz sodelujočih.»

Dimitrij Rupel: Slovenska demokratska zveza ni prikrita organizacija

«Doselej je ustanovni odbor demokratske zveze, ki se je sprva imenovala Zveza Slovencev, najnovejši ime pa ima namen aktivnost te zveze, zelo odločno odkloniti od strankarske organizacije, niti zaradi neustreznosti zakonodaje niti zaradi tradicionalnih tradicij tako v Sloveniji, kot v Jugoslaviji. Običajni argument, da so se stranke v Sloveniji že zgodovinsko kompromitirale, verjetno ni koristen. Če govorimo o prikriti strankarskih izkušnjah nismo imeli prekratek čas za definitivno socializacijo te generacije pa se z demokracijo sploh niso spopeli, je nehala že leta 1930. S tem nočem reči, da je v Sloveniji treba čez noč ustanoviti stranke, vendar mislim, da je ustanavljanje strank tisti problem, kakor treba postaviti na dnevni red. Slovenska demokratska zveza naj bi bila gibanje za vzpostavitev političnega sistema, pa naj gre za demokracijo parlamentarnega tipa, pa naj bi imela kakšnega drugega modernega tipa. To pa pomeni, da je vladajoči politični sistem. Osnova za to pa je v Sloveniji v statisti SZDL, ki je politična organizacija Slovencev, zato mora služiti vsem Slovincem oziroma Sloveniji kot politični subjektom. SZDL v načelu ne more biti drugače kot politični servis vseh slovenskih državljanov.»

stvi. Beseda je lahko ostra, njo stoji argumenti in če se štjuje človeško dostojanstvo in odnosov. Nasploh mora ve- ti, da naj mejo naših ravnanj, našanj, mejo demokracije do- na načelo ustavnosti in zakon- na naj to velja za SZDL, štvo, zvezo, oblast ali pa po- meznika, ne pa večja ali manj- dobrohotnost, razumevanje, nerazumevanje, toleranca ali toleranca vplivnega posamez- In še za nekaj se je dobro prazeti v socialistični zvezi. Lah- zem. To pomeni priznavati o-

Ene privilegirane elite ne sme zamenjati druga

«V SZDL smo se opredelili za samoupravni in politični pluralizem. To pomeni priznavati o-

Prejemaniti se mora tudi SZDL

ve nastajajoče zveze in giba- izražajo pripravljenost delo- v SZDL, vendar ob ohrani- svoje avtonomnosti ter ob- tem pa politični pluralizem in- niti zahtevi po prevni- nomim za večstrankarski- »Ni dobro sejati iluzije, da- večstrankarski sistem pri- našega dela, ki je bilo dele- mnogih kritik. K iskanju od- opravičeval posejati v sloven- smo dolžni povabiti prav vse, kar ima svoje korenine v- nelijo delovati v SZDL. Zago- vsem drugačnih družbenih- merah. Uvajanje večstran- nekatera statutarna določba, stavilo nekatere pozitivne pr- nismistov, je potrebna takojš- najbolj vidni prav v prevni- premembe. Naslednja nalo- je vse bolj v ospredju, je v alternativa, da eno privi- zana z dejstvom, da SZDL rano elito zamenja druga- kdaj lahko premoščalo s pro- bodisi večstrankarski siste- monom partije, to sedaj ni več Ljudje naj se opredeljujejo- goče. Program SZDL bi lah- konkrtnih vprašanj brez st- razrazil skupno slovensko poli- kar upravičeno postavlja ta- sprejeli na kongresu SZDL, mišljanja v ospredje, je- bi bil prvi kongres po letu V tem okviru, toda ne kot

Jože Košnjek

VINE BEŠTER

Gibanje za vzpostavitev parlamentarne demokracije

Start kvalificirane opozicije?

15. novembra lani je bilo v Ljubljani na II. Zboru slovenskih kulturnih delavcev dano pooblastilo za ustanovitev Slovenske demokratične zveze (SDZ). Mesec dni prej so bile javno objavljene programske teze in mesec dni kasneje programska izjava. Kot četrti mejnik nastopa 11. januar 1989, ko smo pričali uradni ustanovitvi SDZ. Za bralce Gorenjskega glasa sta dogodku prisostvovala tudi naša sodelavca - novinar Vine Bešter in fotoreporter Gorazd Sinik.

Kljub mogočni informativno-propagandni akciji člani pripravljalnega odbora za ustanovitev SDZ tako množične udeležbe, kar se je pokazalo predvsem pri volitvah, niso pričakovali. Na tolikšen obisk niso bili pripravljani niti v Cankarjevem domu, saj so še pred napovedano 17. uro enostavno zaklenili vrata v veliko dvorano, tako da so vsi zamudniki lahko celotno dogajanje spremljali le preko televizijskih monitorjev, ki so bili postavljeni v avli.

Preden preidemo na dogajanje v dvorani, si velja osvežiti spomin in vsaj za trenutek pogledati v enega temeljnih dokumentov SDZ - Programsko izjavo. V njo je skupina 24 avtorjev med drugim zapisala tudi sledeče:

"Slovenska demokratična zveza se ustanavlja zaradi dosedanje neučinkovitosti in neuspešnosti obstoječega političnega sistema, zaradi nezadovoljstva položaja Slovenije, ki se kaže tudi v unitarističnih in centralističnih težnjah v nekaterih delih Jugoslavije, zaradi zaostajanja Slovenije in Jugoslavije za evropskim razvojem ter zaradi ponavljajočih se kršitev temeljnih človekovih in državljanjskih pravic tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji. Za svoj glavni cilj si je SDZ zastavila gibanje za vzpostavitev

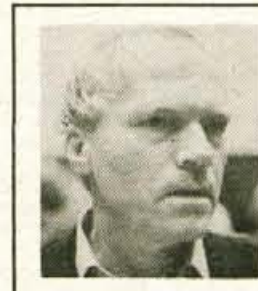
v obveščanju, kulturi, znanosti, šolstvu... pri čemer bo zagovarjala razčlenjenost in prozornost družbenih interesov ter spodbujala raziskovanje javnega mnenja in odločno spodbijala informacijske monopole."

Če se vrnemo nazaj v veliko dvorano Cankarjevega doma, je po uvodni Zdravljici in potrditvi delovnega predsedstva, v katerem so bili med drugim tudi Rudi Šeligo, Ivan Oman, Janez Janša, Alojz Križman, Gorazd Drevenšek in Boštjan M. Zupančič osrednji govornik Dimitrij Rupel med drugim rekel: "Razpravljanje o zvezah in demokraciji ne spada med najbolj popularne teme povojne Slovenije. Iz tega razloga so mlajše in srednje generacije Slovencev - z mojo in z mano vred - demokratično nei-

Iz izjave komisije za mir

Komisija, ki deluje pri stalni škofovski konferenci, ni pristojna, da bi se izjavljala za določeno politično usmeritev, izraža pa svoje zadovoljstvo nad moralno pozitivnim dejstvom, ki je v tem, da se s svobodnim združevanjem začneja uresničevati pomembno področje človekovih pravic in človekove svobode. Po katoliškem pojmovanju cerkve pripada družbena in politična zavzetost za pravično in svobodno druženo ter zasebno življenje njenim mlajšim članom.

konkurence. Kot vemo, danes socializem doživlja krč od Baltika do Jadrana, od Estonije do Slovenije. Socialistični državljani od Baltika do Jadrana pošiljajo v svet zelo jasno sporočilo: hočemo demokracijo! To sporočilo ilustrirajo televizijski prozori stakljakojih in obupanih ljudi.

Gojko Stanič, kandidat za predsedstvo SFRJ: "Današnja ustanovitev Slovenske demokratične zveze vsekakor pomeni določen mejnik. To moram reči, kljub temu da se ne strinjam v celoti z vsemi programskimi opredelitvami. Menim, da bo SDZ našla svoje mesto v aktualnem političnem prostoru, na neki način si ga je, vsaj deloma, že postavila. Gre za nov korak v iskanju prave in resnične demokracije."

David Tasič, novinar, obsojenec ljubljanskega procesa: "Ker se pogovarja se pred uradnim pričetkom današnjega zbora lahko seveda govorim samo o svojih predvidevanjih, kaj naj bi se danes tukaj dogodilo. Po drugi strani pa je seveda današnji zbor v bistvu povsem lahko označiti - gre za zgodovinski trenutek, ki v marsičem pomeni pomembno prelomnico tako za Slovenijo kot celotno državo, skratka pozdravljam ustanovitev SDZ."

Franc Tomšič, pripravljalni odbor social-demokratske zveze: "Na nebu imamo že dve ptici - kmete in demokrate, mislim pa, da bomo kmalu imeli tudi jato. Demokracija je nedeljiva, z njo je približno tako kot z ljubeznijo - ima kdo preveč ljubezni? Edina demokracija, ki lahko uspešno vodi državo, je parlamentarna, druge zaenkrat svet ne pozna in tudi mi ne želimo na tem področju nekaj novega promovirati."

parlamentarne demokracije in kot svojo prvo nalogo izdelavo nove slovenske ustave, ki bo temeljila na človekovih pravicah in ki bo jasno in nanovo opredelila slovensko državnost, odnose z drugimi jugoslovanskimi narodi, slovensko obrambno politiko. V relaciji do SZDL in ZK, SDZ načelno obstaja znotraj SZDL, vendar deluje tudi avtonomno, resno pa jemlje tudi načrt Zveze komunistov za "sestop z oblasti" in je pri tem pripravljena tudi pomagati.

SDZ presoja in uravnava slovenske družbene in politične razmere po meri razvite Evrope. SDZ zastopa politični pluralizem in varuje mnenje manjšine. To pomeni, da si prizadeva za parlamentarni sistem, za tekmovalne političnih idej in za svobodne volitve. SDZ nepopustljivo vztraja pri suverenosti slovenske države, pri čemer Jugoslavijo pojmuje kot pogodbeno skupnost narodov, ki živijo na njenem ozemlju.

Eno temeljnih področij delovanja SDZ bo vzpostavljanje demokratičnih odnosov v javnosti:

Volilna skrinjica - predsednik IO SDZ je postal Dimitrij Rupel.

Težava je starejša od socializma in kaže, da je socialistična oziroma komunistična gibanja niso upoštevala, čeprav so trdila, da so jo presegle. Letos praznujemo dvostoletnico francoske revolucije in ko beremo njeno deklaracijo o človekovih in državljanjskih pravicah, imamo občutek, da gre za sveže in aktualno branje. Rekel bi, da Slovenci ta

Ivan Oman, predsednik slovenske kmečke zveze: "Mi kmetje, kljub temu da imamo svojo stanovsko organizacijo, mislimo, da to ni dovolj. Prepričani smo namreč, da je potrebna širša demokratična fronta vseh demokratično mislečih ljudi med Slovenci z namenom, da se stanje v naši družini temeljito spremeni, da bomo Slovenci v resnici gospodarji na svoji zemlji. Živeti hočemo polno življenje svobodnih ljudi! Smo za demokracijo, ker le v tem vidim resnično človeka vredno življenje."

del izročila francoske revolucije sprejemamo z zamudo. Kakšen paradoks!

Danes ugotavljamo, da je do neke mere postal iluzoren tudi monopol vladajoče komunistične partije; mogoče je reči, da zburimo prav zaradi te utvare. Žal je tako, da v socialističnih deželah utvare ni lahko ločiti od resničnosti. Resničnost se nam prikazuje v sanjah, z utvarami ravnajo, kot bi bile resničnosti! In nekateri od teh utvar prav dobro živijo.

V delovnem predsedstvu sta bila tudi Gorenjca - Ivan Oman in Rudi Šeligo

Demokratična zveza ne more biti samo gibanje oziroma organizacija izobražencev. Gre za vzdrževanje političnega prostora, ki bo na voljo izobražencem, kmetom, delavcem, mladim in starim, kristjanom in ateistom... skratka vsem demokratično mislečim ljudem, vsem, ki se hoče-

Alojz Križman, rektor mariborske univerze: "Spravljate me po moji oceni današnjega dogodka? Velik in mogoče prvi podatek je vsekakor velikanski odziv ljudi, kot ste lahko sami videli, so vsi sedeži polni, veliko ljudi pa je ostalo tudi pred vrati. Zaenkrat, kot je bilo sklenjeno, delujemo znotraj SZDL, v primeru tesnotnosti pa gremo 'na svoje'. Predvsem želimo naš načrt spraviti v realnost in razprostrti naše akcije čimširše."

jo udeležiti gibanja za formalizacijo, politično legitimnostjo in enakopravnost različnih nazorov in interesov.

SDZ bi torej mogla postati opozicijska sistemu državopartijske vladavine, ne da bi sama postala nasprotni pol državni partiji, ne da bi sama postala nasprotna stranka, zrcalna podoba partije na oblasti. Našo zvezo razumem kot opozicijo brezopozicijskemu sistemu: bila bi most za prehod v sistem z opozicijo. Razumem jo kot (neusmerjeno) šolo demokracije!

nje traja že štiriinštrideset let, zanj pa je treba nenehno proučevati različne zunanje in notranje sovražnike. Vprašujem se, zakaj naj bi SZDL obstajala v mirnem času?

Ko bi se sprijaznili s trajnim izrednim stanjem in ko bi bilo res, kar piše v SZDL-ogiji, bi lahko naša zveza ob vstopu v SZDL zahtevala svoj delež vpliva in oblasti. Nekateri menijo, da je takšna pot edina mogoča in da je treba "vdor v SZDL" izvesti prav na tak način; da se deželjski oblasti prilagodijo dejanskim razmerjem v družbi: komunistom en del, socialistom drugi, socialdemokratom tretji, kristjanom četrti, liberalcem peti itn. Toda s takšnim potegovanjem za kos oblastniške pogače na neki način vzdržujemo izredno stanje. V nobeni demokratični deželi in v nobenem mirnem času niso na oblasti vsi hkrati! Prava politična konkurenca ne potrebuje SZDL, ampak predpostavlja samostojne politične subjekte, ki si konkurirajo v boju za oblast."

Rupla so dopolnili še nekateri soustvarjalci osnovnih pravil SDZ, katerih skupna misel je bi-

Začasni naslov SDZ

Društvo slovenskih pisateljev, Tomšičeva 12, Ljubljana. Telefon 061/214-144; žiro račun: LB - gospodarska banka 50100-620-107-05-101015-1606654 (za SDZ)

Pri nas imamo za izgovorjanje in varovanje manjšinskih - pa tudi večinskih - interesov na razpolago dve ustanovi: SZDL in skupščino, obe pa zaenkrat ob-

la veliko večja mera demokracije. Sledil je izbor vodstvenih članov SDZ, pospremljen z razpravami, vse skupaj pa se je zaključilo v poznih večernih urah.

alizma znotraj SZDL ali znotraj okvirov

Kurenca

...bila osrednja točka dnevnih razprav, ki je razpravljalo kar 33 ključnih vprašanj; ali oblikovati nekakšen servis v obliki klasičnih političnih skupin, ki bi se ukvarjali s tem bistvenem zasuku v razpravi; ali v okviru obstoječih zakonov, izbrana na seji, bo oblikovala konferenca SZDL.

Dimitrij Rupel: Slovenska demokratska zveza ni prikrita organizacija

"Doslej je ustanovni odbor slovenskih kulturnih delavcev, Slovenska demokratična zveza, najnovejša imena pa ima namen aktivnosti te raven, zelo odločno odklanja, da gre za prikrito strankarsko organizacijo. Če je bilo naslednje: nenadno ustanavljanje strank niti zaradi neustreznosti zakonodaje niti zaradi pomanjkljivosti ustrezni demokratični tradiciji tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji. Običajni argument, da so se stranke v Jugoslaviji pravilnih strankarskih izkušenj nismo imeli, je nehalo že leta 1930. S tem nočem reči, da je v Sloveniji v Jugoslaviji treba čez noč ustanoviti stranke, ampak da je ustanavljanje strank tisti problem, ki ga moramo postaviti na dnevni red. Slovenska demokratska zveza naj bi bila gibanje za vzpostavitev političnega pluralizma, pa naj gre za demokracijo parlamentarnega tipa, ali kakšnega drugega modernega tipa. To pa pomeni, da moramo v Sloveniji ustvariti politični subjekt, ki je politična organizacija, ki vsem Slovincem oziroma vsem državljanom Slovenije kot politični servis vseh slovenskih državljanov."

Ene privilegirane elite ne sme zamenjati druga

"V SZDL smo se opredelili za pluralizem in politični pluralizem. To pomeni priznavati različne interese in interese."

Ze izven SZDL

ani sferi, imenovani politika, ki so izven SZDL. Svoje avtonomnosti ter ob hkrati zahtevi po prenovi političnega sistema. Ker imamo takšne želje, je to pomembna točka. Gre za pomemben interes, za važno korekciono delo, ki je bilo delež mnogih kritik. K iskanju odpravičeval posejati v slovenski in jugoslovanski prostor, kar ima svoje korenine v vsem drugačnih družbenih terah. Uvajanje večstranskega sistema bi verjetno postavilo nekatere pozitivne pogoje demokratizacije družbe, najbolj vidni prav v prenovi komunistov. Verjetno ni važno alternativna, da eno privilegirano elito zamenja druga, ki bi jo lahko premoščalo s prodajno večstrankarski sistem. Program SZDL bi lahko skupno slovensko politično voljo. Tak program bi lahko sprejeli na kongresu SZDL, ki bi bil prvi kongres po letu 1945. V tem okviru, toda ne kot

Premeniti se mora tudi SZDL

ve nastajajoče zveze in gibanja, ki se na različne načine izražajo v javnosti in v okviru političnega sistema. Program SZDL bi lahko skupno slovensko politično voljo. Tak program bi lahko sprejeli na kongresu SZDL, ki bi bil prvi kongres po letu 1945. V tem okviru, toda ne kot

Programska izjava Slovenske demokratične zveze

Zaradi dosedanje neučinkovitosti in neuspešnosti obstoječega političnega sistema; zaradi nezadovoljivega položaja Slovenije, ki se kaže tudi v unitarističnih in centralističnih težnjah v nekaterih delih Jugoslavije; zaradi zaostajanja Slovenije in Jugoslavije za evropskim razvojem in zaradi ponavljajočih se kršitev temeljnih človekovih in državljanjskih pravic v Sloveniji in v Jugoslaviji bomo ustanovili Slovensko demokratično zvezo, ki ima naslednje cilje:

jemljivo ustavo. Prepričani smo, da bo legitimna le ustava, ki jo bodo državljani sprejeli na referendumu. Brez demokracije ni suverenosti, brez suverenosti ni demokracije!

4. SDZ obstaja v SZDL, vendar deluje avtonomno, obenem pa se zavzema tudi za avtonomijo SZDL v slovenskem in jugoslovanskem političnem okviru. SDZ resno jemlje javno deklarirani namen SZDL, da se demokratizira. SDZ resno jemlje tudi načrt zveze komunistov za »sestop z oblasti« in ponuja svojo pomoč pri tem sestopu. SDZ zavrača za vsa povojna leta običaj-

ideološke pristranosti oboroženih sil in spodbujanje civilnih raziskav njihovega delovanja, ki morajo biti zakonite. Samoumevno je, da se bomo zavzemali za enakopravnost jezikov JLA ter za priznavanje ugovora vesti!

7. SDZ podpira skrb in organizira akcije za ohranjanje naravne, kulturne in zgodovinske dediščine Slovenec v znotraj in zunaj meja SR Slovenije. Zato zavrača »kulturno revolucijo«, ki je iz človeka naredila »neposrednega proizvajalca v združenem delu; gospodarsko megalomanijo in politično ponižnost, ki sta botro-

ustroja bo afirmirala načelo sporazumevanja med različnimi interesi. SDZ je tuja ideja o kakršnikoli vnaprejšnji enotnosti.

12. SDZ se bo zavzemala za pristop Slovenije oz. Jugoslavije k Evropski skupnosti.

Ustanovni odbor SDZ, 15. decembra 1988

Pri pisanju tega programa so sodelovali: Neva Česnik, Gorazd Drevenšek, Peter Jambreč, Janez Janša, Miran Kalin, Marko Kos, Alojz Križman, Blaž Mrva,

Ivan Oman, Tone Peršak, Maja Polak, Niko Prijatelj, Ivan Pučnik, Samo Resnik, Dimitrij Rupel, Primož Simoniti, Vlado Sruk, Rudi Šeligo, Veno Taufer, Ivan Urbančič, Peter Vodopivec, Silvo Zapečnik, Boštjan M. Zupančič, Ivo Žajdela.

Ob ustanavljanju Slovenske demokratične zveze

Kot prva lastovka v slovenski politični pomladi je vzletela v slovenski prostor Slovenska kmečka zveza. Nekaj mesecev je burila duhove v Sloveniji in tudi drugod v Jugoslaviji. Zanimanje je vzbujala tudi v drugih deželah Evrope, pa še na oni strani oceana. Javnost jo je sprejela kot znanilko nečesa novega, kot napoved nekega premika v tej togosti političnega sistema. Samo nekaj mesecev zatem je pa postala popularna magična beseda: politični pluralizem.

Že prejšnjo jesen je ob Litostrojski stavki prišla pobuda za ustanovitev Socialdemokratske zveze Slovenije. Na zboru kulturnih delavcev nova pobuda: ustanovi naj se slovenska demokratična zveza razuma. Po dolgih pripravah je iz naslova izpadel »razum« (pa menda ja ne tudi v resnici!). Končno se v teh dneh ta zveza tudi ustanavlja kot gibanje, ki želi doseči kot svoj glavni cilj: resnični politični pluralizem in s tem parlamentarno demokracijo. V ta namen se bo zavzemala za svobodne neposredne

volitve in odklanja politični monopol kake politične grupacije. Med drugim se SDZ zavzema za pristop Slovenije oz. Jugoslavije k Evropski skupnosti.

Ko so se pojavila ta nora, alternativna politična gibanja, so kmalu naletela na kritično presojo, češ; to je boj za oblast, strankarski sistem je nekaj slabega, z njima imamo slabe izkušnje izpred vojne ipd. Ob teh pomislekih je treba sestaviti nekaj vprašanj. Ali je v razmerah politične svobode mogoče preprečiti nastajanje različnih, političnih organizacij? Ali ni pravica do organiziranja ena temeljnih človekovih pravic? Ali je ob načelu enakopravnosti vseh državljanov dovoljeno eni politični grupaciji si lastiti vodilno vlogo in s tem avtomatično vse druge postaviti v podrejen položaj? Ali niso evropske dežele s parlamentarno demokracijo v gospodarskem razvoju in v življenjskem standardu ljudi daleč pred nami, ki prisegamo na tako imenovano »neposredno demokracijo«, ki pa ni niti neposredna niti demokracija. Ali nismo narav-

nost dolžni, da s humano politično akcijo nekaj ukrenemo, da se izvlecemo iz sistema političnega monizma, ki zavira gospodarsko in vsakršno inovativnost? Ali sploh lahko še kdo resno jemlje napovedi o (treh) reformah, ko pa vendar vsi dobro vemo, da so doslej še vse reforme »žalosten konec« storile. Ali ne bi vladajoča Partija, ki govori o brezstrankarskem sistemu in brezstrankarski demokraciji, to lahko kar praktično pokazala? Pa še to: ali ne bo pluralizem idej in programov (v organizirani obliki) pozitivno vplival na ponudbo na političnem tržišču in porabnikom (beri: volivcem) omogočil izbiro, med konkurenčnimi programi in s tem avtorje prisilil h kvaliteti in še več: k izpolnjevanju danih obljub?

Kdo lahko da odgovore na vsa ta vprašanja?

Najbrž volivci na svobodnih volitvah v ustavodajni zbor, ki bo pripravil novo demokratično, moderno slovensko ustavo, za kar se zavzema Slovenska demokratična zveza (SDZ).

Ivan Oman

SDZ? Najprej moram prebrati »Dolančevo odštevanko!« Foto: Gorazd Šinik

1. Glavni cilj SDZ je gibanje za vzpostavitev parlamentarne demokracije, zato bo svoje delovanje posvetila temu cilju: vzpostaviti parlamentarne demokracije! Pri tem delovanju bo sodelovala z drugimi demokratičnimi silami.

2. SDZ presoja in uravnava slovenske družbene in politične razmere po meri razvite Evrope. SDZ zastopa politični pluralizem in varuje mnenje manjšine. To pomeni, da si prizadeva za parlamentarni sistem, za tekmovanje političnih idej in za svobodne volitve. SDZ nepopustljivo vztraja pri suverenosti slovenske države, pri čemer Jugoslavijo pojmuje kot pogodbeno skupnost narodov, ki živijo na njenem ozemlju.

3. Kot prvo nalogo si SDZ zastavlja izdelavo nove slovenske ustave, ki bo temeljila na človekovih pravicah in ki bo jasno in na novo opredelila slovensko državnost, odnose z drugimi jugoslovanskimi narodi, slovensko obrambno politiko in ustanove politične oz. gospodarske demokracije v Sloveniji, SDZ bo skupaj z drugimi, podobno mislečimi skupinami, pripravila sklic ustavnega zbora, ki bo na temelju pripoznane samoodločbe ponudil slovenskemu narodu spre-

no kadrovske politiko, ki temelji na političnem monoplu partije. Dokler ne bo izumljen »še boljši in še bolj demokratičen« sistem, bo zagovarjala pravico državljanov, da imajo vsi dostop do javnih služb ne glede na izvor, spol, prepričanje, vero ali spolno orientacijo.

5. Da ne pride do tiranstva, mora biti oblast deljena: sodna oblast naj nadzoruje zakonodajno in izvršno vejo oblasti! Ključno vprašanje je neodvisnost in državljanska pokončnost sodnikov, predvsem sodnikov ustavnega sodišča; SDZ meni, da je treba odpraviti vojaška sodišča v mirnem času. SDZ bo zavzemala jasna stališča do vprašanj gospodarske, izobraževalne, kulturne, znanstvene, zdravstvene, pokojninske... politike. SDZ bo v politični konkurenci predlagala in podpirala svoje kandidate; sodelovala bo pri postavitvi javne in nepristranske kontrole procesov odločanja.

6. Zavzemamo se za učinkovit nadzor države in civilne družbe nad oboroženimi silami, policijo in obveščevalnimi službami. Nujen del tega nadzora je ukinitve vojaških sodišč v mirnem času, odvzem dejanske eksteritorialnosti vojaškim osebam, kontrola vojaškega proračuna, odprava

vali uničevanju slovenske zemlje.

8. Z javno kritiko in z vplivanjem prek legalnih ustanov bo SDZ skrbela, da ne bodo državljanom Slovenije ostale skrite nobene politične, gospodarske ali kakšne druge mahinacije in špekulacije. SDZ se ostro zoperstavlja zapravljanju in »odlivanju« akumulacije slovenskega gospodarstva. Brez gospodarske substance ni nacionalne substance, brez te pa grozi enakost v revščini, socialni nemiri, mednarodni spori, navsezadnje pa tudi množično izseljevanje in izumiranje Slovencev!

9. Eno temeljnih področij delovanja SDZ bo vzpostavljanje demokratičnih odnosov v javnosti: v obveščanju, kulturi, znanosti, šolstvu... pri čemer bo zagovarjala razčlenjenost in prozornost družbenih interesov. SDZ bo spodbujala raziskovanje javnega mnenja in odločno spodbujala informacijske monopole. **Angažirala se bo za odpravo državnega monopola nad šolstvom.**

10. SDZ se zavzema za nevtralnost zunanjo politiko, za odprtost državnih meja in za svoboden prehod ljudi oz. pretok informacij.

11. Pri analizi in predlogih za reformo slovenskega državnega

Mikeln in Torkar: »Kam gredo ti SDZ-jevci?« Foto: Gorazd Šinik

EDO TORKAR

V katero stranko naj se vpišem?

V slovensko politično življenje sem vstopil junija 1971, in sicer z maturitetno nalogo iz slovenščine, v kateri sem deklarativno in patetično izrekel svojo nepokorščino Državi, Partiji, Predsedniku in Armadi, dodal citat iz Dostojevskega, češ da ves svetovni napredek ne odtehta trpljenja enega samega nedolžnega otroka, spis pa mladeniško objestno zaključil s sloganom ORA - NAJBOLJŠA TA HIP. (Zunaj je bil namreč vroč zgodnjepoletni dan in po štirih urah naporenega praskanja po papirju sem si začel kozarec osvežilne pijače.) Posledice so bile pričakovane: maturitetna komisija je moj spis ocenila z nezadostno oceno, moral sem na zagovor k ravnatelju, in še nekaj tednov potem sem se počutil sila pomemben sam sebi, ko so me na ulici ustavljali znani in neznani ljudje, me karali, hvalili in občudovali moj politični pogum.

Nekaj let pozneje sem se ob steklenici vina pogovarjal z našim družinskim prijateljem Renatom iz Italije, učiteljem

matematike v Pescari in prepričanim komunistom, ki je imel rad Romunijo, Albanijo, Kitajsko, pa tudi Jugoslavijo (ki so mu jo še polepsale moje sestre). Ko me je skušal zaplesti v debato o politiki in sem odmahnil z roko, češ da se ne zanimam zanjo (kar je bilo res: tedaj so me zanimala samo dekleta, sport in potovanja), me je Renato hudo resno pogledal, rekoč: »Če se ne zaimaš za politiko, si dober za fašiste!«

Te besede sem si vzel k srcu. Za fašiste nikakor nisem hotel biti dober. Spet sem se začel ukvarjati s politikom. Pa ne tako, da bi začel hoditi na volitve (tega ne počnem niti sedaj, volilno pravico jemljem v dobesednem pomenu — kot pravico in ne dolžnost), ali da bi se celo dal izvoliti. Kupil sem pisalni stroj in začel pisati. Ne, tedaj še nisem pisal političnih člankov in pisem bralcev v časopise. Pisal sem zgodbe in povesti o ljudeh, ki v politično razdeljenem in zmanipuliranem svetu skušajo živeti SVOJE življenje in hoditi po

cestah s SVOJIM obrazom, politično pa se opredeljuje tako, da na primer prečkajo cesto pri rdečem semaforu, poščijejo vogal javne stavbe ali razbijejo kozarec v lokalu za boljšo družbo...

»Življenje, ki ga živimo, je politično življenje. Politika je, kadar se do česa opredeliš, in politika je, če se do česa ne opredeliš,« mi je zapisal Branko Šömen v interni recenziiji za knjigo ljubezenskih zgodb, ki naj bi mi izšla v Prešernovi družbi (pa ne bo, ker se jo, neučakan, kot sem, že prej izdal v samizdatu...). Samo izhajajoč iz takega pojmovanja politike je lahko recenzent moje zgodbe označil ne samo kot ljubezenske, pač pa tudi kot politične.

Razmere v družbi se iz dneva v dan zaostrojujejo, politika nas čedalje bolj tepe po glavah in žepih, čedalje manj časa in prostora je za njeno pesniško obdelavo. V tem norem času razburkanih političnih strasti tudi jaz ne pišem več ljubezenskih zgodb, pač pa se, zvest zahtevi trenutka, transparent-

no razvidno izjasnujem o perečih vprašanjih naroda, jezika, kulture, šolstva, vojaškega sodstva, železniških vozniških redov, proizvodnje umetnih gnojil in vzreje zlatih ribic. Res, da mi ostaja od tega nekoliko trpek okus v ustih, in da mi v duši gloda črv dvoma v smisel takega početja, a je že tako: lučim je preč, minili so časi lahkostnosti in komedijanstva, v modi so globoki in resni glasovi, zamolkli basi in dramatični baritoni. »Pisatelj ima pravico pisati, a le, če pone to drugače od drugih,« pravi Kundera. Slovenski pisatelji pa, vsaj kadar govorijo in pišejo o politiki, tulijo vsi v en rog, da ne veš, kdo je Tone, kdo je Rudi, kdo je Niko, kdo je Ciril ali Peter ali Franci ali Marjan ali Drago. In že samo to, da se o politiki (in s politiki) pogovarjajo v jeziku politike, jih že samo po sebi postavlja v podrejen položaj nasproti politiki. V boju za svobodo ne znajo biti svobodni, v boju za različnost in samobitnost pozabljajo biti različni in samobitni. Časi so resni, treba je

strniti naše vrste, govorijo, in od časa do časa lopnejo po kakšnem Marku Crnkoviču, ker je pač različen od njih - neobremenjen, neresen in svoboden.

Ja, časi so resni, dopisovanje v časopise zadošča komaj za vsakdanjo duševno higieno, treba bo še povzdigniti glas, se politično artikulirati tako rekoč. Zdaj ko so se na Slovenskem po skoraj 50 letih spet pojavile stranke, mi pač ni treba drugega, kot da polistam malo po njihovih programih in zapišem že nekam svoje grešno dušo, da bo mir pred njo. Kam? Ruplovi Demokratični zvezi razuma? Ne, razum ni kvaliteta, na katero bi se upal brez pomisleka zanesti. Omanovi Kmečki zvezi? — Rad imam kmečko hrano, kmečke punce in počitnice na kmetih, a ne vem, ali bo to dovolj za sprejem v Kmečko zvezo. Kuchinovi partiji poslednjih rdečih Mohikancev? Ta ima že tako dovolj težav sama s sabo, čemu bi ji težave delal še jaz. Lenardičevim zelenim? Bojim se, da bi njihova barva zbledela,

la, če bi jo obsijalo sonce oblasi. - Bavčarjevemu odboru? Ne bi si pomagal z mano. Ali nemara Panellini Evropski radikalni stranki, od katere že nekaj časa dobivam snubilna pisma, čeprav nisem naročnik Nove revije? Radikalci so mi sicer všeč, moti me, Balkanca po srcu, le to, da se zavzemajo za združeno Evropo. Globoko v kosteh čutim namreč odpor proti evropski blaziranosti in rafiniranosti in mislim, da bi laže živel med pastirji na Korabu in v Prokletijah kot denimo na Dunaju, Trstu ali v Ženevi.

Morda pa bi bilo najbolje, da si grem od politike vročično glavo shladiti z vrčkom piva, poiščem Jaroslava Haška in si skupaj z njim zabrandam himno »Stranke zmernega napredka v mejah zakona«:

»Milijon kandidatov je vstalo, da bi prevarali dobre ljudi, da bi volivstvo glasove jim dalo...«

Na Jesenicah, 18. decembra 1988

Edo Torkar

TV SPORED

PETEK 13. januarja

9.35 Video strani
9.45 Tednik
10.45 EPP
10.50 Grindelwald: Svetovni pokal v alpskem smučanju - smuk (ž)
11.45 Glasbena oddaja
12.10 EPP
12.15 Kitzbuehl (EX. Las Lenas): Svetovni pokal v alpskem smučanju - smuk (m), prenos
13.20 Video strani
14.50 Video strani
15.50 EPP
15.55 Svetovni pokal v alpskem smučanju - smuk (m), posnetek iz Kitzbuehla TV dnevnik
16.45 Mozaik, ponovitev Tednika
17.45 Slovenci v zamejstvu
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade: V. Pečjak: Drežček in trije maršovčki
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.17 Naše akcije
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Naš edini svet, angl. dokumentarna serija, 1/12
20.45 Propagandna oddaja
20.50 Detektivka iz Miamijske, ameriška nanaizanka
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Propagandna oddaja
22.05 Klute, ameriški film
23.35 Video strani

II. program TV Ljubljana

17.00 Eksperimentalni satelitski program
19.00 Narodnozabavna glasba
19.30 TV dnevnik
20.05 Glasbeni večer: Leningrajski spomini, balet
21.35 Skupščinska kronika, oddaja TV BG
21.55 Eksperimentalni satelitski program

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila
8.20 TV Koledar
8.30 Poletni pesem
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
14.40 Izobraževalna oddaja
15.10 Poročila
15.15 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Poletni pesem, otroška oddaja
18.05 Številke in črke: Kviz
18.25 Risanka
18.30 Narodna glasba
19.15 Vreme
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Detektivka iz Miamijske, ameriška nanaizanka
21.35 Ljubo doma, kdor ga ima
22.15 TV dnevnik 2
22.30 Oddaja iz kulture
23.30 Nočni program
1.05 Poročila

SOBOTA 14. januarja

7.55 Video strani
8.05 Otroška matineja
8.20 Lonček kuhaj: sadni napitki
9.00 Periskop: Železnica
10.00 Zbirajmo star papir
10.45 Propagandna oddaja
10.50 Grindelwald: Svetovni pokal v alpskem smučanju - superveleslalom (ž), prenos
11.45 Ljubo doma, kdor ga ima, oddaja za otroke
12.15 Propagandna oddaja
12.20 Kitzbuehl: Svetovni pokal v alpskem smučanju - smuk (m), prenos
13.15 Izbor tedenske programske tvornosti
14.50 Video strani
15.00 Ponesrečeni bojni pohod, ameriški film
16.25 Propagandna oddaja
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Sarajevo: košarka, Bosna: CZ
18.25 Človek in čas: Dokumentarna serija TV NS
19.05 Risanka
19.15 Video strani
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 S. Conran: Čipke, ameriška nadaljevanka
21.05 Panonski mornar, zabavnoglasbena oddaja TV Novi Sad
22.10 Propagandna oddaja
22.15 TV dnevnik 3
22.25 Ulica ogledal, italijanski film

II. program TV Ljubljana

0.40 Video strani

I. program TV Zagreb

8.15 Poročila
8.20 Koledar
8.30 Jutranji program
10.30 Poročila
10.35 TV dnevnik
12.30 Poročila
14.40 Izobraževalna oddaja
15.10 Poročila
15.15 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Poletni pesem, otroška oddaja
18.05 Številke in črke: Kviz
18.25 Risanka
18.30 Narodna glasba
19.15 Vreme
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Detektivka iz Miamijske, ameriška nanaizanka
21.35 Ljubo doma, kdor ga ima
22.15 TV dnevnik 2
22.30 Oddaja iz kulture
23.30 Nočni program
1.05 Poročila

NEDELJA 15. januarja

7.50 Video strani
8.00 Otroška matineja, ŽIV ŽAV
8.45 Zlati dež, ponovitev danske nadaljevanke
9.15 Propagandni program
9.20 Grindelwald: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (ž), prenos 1. teka
10.20 Propagandna oddaja
10.25 Kitzbuehl: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (m), prenos 1. teka
11.15 Videomeh
11.45 Ljudje in zemlja
12.15 Propagandna oddaja
12.20 Grindelwald: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (ž), prenos 2. teka v alpskem smučanju - skok (m), prenos
13.15 Izbor tedenske programske tvornosti
14.50 Video strani
15.00 Nedeljsko popoldne: Rogla - Popova Šapka TV dnevnik 1
16.45 Dvojček brez krmarja, avstralski film
18.25 Glasba za cicibane: Iz Andersenovih pravljic
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Tome Arsovski: Kliment ohridski, drama TV Skopje, 2. del
21.30 Propagandna oddaja
21.35 Smučajmo vsi
21.50 Zdravo, vmes poročila
23.20 Video strani

II. program TV Ljubljana

10.00 Danes za jutri - za JLA in Bitka na Atlantiku, ameriški film
13.00 Anglunipe
13.15 Športno popoldne
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Epopeja Rdečega krža, francoska dokumentarna serija
20.50 Mali koncert: W. A. Mozart: Kvartet v D-duru, 1. stavek
21.00 Včeraj, danes, jutri
21.20 Športni pregled

TV Zagreb I. program

9.20 Poročila
9.30 Otroška matineja
11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Pomlad na Lastovu, izobraževalna oddaja
12.30 Govorimo o zdravju, izobraževalna oddaja
13.00 Hiša v preri, ameriška mladinska nadaljevanka
13.50 Risanka
14.00 Nedeljsko popoldne
16.30 Potopisna reportaža
17.05 Čim več, tem bolje, ameriški film
18.45 Risanka
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Djekna še ni umrla, kdaj bo, pa ne vemo, TV nadaljevanka

PONEDELJEK 16. januarja

8.20 Video strani
8.30 Počitniški spored
8.35 Biskvitki
9.00 Periskop: železarstvo
10.05 Skrivni dnevnik Jadrana Krta, angleška nadaljevanka
11.05 Safari v mestu: Divje živali v Londonu, angleški poljud. film
11.35 Risanka
11.40 Ta ljubka zelena trava, madžarski mladinski film
13.10 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Mozaik: Naš utrip, Zrcalo tedna, TV Mernik, Oči kritike, Smučajmo vsi
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade: Radovedni taček: Roža, Poletni pesem, nadaljevanka TV Skopje
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 C. Hayes: Obračunavanja, angleška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Mali koncert: A. Lajovic: Šest pesmi op.2, komorni zbor RTV Ljubljana
Video strani

II. program TV Ljubljana

16.30 Eksperimentalni satelitski program
17.45 Po brezkončnosti sveta: Sneg vulkanov in tropov, dokumentarna serija TV Zagreb
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Po sledovih napredka Umetniški večer: Edward Albee - Dramatik proti gledališču, ameriški dokumentarni film
21.40 Kdo se boji Virginije Woolf, ameriški film

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Pojdi tja, ne vem kam, oddaja za otroke
8.45 Skrivnostno darilo, oddaja za otroke
9.00 Počitniški spored: Garfield; Boj za obstanek; Mali čarodej
10.30 Poročila
10.35 Počitniški spored: Sedmi veter; Angleščina; Risanka; Po brezkončnosti sveta
12.30 Poročila
12.35 Pregonac na otoku morskih psov, ameriški film
14.40 Pojdi tja, ne vem kam

TOREK 17. januarja

8.10 Video strani
8.20 Počitniški spored: Biskvitki, Periskop: arhiv Slovenije
9.50 Propagandna oddaja
9.55 Adelboden: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (m), prenos 1. teka
10.45 Počitniški spored: Skrivni dnevnik Jadrana Krta, angl. nad., Safari v mestu: Oaze zelenja, angl. polj. serija, Risanka
12.50 Propagandni program
12.55 Adelboden: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (m), prenos 2. teka
13.45 Počitniški spored: Gulliverjeva potovanja, ameriški risani film
15.00 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (m), posnetek iz Adelbodna
17.25 Video strani
17.30 Spored za otroke in mlade: Biskvitki, Lonček, kuhaj: Ocvrti sir, EX Libris: gledališke lutke
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Ciklon Tracy, avstralska nadaljevanka
20.45 Propagandna oddaja
20.50 Mednarodna obzorja: Zima kitajskih reform
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Glasbeni ropot
22.45 Video strani

II. program TV Ljubljana

17.00 Izbor iz satelitskih programov
19.00 Slovenski ljudski plesi: Notranska, vzhodna Primorska in ljubljansko predmestje
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Mladina, dokumentarna oddaja
20.40 S. Pavič: Noveletna zgodba, komedija TV Beograd
21.40 Eksperimentalni satelitski program

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Pojdi tja, ne vem kam, oddaja za otroke
8.45 Skrivnostno darilo, oddaja za otroke
9.00 Počitniški spored: Garfield; Boj za obstanek; Mali čarodej
10.30 Poročila
10.35 Počitniški spored: Sedmi veter; Angleščina; Risanka; Po brezkončnosti sveta
12.30 Poročila
12.35 Pregonac na otoku morskih psov, ameriški film
14.40 Pojdi tja, ne vem kam

SREDA 18. januarja

8.20 Video strani
8.30 Počitniški spored: Mačkon in njegov trop, Periskop, Skrivni dnevnik Jadrana Krta, Safari v mestu: Lov na pionirke, Risanka, Cvek z zvezdico
13.20 Video strani
16.20 Video strani
16.45 Mozaik, Osmi dan
17.55 Pozdrav iz Slovenije: Radenci - Moravci
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Film tedna: Že videno - Deja vu, jugoslovanski film
21.45 Propagandna oddaja
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Svet poročila
23.00 Video strani

II. program TV Ljubljana

15.55 EP v umetnostnem drsanju, posnetek iz Birminghama
17.30 Izbor iz satelitskih programov
18.30 Regionalni program iz mariborskega studia
19.00 Moja krajevna skupnost: KS Sentjernej
19.30 TV dnevnik
20.05 J. B. Moliere: Zgrabite Sganarela, predstava SLG Celje
22.35 Eksperimentalni satelitski program

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Pripovedovalec
9.00 Počitniški spored
10.30 Poročila
10.35 Počitniški spored
12.30 Poročila
12.35 Prvi Tekšačan, ameriški film
14.05 Prezri ste - poglejte
16.45 Pogovor o jeziku,
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Pripovedovalec

CETRTEK 19. januarja

8.20 Video strani
8.30 Počitniški spored
13.05 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Po sledih napredka, ponovitev
17.25 Portret Jane Fonda, ameriški dokumentarni film
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Tednik
20.55 Propagandna oddaja
21.00 J. B. Priestly: Zbledeli blišč, angleška nadaljevanka
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Retrospektiva jugoslovanskega filma, 30 let nagrade Jelen Sutjeska
0.10 Video strani

II. program TV Ljubljana

17.00 Izbor iz satelitskih programov
18.30 Alpe Jadrana
19.00 Čas, ki živi: Čvrste korenine Koroških viharikov
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Split: PEP v košarki (m) - Jugoplastila: CSK, prenos
20.30 Oči kritike
22.00 Ptiče na Kosovu: Rock v Pristini, dokumentarna serija
22.45 Umetniški večer: Eugene O'Neill

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila
8.20 TV Koledar
8.30 Sozvezdje, serija za otroke
9.00 Počitniški spored
10.30 Poročila
10.35 Počitniški spored
12.30 Poročila
12.35 Ptiče, dokumentarna serija
14.45 Izobraževalna oddaja
15.15 Noč in dan, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.33 Sozvezdje, oddaja za otroke
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Risanka
18.30 J. Austen: Prepričevanje, angleška nadaljevanka
19.15 Vreme
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Črno na belem, politični magazin
21.05 Kviz
22.15 TV dnevnik 3 in poročila s konferenca PK ZK
Vojvodine
22.50 Noč in dan

RADIO

PETEK, 13. januarja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z ansambлом Franca Korbarja - 20.30-23.00 Slovenci po svetu - 23.15 Literarni nočno - Tomaž

SOBOTA, 14. januarja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Javorov hudič - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Glasbena panorama - 14.40 Radijski Mehurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z ansambлом Milana Ferleza - 20.00 Radijski portret - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - 23.15 Literarni nočno - Jose Gorostiza: Neskončna smrt - 23.05-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 15. januarja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Javorov hudič - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 17.05 Pojo amaterski zbori - 17.30 Zabavna radijska igra - 18.30 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.15 Literarni nočno - Olga Weissbacher: Hamlet - 23.05-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 16. januarja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Jutranja kronika - 8.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... Rossinija, Kromer-Kramar in Kodalyja - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.10 Pihalne godbe vam igrajo - 14.05 Enajsta šola - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.03 Minute z ansambлом Zeleni val - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.15 Literarni nočno - Milan Skledar: Peščene senice

TOREK, 17. januarja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godimo - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.05 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.03 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Minute s kitaristom Bojanom Drobežem - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 21.05 Radijska igra - Milan Jesih: Večerja s pišmom - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - Jukio Mishima: Bibavica - 00.05-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 18. januarja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižna molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 S poti po domovini - 12.10 Pojemo in godimo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Koncert za besede - Ivana Cankarja - 23.15 Literarni nočno - Yusuf Idris: Pogrebni obred - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

CETRTEK, 19. januarja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Alegorije in glasbene posebnosti Argentine in Sardinije... napisane za pevce in drobn instrumentarji - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z ansambлом Jožeta Kampeča - 20.00 Četrto večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Avgust Strindberg - 22.25 Iz naših sporedov - 23.15 Literarni nočno - E. A. Poe: Senca - Parabola - 00.05-4.30 Nočni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

13. januarja: amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV. ob 16. in 20. uri, 14. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. pust. film OD TARČE DO SMRTI (James Bond 007) ob 10. uri, amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV. ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika DESERT S SMETANO ob 22. uri, 15. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. fant. f. E. T. VESOLJČEK ob 10. uri, amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV. ob 15. in 19. uri, amer. erot. f. - trda erotika DESERT S SMETANO ob 21. uri, 16. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. akcij. krim. f. SI LA MOČI ob 10. uri, amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV. ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika DESERT S SMETANO ob 20. uri, mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma, 17. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. pust. film OD TARČE DO SMRTI (James Bond 007) ob 10. uri, amer. trda erotika 1011 EROTIČNA NOČ ŠEHEREZADE ob 20. uri, prvič predvajamo originalno verzijo, 15. januarja: amer. fant. film E. T. VESOLJČEK ob 14. uri, amer. srhljivka SMRT PO SMRTI ob 16. in 18. uri, premiera jugosl. komedija VOHUN Z VISOKIMI PETAMI ob 20. uri, 16. januarja: Ni kinopredstavi, 17. januarja: amer. komed. POLICAJ IZ BE-

KRANJ STORŽIČ

13. januarja: amer. srhljivka ZRELO 3-D ob 16. in 20. uri, 14. januarja: amer. pust. film OD TARČE DO SMRTI (James Bond 007) ob 10. uri, amer. trda erotika 1011 EROTIČNA NOČ ŠEHEREZADE ob 20. uri, prvič predvajamo originalno verzijo, 15. januarja: amer. fant. film E. T. VESOLJČEK ob 14. uri, amer. srhljivka SMRT PO SMRTI ob 16. in 18. uri, premiera jugosl. komedija VOHUN Z VISOKIMI PETAMI ob 20. uri, 16. januarja: Ni kinopredstavi, 17. januarja: amer. komed. POLICAJ IZ BE-

VERLILY HILLSA II., ob 16. in 20. uri

JESENICE ŽELEZAR
13. januarja: premiera hongkon. akcij. filma AKCIJA TERORIZEM ob 16. in 18. uri, amer. erot. film - trda erotika DESERT S SMETANO ob 20. uri, otrokom do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma, 14. januarja: amer. akcij. krim. film POČITNIŠKA MATINEJA ob 10. in 16. uri, hongkon. akcij. film AKCIJA: TERORIZEM ob 18. in 20. uri, 15. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. risani film PEPELKA ob 10. in 16. uri, hongkon. akcij. film AKCIJA TERORIZEM ob 18. in 20. uri, 16. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. pust. film OD TARČE DO SMRTI (James Bond 007) ob 10. in 16. uri, amer. komedija ARIZONA JUNIOR ob 18. in 20. uri, 17. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. akcij. film ROCKY IV. ob 10. in 16. uri, amer. akcij. film - komedija ARIZONA JUNIOR ob 18. in 20. uri, 18. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. komedija POLICAJ IZ BEVERLILY HILLSA II., ob 10. in 16. uri, amer. ljubezen, drama STAR 80 ob 18. in 20. uri, nominacija za 8 oskarjev 84, 19. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: franc. komedija TRIJE MOŠKI IN ZIBELKA ob 10. in 16. uri, jugosl. komedija VOHUN Z VI-

SÓKIMI PETAMI ob 18. in 20. uri

KAMNIK DOM
13. januarja: premiera amer. komedije ARIZONA JUNIOR ob 18. in 20. uri, 14. januarja: amer. thriller film ZRELO IV., ob 17. in 19. uri, premiera amer. pust. filma HOJA PO OGNJU ob 21. uri, 15. januarja: amer. thriller film ZRELO IV., ob 17. in 19. uri, premiera holand. komedije DRUŽINA »LAHKO BOMO« ob 21. uri, 16. januarja: amer. srhljivka SMRT PO SMRTI ob 18. in 20. uri, 17. januarja: amer. srhljivka SMRT PO SMRTI ob 18. uri, amer. trda erotika 1001 EROTIČNA NOČ ŠEHEREZADE ob 20. uri, mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma, 18. januarja: Ni kinopredstavi, 19. januarja: amer. pust. film HOJA PO OGNJU ob 18. uri, amer. trda erotika 1001 EROTIČNA NOČ ŠEHEREZADE ob 20. uri

TRŽIČ

13. januarja: premiera jugosl. komedije VOHUN Z VISOKIMI PETAMI ob 17. in 19. uri, 14. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. fant. film E. T. VESOLJČEK ob 15. uri, amer. akcij. film DINAMIT JACKSON ob 17. in 19. uri, premiera amer. akcij. filma DINOZAVROV MLADIČ ob 21. uri, 15. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. akcij. film ROCKY IV., ob 15. uri, amer. akcij. film DINAMIT JACKSON ob 17. in 19. uri, premiera amer. pust. filma HOJA PO OGNJU ob 21. uri, 16. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. komedija POLICAJ IZ BEVERLILY HILLSA II., ob 15.30 uri, amer. ljubezen, drama STAR 80 ob 17.30 in 19.30 uri, nominacija za 8 oskarjev 84, 17. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. fant. film OD TARČE DO SMRTI (James Bond 007) ob 15.30 uri, amer. thriller film ZRELO IV., ob 17.30 in 19.30 uri, 19. januarja: POČITNIŠKA MATINEJA: amer. komedija NORIJA NA KOLESIH ob 15.30 uri, amer. thriller film ZRELO IV., ob 17.30 in 19.30 uri

MEDVODE

13. januarja: amer. trda erotika DOBER TEK ob 20. uri, otrokom ne dovolimo ogleda filma!
DUPLICA
14. januarja: holand. kom

Na pionirskem rokometnem turnirju v Škofji Loki

Zmaga Slovana

Škofja Loka, 7. januarja - Osnovna šola Ivana Groharja in Rokometni klub Termopol sta v športni dvorani Poden v Škofji Loki priredila 6. tradicionalni pionirski rokometni turnir v počastitev praznika občine Škofja Loka. Pravico igranja so imeli pionirji, rojeni leta 1974 in mlajši. Na lanskem turnirju je zmagal Aero iz Celja pred Krškimi in Termopolom, letos pa so nastopala moštva Slovana, Inlesa iz Ribnice, Šoštanj, Krškega, Aera iz Celja in domačega Termopola. Ta moštva predstavljajo kakovostni vrh slovenskega pionirskega rokometna in to je potrdil tudi sobotni turnir v Škofji Loki. Organizatorjem so gmotno pomagali Peks, Mesoizdelki, Termopol in EGP, sodili pa so Celar, Svoljšak, Martinčič in Dolanc.

Po predtekmovanju, kjer je Slovan premagal Inles s 12 : 10, Termopol Krško s 16 : 14, Slovan Šoštanj s 18 : 12, Aero Krško s 13 : 12, Inles Šoštanj s 16 : 15 in Aero : Termopol s 11 : 9, sta v finalu za peto mesto igrala Šoštanj in Krško (12 : 6), za tretje mesto Inles in Termopol (18 : 17 po streljanju sedemmetrovk) in za prvo mesto Slovan in Aero (17 : 12). Tako je zmagal Slovan pred Aerom, Inlesom, Termopolom, Šoštanjem in Krškimi.

Za Termopol so na turnirju igrali Celar, Kalan, Peternel, Mišov, Prezelj, Oter, Platovšek, Krvina, Križar, Sagadin, Kejžar, Gaber in Kafol, trener pa je bil Jure Horvat. Izbrali so tudi najboljše igralce turnirja, med katerimi sta tudi dva domačina: vratar Matjaž Celar in levi zunanji igralec Darko Mišov.

J. Košnjek

Simultanka velemojstra svetovnega slovesa - Šahovsko društvo Tržič je v sredo poskrbelo za izjemen šahovski dogodek. Po gostovanju Viktorja Korčnoga je simultanka na 20 deskah s tržičskimi šahisti odigral sovjetski velemojster Mihail Talj, ki je bil svoje čase svetovni šahovski prvak in je bil ob Botvniku veliko šahovsko ime. Pred začetkom simultanke je Talj v lepi srbohrvaščini povedal, da je bil leta 1958 prvič v Jugoslaviji in sicer v Portorožu, igral pa je tudi na Bledu. Potem ga 20 let ni bilo v Jugoslaviji. 53-letni šahist se je zaradi bolezni zelo postaral. Na sliki Mihail Talj med simultanko v Tržiču. J. K., slika F. Perdan

Svetovni alpski pokal

Tomaž Čizman pokazal, kaj zna

Kranj, 11. januarja - Najboljši jugoslovanski alpski smučar v tehničnih disciplinah in seveda veleslalomist Tomaž Čizman je to potrdil na drugem veleslalomu sezone za točke svetovnega pokala v Kirchbergu blizu Kitzbühla. Ta veleslalom je bil namesto odpadlega v Kranjski gori. V Kitzbühlu bosta danes in jutri dva smuka, v nedeljo pa slalom. Tomaž Čizman je dokazal, da je med najboljšimi veleslalomisti na svetu. Nihče mu tega ne more več oporekati. Na tem veleslalomu je prvič startal v prvi jakostni skupini, kar mu je dalo še večjo spodbudo za visoko mesto, ki ga je tudi dosegel. Prvi je bil Nierlich (Avstrija), drugi Zurbriggen (Švica), vodilni v svetovnem pokalu, tretji Tomba (Italija) in četrti Tomaž Čizman iz Jugoslavije. To je tudi največji dosedanj uspeh Tomaža v svetovnem pokalu v veleslalomu.

Svojo piko na i je dal še Javorničan Robert Žan. S trinajstim mestom si je prislužil točko v svetovnem pokalu v veleslalomu. To mesto je za Žana hkrati tudi že vozovnica za svetovno prvenstvo, ki se začne konec januarja v Vailu. Manj sreče so imeli preostali trije naši alpski smučarji. Rok Petrovič je šel s proge v prvi vožnji, Sašo Robič je bil prekratek za uvrstitev v finale, Grega Grile pa je bil neuspešen. Tretji veleslalom letošnje sezone bo v torek v Adelbodnu.

Rezultati - Nierlich (Avstrija) 2:27,72, 2. Zurbriggen (Švica) 2:45,10, 3. Tomba (Italija) 2:45,55, 5. Girardelli (Luxsemburg) 2:45,74, 6. Furuseth (Norveška) 2:45,96, 7. Strolz (Avstrija) 2:46,14, 8. Hangl (Švica) 2:46,59, 9. Gadiet (Francija) 2:47,09, 10. Mayer (Avstrija) 2:47,68, 12. Erikson (Švedska) 2:47,95, 13. Žan (Jugoslavija) 2:148,14, 14. Stenmark (Švedska) 2:48,33, 15. Kröll (Avstrija) 2:48,38. **Svetovni pokal - veleslalom** - 1. Zurbriggen in Nierlich oba 45, 3. Čizman 22, 4. Mayer in Strolz 17, 6. Enn in Tomba 15, 8. Giraldelli 14, 9. Stenmark in Barcella po 11.

D. Humer

Judo

Kranjčani do polfinala

Kranj, 10. januarja - V Slovenski Bistrici je bilo pionirsko in mladinsko judoistično tekmovanje za memorial Pohorskega bataljona. Na turnirju so sodelovali tudi mladi judoisti Triglava iz Kranja. Med pionirji sta se v kategoriji do 42 kilogramov Kristof Zevnik in Primož Kreuh uvrstila na tretje oziroma peto mesto, v kategoriji do 46 kilogramov je bil Zeljko Kapetanović peti, v kategoriji do 50 kilogramov Miloš Milutinović prav tako peti, v skupini do 55 kilogramov pa je bil Dragan Andželković drugi.

Med mladinci je bil v skupini do 70 kilogramov Grega Mihelič peti, enako uvrstitev pa je dosegel tudi Jože Potrebuješ v kategoriji do 77 kilogramov.

V Slovenski Bistrici je bil tudi judoistični strokovni seminar, na katerem sta od kranjskega kluba sodelovala Vili Klemenčič in Marjan Remic. Vili Klemenčič je že zvezni judoistični sodnik, Marjan Remic pa je opravil izpit za republiškega.

J. K.

Po uspehu v ZDA Barbare in Janeza Muleja

Odmevno tretje in prvo mesto

Kranj, 11. januarja - Po res odmevnem uspehu v ZDA sta se po tritedenski odsotnosti doma vrnila teniška igralca Barbara Mulej in oče ter trener Janez Mulej. Barbara je na največjem turnirju za mladince od 10 do 18 let imenovanem Orange Bowl v Miami Beachu osvojila tretje mesto v starostni skupini do 14 let, nato pa še prvo mesto v isti kategoriji na turnirju v Port Washingtonu.

Tretje mesto na najpomembnejšem tekmovanju za mladince od 10. do 18. leta Orange Bowl v Miami Beachu, v starostni skupini do 14 let je tvoj največji uspeh in hkrati potrditev velikega talenta, o katerem zgovorno pričajo dosedanj rezultati. Kakšni so tvoji vtisi s turnejo po ZDA?

»To kar je Wimbledon za teniško srenjo profesionalcev, to je za nas Orange Bowl. Več kot osemsto tekmovalcev z vseh petih kontinentov nedvomno pričča o izjemni popularnosti in množičnosti tenisa. Uvrstitev v polfinale v takšni svetovni konkurenci je zame nepričakovan uspeh tudi zato, ker sem nastopala na povsem novi podlagi, umetni snovi, ker sem iz mrzle dvorane Gorenjskega sejma,

kjer pozimi treniramo tekmovalci teniškega kluba Triglav, prišla v vroče poletje Floride. Novo okolje, povsem drugačni običaji, da niti ne omenjam prehrane, Mc Donalds in podobno, pristransko sojenje, to so nove, vendar zelo koristne izkušnje za prihodnost.

Janez, bi kot vodja poti, trener in oče lahko dopolnili to oceno?

»Ker sem bil na evropskem pionirskem prvenstvu, mi je znana raven evropskega pionirskega tenisa. Popolna neznanka je bil ameriški, zlasti južnoameriški mladinski tenis. V mislih imam osemnajst letnike. Vtisi in izkušnje nama bodo obema v veliko korist in nov motiv pri nadaljnjem delu.

Barbara, tekmovanje v ZDA

Šah

Gorenjsko člansko prvenstvo

Kranj, 11. januarja - Šahovska zveza Slovenije prireja med 13. januarjem in 17. februarjem v Lescah in v Kranju člansko gorenjsko prvenstvo v šahu za leto 1989. Prijave bodo sprejemali danes, 13. januarja, med 19.30 in 17. uro v družbenem centru v Lescah. Takoj bo na sporedu tudi prvo kolo. Pravico nastopanja imajo vsi igralci z najmanj prvo kategorijo ter prvaki temeljnih šahovskih organizacij ne glede na kategorijo. Igrali bodo devet kol po švicarskem sistemu. Zmagovalec bo dobil pokal Šahovske zveze Gorenjske in bo oproščeno plačila pristopnine na šahovskem festivalu na Bledu, pet najboljših uvrščenih šahistov na gorenjskem prvenstvu pa bo prejelo denarne nagrade in diplome. Prijavnina za nastop na prvenstvu je 5000 dinarjev in se plača v gotovini na žrebanju.

Šahovska zveza Gorenjske pa organizira v soboto, 14. januarja, in v nedeljo, 15. januarja, v kranjskem Domu Jugoslovanske ljudske armade prvi turnir gorenjskega prvenstva v aktivnem šahu. Prijave bodo sprejemali jutri, 14. januarja, med pol četrto in četrto uro v Domu JLA, takoj zatem pa bo na sporedu pet kol, naslednji dan, v nedeljo, pa bodo še štiri. Pri organizaciji tokratnega turnirja sodeluje tudi Šahovsko društvo Kranj. Do konca prvenstva bodo organizirani še trije turnirji. Vsak udeleženec mora prinesiti s seboj brezhibno šahovsko uro. Pristopnina je 3000 dinarjev.

J. K.

Skoki na Gorenji Savi

Kranj, 10. januarja - Smučarski skakalni klub Iskra Delta Triglav prireja jutri, 14. januarja, ob 11. uri na Gorenji Savi kategorizacijsko tekmovanje za starejše pionirje in mlajše pionirje A na 45 metrski skakalnici.

Kranjski skakalni klub tudi obvešča, da bo med šolskimi počitnicami vsako popoldne, razen ob nedeljah, na Gorenji Savi šola smučarskih skokov. Začneta se bo ob 13. uri. Za začetek bodo dobre tudi smuči za alpsko smučanje. Kogar zanimajo skoki na smučeh, naj se oglasi na Gorenji Savi.

J. K.

Tekaška tekma na Kokrici

Tekaška sekcija Športnega društva na Kokrici pa razpisuje mladinsko državno prvenstvo v smučarskih tekih, ki bo 4. in 5. februarja na Kokrici. V solo tekih bodo starejši in mlajši mladinci tekli na 10 kilometrov, štafete starejših bodo na 3 krat 10 kilometrov, štafete mlajših pa 3 krat 5 kilometrov, solo teki za starejše in mlajše mladince bo-

do na 5 kilometrov, štafete pa na 3 krat 5 kilometrov. Solo teki bodo v prosti tehniki, prva predaja v štafetah bo v klasični tehniki, ostale predaje pa v prosti. Zadnji rok za poimenske prijave je 1. februar, sprejema pa jih ŠD Kokrica, tekaška sekcija, 64000 Kranj, Golniška 101.

J. K.

Prva zvezna hokejska liga

Spet poraz Jesenic doma

Jesenice, 11. januarja - v sedemindvajsetem kolu prve zvezne hokejske lige so Jeseničani v dvorani Podmežaklo doživeli spet poraz za ekipo Medveščaka iz Zagreba. S to zmago so Zagrebčani tudi na Jesenicah ponovno dokazali, da so ta čas najboljša ekipa v Jugoslaviji. Pred 4500 gledalci so tudi Jeseničani pokazali eno od boljših iger, a naleteli so na nasprotnika, ki je na koncu boljši.

V preostalih srečanjih Kompas Olimpija ni imela težkega dela s Partizanom iz Beograda, Crvena zvezda pa je doma s težavo premagala Vojvodino iz Novega Sada.

Izidi - Jesenice : Medveščak Gortan 1 : 2 (0:1, 0:0, 1:1), Kompas Olimpija : Partizan 10 : 3 (1:1, 4:1, 5:1), Crvena zvezda : Vojvodina 3 : 2 (1:1, 0:3, 2:0)

Lestvica:

Medveščak Gortan	27	23	0	6	171: 64	46
Kompas Olimpija	27	19	2	6	166: 77	40
Jesenice	26	16	0	10	157: 85	32
Partizan	27	13	3	11	114:106	29
Crvena zvezda	27	4	1	22	55:218	9
Vojvodina	26	2	0	24	85:178	4

Pari drevisnjega kola - Partizan : Jesenice, Medveščak : Crvena zvezda, Vojvodina : Kompas Olimpija.

D. H.

Barbara in oče ter trener Janez Mulej spet ob domačem ognjišču. Foto - G. Šinik

pomeni najmanj dve letalski vozovnici, tri tedne bivanja v hotelih, izostanek od pouka, očetov redni letni dopust na delovnem mestu?

»Finančna sredstva za pot in bivanje so se zbrala na osnovi osebnih poznanstev, bolje povedano - pomagal je očetov prijatelj. Na panjih z rezultati, v časopisnih novicah se je za mojim imenom obvezno ponavljalo ime dežele, od koder sem prišla, vendar teniška zveza Jugoslavije ni prispevala nič. Razočaranje je večje tudi zato, ker še nikoli, vključno tudi tokrat, niti čestitke niso poslali.

Tvoji uspešni rezultati so nezanimivi za ljudi iz teniške zveze Jugoslavije, vendar pa je uspeh na najpomembnejšem mladinskem tekmovanju najbrž tudi znak za lovce na talente?

»Da, bivša odlična rumunska tekmovalka Virginija Ruzici, zastopnica največje menedžerske skupine, ki kontrolira posle večine najboljših plačalcev sveta, si je ogledala tekmovanje in na-

vezala stike z očetom. Trenutna ponudba se sestoji predvsem iz kompletne opremljanja, šolanja, tekmovanja in treniranja v campu po izbiri v ZDA. Ponudba za premislek, vendar z odgovorom ne bomo hiteli.

Za oba, kako naprej?

Barbara - Da bi bil tudi osmi razred uspešen kot preteklih sedem. Potem vpis na kranjsko gimnazijo, vmes pa, kolikor bo mogoče, dobro trenirati.

Janez - Kakor prejšnji naju tudi zadnji rezultati ne bodo uspavali. Vsak uspeh ima za seboj delo in odrekanje, kar bo najino vodilo tudi za vnaprej. Želim si le pogoje za delo, dvorana pozimi, na kar žal nimam vpliva.

Vsem, ki so nama na kakršenkoli način pomagali in s tem prispevali k Barbarinim rezultatom, se iskreno zahvaljujem. Predvsem velja to vodstvu in tekmovalcem teniškega kluba Triglav in mojemu, žal neimenuvanemu prijatelju.

D. Humer

OD TEKME DO TEKME

Strelici za dan JLA - V počastitev dneva JLA je strelska družina Franc Mrak iz Predoselj priredila tradicionalno tekmovanje v streljanju s serijsko zračno puško. Sodelovalo je pet štiričlanskih moštev, ki so tekmovala za pokal pokrovitelja, občinskega štaba za teritorialno obrambo Kranj. Zmagala je SD Bratstvo edinstvo Kranj s 1456 krogi od 1600 možnih, sledijo pa strelska sekcija Iskra 1446, SD Franc Mrak Predoslje I 1422, SD Franc Mrak Predoslje II 1395 in strelska sekcija Tone Nadižar Cirče 1357 krogov. Med posamezniki so bili najboljši Jure Freljih 381, Jože Osterman 369, Darinka Smrtnik 367, Alfonz Kern 366, Lidija Vodopivec 364 itd. - J. Sitar

Kegljaško tekmovanje v Tržiču - Kegljaški klub Ljubelj iz Tržiča je priredil ekipno občinsko kegljaško prvenstvo. Sodelovalo je 24 moških in 10 ženskih ekip. Po pričakovanju so imele največ uspeha ekipe iz Peka, zelo dobro pa igra moštvo tržičskih upokojenk. Med ženskami je zmagala Peko Obutev II 1. ekipa s 2460 podrtimi keglji pred Peko Obutev I prva ekipa (2447) in Društvom upokojenec 2370 itd. Med moškimi je z 6238 podrtimi keglji zmagala Peko Obutev II prva ekipa pred Peko DSSS prva ekipa 6230 kegljev in Peko Orodjarno 6125 kegljev. - J. Kikel

Desetkrat po najtežji poti - Za vsakoletno dražgoško prireditel pripravijo več težjih in lažjih pohodov v Dražgoše. Tudi letos sta med težje sodila pohoda s Prtovča prek Ratitovca v Dražgoše in najtežja tura s Pasje ravni do Dražgoš. Oba pohoda sta letos izredno dobro uspela. Kot je v nedeljo povedal vodja pohoda s Prtovča Jure Golob, je 49 pohodnikov v nedeljo ob štirih zjutraj krenilo s Prtovča, ob pol enajstih pa so bili v Dražgošah. Hoja je potekala brez problemov. Zanimivo je, da se za ta pohod zanima vsako leto več ljudi. Rekord na je bil letošnji najtežji pohod s Pasje ravni do Dražgoš. V soboto ob 11. uri zvečer je 321 pohodnikov krenilo s Pasje ravni prek Zminca, Breznice, Luše in Mohorja v Dražgoše. Hodili so 12 ur in kot je povedal vsakoletni udeleženec pohoda Jože Stanonik, je slo brez problemov. Pot je bila kopna. Posebej se prileže govoriti o pohodnikih čaka v nedeljo zjutraj med šestimi in sedmo uro v Ševljah. Tudi letos je pohodnikom teknil. Temu pohodu daje veliko pozornost tudi osrednji organizacijski odbor dražgoških prireditev. Letos je pohodnikom, ki so bili na vseh dosedanjih desetih pohodih, podelil posebna priznanja. Prejeli so jih Lojze Kovič, Bojan Bernik, Janez Porenta, Ivan Zatlter, Zvone Peterlin, Vinko Hafner, Anton Mulej, Franc Goršek, Rajko Štibelj, Pavle Klemenčič, Jože Stanonik, Franjo Kopek in eden glavnih organizatorjev pohoda Miloš Mrak. Na sliki podelitev priznanj pohodnikom. J. K., foto: F. Perdan

TEMA
TEDNA

Dinamit kontra atomska bomba

Uboga oblast!

Ko so se ji že pred nekaj leti začeli kazati vragec in hudički v obliki civilnih družbenih gibanj in alternativ, je jezno stiskala zobe, čeprav nedolžni alternativci nikdar niso vzdihovali po oblasti. Bili so in še vedno so kar sami sebi zadosti, kar politična oblast ni prenesla. V svoji narcisoidnosti je te vražičke, ki so ji včasih znali hudimano podkuriti, sovražila z dna svoje večne, kozmične in nadnacionalne duše. Kar tresla se je od besa, ker so civilna družbena gibanja vzbudila zanimanje utišane, pasivne, nemočne javnosti. Celo nekateri avantgardni komadi so bistro spoznali, da pravzaprav lahko odločajo izključno le tako, da o ničemer ne odločajo.

In glej ga zlomka: po impresivnem izrazu demokracije z Odborom za varstvo človekovih pravic na Roški so na Slovenskem vznikle prve rosne rožice demokracije, s Socialdemokratsko stranko in Demokratsko zvezo. Oblast pa užaljeno v jok in na samoobrambne barikade. Jok, bratci, tako zlahka pa le ne bo šlo!

In je začela sestopati z oblasti in se notranje pluralistično reformirati, milostno opustila pregone in pod mareljo SZDL ponuja tako nedolžen in vseodpuščajoč obrazek, da bi se človeku kar mило storilo. Od nekdanjega katastrofalnega besenja, rjovenja ter preganjanja sleherne liberalne misli se zdaj kot zarudela kmečka nevesta sramežljivo spogleduje z nekimi gibanji in zvezami. In se na žive in mrtve trudi, da ji konkurenca ne bi bile stranke, ampak neki programi, projektne skupine, klubi ali kaj že. Bognekdaj meščanske demokracije s političnimi strankami! Potem smo pač opeleli!

Če pa dobro premislimo, je po svoje res uboga: edina je v ustavi zaščitena kot severni medved, edina zares lahko odloča. Sindikate je utišala, borci so ji historično vdani, bitke z

mladino so ji za kratkočasje. A hudič nikoli ne spi: demokratično vrenje sili v fronto, dela zmedo, jo neposredno nadzira in kritizira in jo sili k popuščanju, ki ji je bilo vedno španska vas. In mukotrno bo s temi divjimi demokrati usklajevati stališča, da bodo polikana prišla do formalnega skupščinskega odločanja.

A treba je, draga moja, vzdržati: potrpljenje je pač avantgardna mast. Čez leto dni se bo vsa razplamtela demokracija tako upehala, da bo kot pokošena popadala na frontna tla. Malo diplomacije pa kanček svobodnejše vizije, pa se bodo ob božji pomoči sistema, ki z načrtno vgrajenimi mehanizmi v temelju diskvalificira vse te zveze in stranke, demokracije vsi naveličali.

Demokratično iluzijo je treba vzbuditi z videzom neposrednih volitev: ljudstvo je treba kar naprej vlačiti na volišča, kjer naj se odloča o vsakem kandidatu, ki mu je prejšnji teden potekel mandat v kakšnem predsedstvu. In bomo zaradi enormne količine naših predsedstev (od lokalnih do medlokalnih, republiških in zveznih) vsako nedeljo po maši dirkali na krajevno volišče.

Najkasneje čez pol leta pa bomo bistroumno spoznali, da je demokracija v realnem socializmu čisto navadna utopija, vsak demokratični preblisk naključje, saj samozadostne institucije z levo roko lahko blokirajo vsak proces, ki jim postane zoprni in nevaren.

In kdaj že je vse skupaj Vilfanov Jernej še najbolje prougal, ko je tudi za sedanje prilžnosti dejal:

«Komunisti vedno gledajo na pluralizem kot na nekaj manjvrednega, kot da je brezvezna plima in oseka, oni sami pa so smiselni kot hidrocentrala. V pluralizmu je zanje sicer res neka moč, ki pa je le dinamit, a oni sami so atomska bomba.»
D. Sedej

JEŽ

Teroristi ne počivajo

Slovenski zasebnik je na Slovenskem Javorniku pri Jesenicah odprl prekrasen lokal, ki mu ga na vseh Jesenicah in še daj ni para. Zato, ker se je odločil za čisto ameriški stil spodobnega in udobnega bara, ga je poimenoval American bar. Vse je šlo lepo in najlepše: v lokal so ob večernih urah prihajali spodobni in olikani gostje, ki jim ni žal plačati tudi nekaj več, le da v miru posedijo in kaj popijejo.

A nesreča na Jesenicah nikoli ne počiva: še prehitro je spoznal vso divjo mentaliteto jeseniške gostilniške klientele...

Pred dnevi se je v večernih urah najprej zapodil v lokal neki jeznoritež, ki je divje teroriziral vse goste, ki so mirno sedeli. Razglašal se je za carinika, ki bo vsakomur, ki si le upa migniti s prstom, že še pokazal vruga. Vtkal se je v vse in v vsakogar, grozil kot gangster Al Caponovega kova... in kmalu dobil okrepitev.

Po hokejski tekmi so nekateri hokejisti postali malce žejni in so se ustavili pred barom. Zasebnik jim je z obžalovanjem dejal, da je že zaprto. Zdaj pa še to, je pomislil neki razvneti hokejist, slabe volje tudi zaradi ponovnega hokejskega poraza. Njemu je še vsak odprl, če pa ni... In ker zasebnik ni, je silovito treščil z roko v poslikano steklo okna in ga razbil. Sotovarishi so stali ob strani in gledali...

Domnevni carinik v civilu je dobil elan: še sam je sunil v »banger« vrata in v vrata, da so se poškodovala.

Zdaj se zasebnik, doma z Bleda, čudi in ne more verjeti, da je kaj takega sploh mogoče. O, mogoče, mogoče, brez skrbi! Na Jesenicah je že klima taka, da posamezne strukture, ki se imajo že tradicionalno za nekaj več, vrže še pred polno luno. Pred njihovimi travmami in tiranijo tedaj ni varen nihče - naj ima še tako lep in nov lokal.

D. S.

Narodnozabavna lestvica Radia Žiri:

Na sporedu bo v sredo, 18. januarja, od 17. do 19. ure v okviru oddaje V ritmu valčka in polke. Gost bo ansambel Henčka Burkata ob predstavitvi nove kasete Soncu naproti.

- Uvrstilo se je pet narodnozabavnih viž: Predlog novih narodnozabavnih viž:
1. Mi smo muzikantje - Ansambel Ivana Ruparja
  2. Očetu - Alpski kvintet
  3. Zvonovi zvonijo - Ansambel Rž
  4. Spomin na prvo ljubezen - Štajerskih sedem
  5. Zaitela bi od sreče - Stoparji
  6. 35 let - Ansambel bratov Avsenik
  7. Za vse hvala ti - Ansambel Franca Miheliča
  8. Alpski venček št. 2 - Alpski kvintet
  9. Šolska ljubezen - Štirje kovači
  10. Naj ljubezen lepa bo kot pravljica - Ansambel Henček

Izžebali smo Dominika Brdnika, Smednik 34 in Minko Žagar, Velesovo 16, Cerklje. Danes objavljeni kupon pošljite najkasneje do 31. januarja na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, Žiri.

Kupon

Ime in priimek .....
Naslov .....
Glasujem za .....
Prihodnji gost oddaje .....

Nagradna križanka

Rešitev prejšnje nagradne križanke: Saraceni, Trinidad, rak, mina, Jalovec, sam, atika, estet, svila, Jan, stena, lanika, ara, karanje, gred, al, Ana, koma, nannini, Monteverdi, oort, ov, orangutan, gad, talk, nauk, maroni, eniac, nato, llin, Rjavi, na, tiranija, enanis, ir, kočar.

Naša Klavdija je izžebala naslednje reševalce: 1. nagrada: Mimi Balantič, Detejlca 1, Tržič; 2. nagrada: Marijan Peternej, Frankovo naselje 73, Škofja Loka; tri tretje nagrade: Marija Zadnik, Oprešnikova 18 a, Kranj; Jože Bizjak, Trstenik 1a, Golnik; Janez Končan, Trojarjeva 31, Kranj.

Rešitev novoletne nagradne križanke: panaricij, Amagasaki, Dare, ops, Gorenjski, an, Govekar, aon, vata, Llano, Anna, ljar, lai, ava, dj, Abba, Asam, Anquetil, tolmun, objekt, Krjavelj, ila, nokota, Turandot, kj, kilovat, lbiza, rn, ablativ, ji, šl, orada, risan, cik, juvenal, ata, koc, sl, plat, kna, knjigarna, rešo, ronet, oče, Anka, etos, irska, ka, rtanj, čo, tobak, Ostiade, eon, nasa, alk, Torre, astronomi, ber, dm, piw na Gorenjskem, adapter, Neil, sago, Aare, nagrada, Komjar, Ovid, cink, Enez, ag, ant, Novi, rja, mak.

Naša Klavdija je izžebala naslednje reševalce: 1. nagrada: Mojca Miličič, Prešernova 16, Bled; Marija Opeka, Koroška 12, Kranj in tri tretje nagrade: Štefan Balazič, Gubčeva 6, Kranj; Sonja Lavrenčič, Ulica Puclja 7, Kranj; Slavka Salamon, Cesta Hrovata 5, Kranj.

Čestitamo!
Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:

1. nagrada: 20.000 dinarjev
  2. nagrada: 15.000 dinarjev
  - Tri tretje nagrade po 10.000 dinarjev.
- Rešitve pošljite do srede, 18. januarja, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

Naša Klavdija je izžebala naslednje reševalce: 1. nagrada: Mojca Miličič, Prešernova 16, Bled; Marija Opeka, Koroška 12, Kranj in tri tretje nagrade: Štefan Balazič, Gubčeva 6, Kranj; Sonja Lavrenčič, Ulica Puclja 7, Kranj; Slavka Salamon, Cesta Hrovata 5, Kranj.

GORENSKI GLAS	PRAVNI POKLOZAJ	TONALNOST	MENIČNO POROŠTVO	ZADOLŽITEV	OSUŠEVANJE ZEMELJIŠČA Z JARKI	ČETIRI RIMSKI KRALJI	OBROK POSOJILA	S SLADKOR JEM OBLOŽENA TABLETKA
ZVLJENI SKA RAVEN								
LASTNIK TOVARNE								
IZBRANI SPISI PISATELJEV								
KUPON ODREZEK						ANDREJ ZALAR		
UROŠ LAJOVIC			STRUPENA KAČA KNJIŽEVNIK			POLUŠČAVA V ETIOPIJI		
KISAL SILURANA KRMA						ČEŠKA PISTOLNICA	TAT VLOMILEC EKSPLOZIVNO TELO	
GORENSKI GLAS	TITAN ROMULOV BRAT V RIM MIT			PLAVKA PETRIČEVIC VODITELJ LITIK				
VELIKO SITO					MESTO V ZAHODNI ROMUNJI			
NENASHČEN OGLJIKO VODIK SE STAVNA SV PLINA					VPREŽNA ŽIVAL ASIRSKA PRESTOLNICA		SEV AMERIKI PRE RUSKI VOLKovi	IZDELOVALEC SIT LOJNA BULA
ITALJI KIPAR IN GRAFIK (MARINO)						BEOGRAJ VOKALNA SKUPNA		SEVERNO ATLANTSKI PAKT
AVTOR KRIZANKE R NOT	ENOVALENTNI ALKILNI RADIKAL					SOD SLOV DRAMATIK ZAJC	DOLINA POO TRIGLAVOM PISATELJ DUUN	MESTO V J FRANCJI GR BOGINJA ZMAGE
TOVARNA V KANJKI	ST RIMLJ OBLAČILO	F. BEKA TE ČE V SEINO				SENIOR DIPLOMAT ZBORA BET		ZDAR ANICA
OLEG TIHOVNOV			MAJEVSKO MESTO V DVATEMALI TRŠAR DRAGO					MESTO IN VULKAN V MEHIKI
KOVANI ALI PARNATI DENAR								ZNAMKA TOALETNE KOLEKCIJE
RUSKI PISATELJ REALIST (LEONIDI)								NAZIV
								HERCE GOVEC

PERGAM SKI KRALJ

10 ljubljanska banka

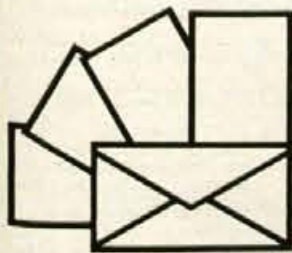
GORENJSKI IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

ALI IMATE VEČ HRANILNIH KNJIŽIC, V KATERE BI RADI PRIPISALI OBRESTI ZA LETO 1988, PA NIMATE ČASA ČAKATI V VRSTAH?

UPORABITE PISMO ZAUPANJA!

V ovojnico pisma odložite hranilne knjižice, v katere želite pripisati obresti in pripravljeno pismo izročite banki na posebej označenem okencu brez čakanja.

Hranilne knjižice s pripisanimi obrestmi boste kasneje prevzeli v banki, ali pa vam jih bo banka poslala po pošti.

pismo zaupanja

Temeljna banka Gorenjske

ureja DARINKA SEDEJ

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj barvni TV siemens - grunding, ekran 64 cm, star 9 let. Tel.: 37-184
Prodaj barvni TV gorenje. Tel.: 49-570

Prodaj črno-belo TV. Tel.: 64-011 207
Prodaj ŠTEDILNIK na drva in PISALNI STROJ. Tel.: 48-128 210
Avtomatski STROJ heller, odlično ohranjen, za ostrenje (brušenje) navadnih ali widia krožnih žag s premerom od 250 do 1250 mm, prodaj. Tel.: 28-130 ali 28-079 214
Prodaj dobro ohranjen TV sprejemnik grunding, ekran 63 cm, z daljinskim upravljanjem. Valič, Podlubnik 53, tel.: 064/622-906 215
Prodaj KOSILNICO reform z obračalnikom in suha košanjeva DRVA. Frančiška Kalan, Zalog 10, Golnik, tel.: 46-138 228

Prodaj FOTOAPARAT carena CX 300 + zoom 70-210 s flešem. Tel.: 46-482 235
Prodaj tračno ŽAGO za rezaz hlodovine, s pomikom. Tel.: 69-070 261
Prodaj 210-litrsko ZAMRZOVALNO SKRINJO gorenje in črno-bel TV. Ropret, J. Puharja 2, Kranj 279
Prodaj ŠIVALNI STROJ overlog privileg 4000. Informacije na tel.: 28-516, po 15. uri 379
Prodaj OBRAČALNIK pajk 455. Tel.: 69-551 383
Prodaj KOMBANJ za krompir grime Evropa. Jenko, Mavčič 5, tel.: 40-032 387
KOPALNO PEČ, kombinirano, 80-litrsko, italijansko, ugodno prodaj. Alojz Jan, Višelnica 12, Zg. Gorje 397
Prodaj enofazni ELEKTROMOTOR 2,2 kW, nov, 20 odstotkov ceneje. Tel.: 40-606 404
Barvni TV gorenje, ekran 56 cm, zelo ohranjen, dobra slika, prodaj za 50 SM. Tel.: 064/620-686 424

Prodaj roštrai ŠTEDILNIK za vzdavo in TOČILO za med, 3-satni. Tel.: 27-735 290
Prodaj novo traktorsko KOSILNICO SCT, v garanciji. Naslov v oglasnem oddelku. 296
Prodaj rabljen HLADILNIK gorenje. Tel.: 23-225 298
Prodaj COMMODORE C 128, disketna enota 1571. Tel.: 34-281, popoldne 300
Ugodno prodaj nov barvni TV gorenje maraton. Tel.: 47-763 311
Dobro ohranjen PRALNI STROJ gorenje poceni prodaj. Tel.: 064/621-807 315
Prodaj barvni TV gorenje ametist na daljinsko upravljanje, star 7 let. Smid, Struževo 20/a 359
Prodaj barvni TV gorenje, starejši letnik. Tel.: 23-737 365
Prodaj ZVOČNIKE tamon CRO 50 L. Tel.: 82-248 369
Ugodno prodaj brezhiben barvni TV iskra, z daljinskim upravljanjem. Tel.: 064/622-750 444

Prodaj nov barvni TV grunding, ekran 55 cm, carinsko deklariran. Tel.: 33-015 456
Ugodno prodaj kombiniran ŠTEDILNIK gorenje, v dobrem stanju. Tel.: 064/620-116 464
Prodaj nov HI-FI, gramofon fischer in novi zvočni omariči ste 185 fischer. Informacije na tel.: 66-337, popoldne 466
GRADBENI MATERIAL
Prodaj 30 m³ smrekovega LADIJSKEGA PODA. Tel.: 41-123
Prodaj smrekov OPAŽ. Tel.: 57-988 242
Prodaj 3 krogične VENTILE in 3 KOLENA colska za 100.000 din ceneje. Tel.: 38-814 283
Prodaj suhe smrekove DESKE. Tel.: 51-677 310
Ugodno prodaj KERAMIČNE PLOŠČICE za kopalnico, 10,5 kvad. m., artikel nika. Tel.: 34-230 325
Prodaj 5.100 opečnih BLOKOV 250 x 250 x 150, možnost dostave. Tel.: 38-284 339

FOTOGRAF
Janez Žumer
Izdelava fotografij za vse vrste osebnih dokumentov
V DVEH URAH
KRANJ, Partizanska 4.
☎ 23-893
(pri Prešernovem gaju)

tehnounion

Vošnjakova 2, p.p. 347
61000 LJUBLJANA

Vabimo vas, da postanete naš sodelavec za prodajo garnitur posode AMC na območju Gorenjske (Škofja Loka, Kranj, Jesenice)

- zaželen je lasten avtomobil
- starost med 25 do 45 let in
- veselje do dela z ljudmi.

Informacije v ponedeljek, 16. 1. 1989, ob 17. uri v prostorih delavskega doma Franca Vodopivca, Kranj, Trg revolucije 3, velika sejna dvorana, vhod II., v pritličju.

KOGP - TOZD OBRT, KRANJ
Mirka Vadnova 1

HITRO IN KONKURENČNO

Še je čas, da naročite pri nas naslednja dela:

- STAVBNO MIZARSKA DELA
- STEKLARSKA DELA
- SLIKOPLESKARSKA DELA
- TAPETNIŠKA DELA:

Izdelava in popravila vseh vrst oblažjenega pohištva v blagu, skaju ali usnju, zaves, platnenih samonavijalcev, karnis, stolov, foteljev in sedežnih garnitur.

KERAMIČNA DELA:

Obloga sten in tal z vsemi vrstami keramičnih ploščic v lepilo ali cementno malto. Izdelava kaminov in krušnih peč.

Oglasite se pri nas — svetovali vam bomo in ustregli vašim željam. Naš telefon: 26-061

emona hoteli

Vam je hladno? Pridite v Riviero, pri nas Vam bo topleje!

Ugodne cene v udobnih hotelih, bazen z ogrevano morsko vodo, savno, dobro hrano in zabavo. Cena polpenzion za osebo na dan že od 41.800 din

Posebni popusti za upokoence v določenih obdobjih.

Popusti za otroke do 10 let in tretjo osebo v triposteljni sobi. Informacije in rezervacije po tel.: (066) 73-051, ali naslov: Hoteli Riviera, Obala 33, 66320 Portorož.

Od 23. januarja do 4. februarja

Nerke
POSEZONSKO ZNIŽANJE CEN KONFEKCIJE, PLETENINE, SRAJCE
ZNIŽANE CENE DO 40%

HOTEL CREINA KRANJ

Vabimo vas, da obiščete

VINOTEKO

ki je odprta vsak dan, razen nedelje od 12. do 01. ure.

Vsak petek v mesecu januarju boste lahko preživeli prijeten večer ob zvokih citer.

Dobrodošli!

ALPETOUR

HOTELI SIMONOV ZALIV IZOLA

vas vabijo, da preživite zimske počitnice na slovenski obali od 14. do 28. januarja

7 dnevni paket za odrasle: 390.000 din
Paket vsebuje:

- polni penzion, z izbiro menija, neomejeno uporabo bazena s toplo morsko vodo in podvodno masažo, igranje mini golfa, svečano večerjo

Cena paketa za otroke od 7 let naprej: 273.000 din

Za otroke do 7 let je bivanje brezplačno.

Informacije in rezervacije:

Hoteli Simonov zaliv, 66310 Izola
tel.: 066/62-221, teleks: 34 186

IZBRALI SO ZA VAS

V veleblagovnici GLOBUS na merkurjevem oddelku ORODJE imajo trenutno veliko izbiro motornih žag priznanih proizvajalcev ALPINA, SACHS DOLMAR in TOMOS - HUSQUARNA. Januarja izkoristite posebne ugodnosti ob nakupu, kot so: 15% popust pri gotovinskem plačilu, plačilo na 5 obrokov brez obresti ali plačilo s čeki vnovčljivimi v 5-mesečnem zaporedju, vse to pa so ugodnosti, ki jih ne kaže zamuditi.

Prodaj OPEL KADETT 1,3 S, zelo ohranjen, star 13 mesecev. Informacije na tel.: 50-330, po 17. uri 212
Prodaj JUGO 55, letnik 1985, garažiran, z dodatno opremo. Ogled popoldne: Bertole, Breznica 4/a, Žirovnica, tel.: 80-758 213
Prodaj GOLF diesel, 1. registracija februar 1984. Tel.: 064/631-324 216
Ugodno prodaj zelo dobro ohranjen OPEL KADETT 1,2, letnik 1976, garažiran, registriran do oktobra 1989, prevoženih 67.000 km. Tel.: 74-165 217
Prodaj VISO, letnik 1986. Tel.: 46-161 219

Poceni prodaj VW hrošč, starejši letnik, v dobrem stanju. Božo Jekovec, Ul. XXI. divizije 7, Kranj 220
Ugodno prodaj osebni avto FIAT 126 P, letnik 1980, registriran celo leto. Cena 430 SM. Emil Beljan, Tomšičeva 97, Jesenice 222
Z 850, letnik 1982 in R 12 prodaj po delih. Kotnik, tel.: 27-341 224
Prodaj R 9 TL, letnik november 1982. Tel.: 23-524, popoldne 229
Ugodno prodaj R 4 TL, letnik 1985, karamboliran sprednji del. Kern, Zg. Bitnje 263, Zabnica (nasproti Gasilskega doma) 230
Prodaj karambolirano Z 750, letnik 1977. Franc Odar, Česnjica 61, Bohinj 231

Prodaj R 4, letnik 1986, prevoženih 25.000 km, v zelo dobrem stanju. Cena ugodna. Bokal, Zminec 23, Škofja Loka 237
Prodaj OPEL KADETT B po delih, Posavec 115 238

GOLF caddy, letnik oktober 1984, v odličnem stanju, prodaj. Tel.: 42-491, po 16. uri 241
Prodaj 126 P, letnik 1987. Tel.: 74-333, Hajnrihar, Strukljeva 9, Radovljica 243

GOLF JGL-D, rumen, letnik 1983 december, zelo ohranjen, prodaj. Breznica 38, Žirovnica, popoldne 244
Prodaj dobro ohranjen R 4 TL, letnik 1978. Brovc, C. 4. julija 1, Tržič 246

Nujno prodaj GOLF diesel S paket, letnik 1985. Vidmar, Nedeljska vas 5, Mlaka 250
Prodaj AUDI 80, letnik 1978. Tel.: 81-231, int. 28-50 ali popoldne Gradnikova 99, Radovljica, Kovač 253

Novo radialne GUME, 4 kose, trajal 145 SR 13, prodaj. Azman, Zasuvska 61, Kranj, tel.: 26-625 254

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodaj. Tel.: 74-548, od 15. do 18. ure 255
Prodaj Z 750, letnik 1980. Tel.: 74-167 262

Prodaj Z 101, letnik 1984. Tel.: 46-421 265
Prodaj MOTOR BT 50. Grabec, tel.: 27-847 267

Prodaj R 4, vozen, neregistriran, letnik 1977, 82.000 km. Hudovernik, Hrastje 133, tel.: 37-223 268
Prodaj Z 101, letnik 1974, neregistrirano, v voznem stanju, lahko tudi za dele. Robič, Begunje 99, tel.: 73-633, popoldne 273

Prodaj Z 750, letnik 1977, registrirana do novembra. Tel.: 78-002 274
Prodaj Z 101 GT 55, letnik 1984. Tel.: 74-539 275

VOLVO 340 GL, letnik 1987, ugodno prodaj ali zamenjam za manjši avto. Tel.: 57-736 277
Prodaj LADO 1200, letnik 1984. Mulač, C. na Loko 15, Tržič 278

Prodaj Z 101 confort, letnik 1979, 66.000 km, prva barva. Cena 550 SM. Voglje 58 281
Z 101, prevoženih 80.000 km, garažirana, obnovljena, z novimi gumami, prodaj. Tel.: 25-088 287

Prodaj Z 750, letnik 1981, v dobrem stanju. Hlebce 30, Lesce 289
Prodaj tovorno PRIKOLICO, primer-na tudi za kampiranje, nosilnosti 400 do 500 kg. Tel.: 83-404 291

Prodaj JUGO 45, letnik 7/1985. Tel.: 42-837 293
Ugodno prodaj Z 101, letnik 9/1985. Tel.: 39-985, po 16. uri 294

Prodaj Z 750 LE, letnik 1980, registrirana celo leto. Ogled v soboto popoldne. Branko Justin, Hlebce 1, Lesce 297
Prodaj "W JETTA, letnik 1982. Mulej, Rodine 301

Prodaj R 4 TL, letnik julij 1984. Tel.: 064/632-354 305
Prodaj Z 128, letnik avgust 1986. Senično 65, Tržič 307

Prodaj Z 850, letnik 1982, registriran do novembra 1989. Zasp, Stagne 20, Bled 309
Prodaj NSU 1200, nevozen, za dele. Strahnj 11, Naklo 314

Prodaj LADO 1200 karavan, letnik december 1984. Tel.: 39-944 316
Prodaj JUGO, letnik 1981. Informacije na tel.: 51-891 318

Ugodno prodaj OPEL REKORD coupe S, letnik 1970. Antonija Medič, Koritenska 31, Bled 322
Ugodno prodaj SPAČKA, registriran do konca leta. Tel.: 34-230 324

Prodaj Z 750 L, letnik 1983. Gaberc, Mervuž 17, Zg. Gorje 326

Ugodno prodaj dobro ohranjeno Z 750, letnik 1976. Tel.: 33-232 327

Z 101, letnik 1986, prodaj. Likozar, Voklo 83 328

Prodaj Z 750, starejši letnik, zelo ohranjen. Seljakovo nas. 12, Strazišče 331

Prodaj GOLF JGL diesel, letnik 1984, S paket. Suha 15, Kranj 333

Prodaj Z 750. Pristava 104, Trzic 335

Prodaj 125 P, dobro ohranjen, garažiran, letnik 1976. Horvat, Sempetrska 14, Kranj - Strazišče 336

126 PGL, letnik 1986, nujno in ugodno prodaj ter zelo malo rabljen HLADILNIK, 30 odstotkov ceneje od novega. Tel.: 75-467 341

Za Z 101 prodaj nove ODBIJAVE (stari tip), tri nove zunanje KLJUČAVNICE in rabljena prednja leva VRATA. Tel.: 74-545 342

GOLF GL, letnik 1981, prodaj. Informacije na tel.: 44-625, po 16. uri 344

Prodaj DELE za škodo coupe. Tel.: 74-805 347

Prodaj CITROEN GSX 1.2, letnik 1978, garažiran. Repe, Sp. Gorje 61/c 350

Kupim MOTOR za 125 P. Tel.: 064/632-280, od 15. do 16. ure 352

Poceni prodaj dobro ohranjen GOLF diesel, letnik 1984, z nekaj dodatne opreme. Okroglo 23, popoldne 356

Ugodno prodaj VW 1200, letnik 1971. Informacije na tel.: 76-198 358

Prodaj MOTOR BT 50 in dirkalno KOLO battaglin. Tel.: 49-454 362

JEZERSKO VABI

V dolinah je megla, pri nas pa sonce, led na jezeru, ob njem pa odprto gostišče. Pridite in se prepričajte!

Prodaj Z 101, obnovljeno, letnik 1977. Pretnar, Brezje pri Trzicu 38, tel.: 51-003 395

Prodaj PEUGEOT 204 in MOTOR R 4. Informacije na tel.: 58-389, od 14. do 20. ure 396

Prodaj FIAT 127, letnik 1978, z novim motorjem. Tel.: 37-385 400

Z 128, letnik oktober 1986, dobro ohranjeno, prodaj. Tel.: 69-870 401

Zelo ugodno prodaj KOMBI Z 850 AF. C. svobode 16, Radovljica 402

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 9/1986. Radonjič, Golnik 67 425

LADO samara, rdeče barve, letnik 1987, lepo ohranjeno, prodaj. Pintar, Bodovlje 2, Škofja Loka 428

Ohranjen JUGO 45, letnik november 1983, z dodatno opremo, prodaj. Ogled v soboto. Tel.: 50-676 434

Prodaj KOMBI zastava. Tel.: 85-430 435

Prodaj VW 1200, letnik 1975. Behek, Gradnikova 4, Kranj 436

Dobro ohranjen OPEL KADETT B, letnik 1972, prodaj. Tel.: 45-659 438

Prodaj Z 101, letnik 1986. Tel.: 36-753 439

Prodaj dobro ohranjen MOPED tomos 15 SL, Tel.: 70-111, int. 44 440

Prodaj dobro ohranjen GOLF JX diesel, letnik december 1985. Tel.: 42-520 442

Ugodno prodaj R 4, letnik november 1977, obnovljen. Lužija, Titova 41, Jesenice, 1. nadstropje 445

Prodaj SUNBEAM, letnik 1976, neregistriran, z rezervnimi deli. Tel.: 21-228 447

Prodaj OPEL REKORD, starejši letnik, potreben manjšega popravila. Klemenčič, Cegelnica 25, Naklo 448

Prodaj dobro ohranjen OPEL KADETT 1300 S, letnik 1983, 60.000 km. Tel.: 79-820 449

FRIZERSTVO TERAN IZ NAKLA

OBVEŠČA CENJENE STRANKE, DA SE JE S 1. 1. 1989 ZA FRIZERSKE STORITVE POTREBNO VNAPREJ NAROČITI

TEL.: 48-764

Prodaj FORD FIESTO, letnik 1982, 60.000 km, garažiran, dobro ohranjen. Tel.: 43-007 363

Prodaj LADO riva 1300, letnik 1988. Ogled v petek popoldne in soboto. Bodižič, Proletarska 11, Trzic 366

GOLF diesel, karamboliran, star 6 let, prodaj. Tel.: 46-103 367

Ugodno prodaj tomos AVTOMATIK A 3 KLS, letnik 1988. Tel.: 33-627 368

Prodaj Z 750, letnik 1976, registrirana do 15. 1. 1990. Tel.: 36-416 371

Prodaj Z 101, letnik 1975, neregistrirano, v dobrem stanju. Dolinar, Loka 65, Trzic 374

R 18, letnik 5/1984, prodaj. Tel.: 57-236 375

Prodaj Z 101 GTL, letnik 1983. Luskovec, Strahinj 47 377

Prodaj Z 128, letnik december 1987, z dodatno opremo. Tel.: 58-010 381

Ugodno prodaj Z 750, letnik 1982, registrirana do decembra 1989. Mišiče 4, Kamna gorica 382

ALFO 75, letnik junij 1987, prevoženih 25.000 km, zelo ugodno prodaj. Tel.: 064/631-685 385

Prodaj OPEL KADETT, starejši letnik, zelo ugodna cena. Tel.: 38-137 388

Ugodno prodaj GOLF JXD, nov. Bajt, Cepulje 4 390

GOLF, nemški, letnik 1976, registriran do leta 1990, 1600 ccm, ugodno prodaj. Begunjska 17, Lesce, tel.: 74-207 391

Prodaj Z 750, letnik 1979, malo karambolirano. Vopovlje 25, tel.: 42-452 393

OPTIKA VERVEGA NEVENKA

Tavčarjeva 1, Kranj tel.: 27-610 (nasproti delikatese)

Vam nudi hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal z navadnimi in specialnimi lečami. Izdelujemo na recept in brez njega

DIANO, letnik 1980, prodaj. Kovač, Valjavčeva 11, Kranj 451

Prodaj AMI 8, letnik 1975, registriran do oktobra 1989. Drago Kern, Praprotna policja 29, Cerklje 457

Prodaj MZ ETZ 250, letnik 1984. Možna zamenjava za manjši avto. Tel.: 57-478 458

Prodaj FIAT 126 P, letnik december 1988 in ALFO ROMEO, letnik 1986. Kovač, Suha 32, Kranj 459

Prodaj dobro ohranjeno Z 750, letnik december 1980, 43.000 km. Stern, V. Vlahoviča 4, Kranj, tel.: 36-616, popoldne 461

ZAPOSLOTITVE

Nudimo vam HONORARNO ZAPOSLOTITVE ob vikendih - DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE. Tel.: 38-206 154

Nudim odlično plačilo za PRODAJO uporabnih izdelkov. Tel.: 75-335 203

Če želite pomagati ljudem z domačo lekarno, se javite na tel.: 82-015. Plačilo takoj. 223

Mlajšim osebam z lastnim prevozom nudim DELO. Zasluzek okoli 5 SM na uro. Šifra: UREJENOST IN KULTURA 234

DU Šenčur razpisuje mesto VODJE KLUBA - klub je odprt 1 x tedensko. Vse ostalo po dogovoru. Prednost imajo člani DU Šenčur. Prijave sprejema tajnica društva: Minka Bučan do 25. 1. 1989. 239

Iščem frizersko POMOČNICO. Frizerski salon Jospina, Radovljica 252

Takoj zaposlim več KV MIZARJEV. Ponudbo pošljite na naslov: Mizarstvo Kene Slavko, Jurčičeva 5, Radovljica 271

Frizerski salon PAVEC JANA PODBREZJE 60

ODPRTO pon., tor., sre., čet 13. - 19. petek 8. - 14. sobota 7. - 12.

VW KOMBI bus, letnik 1973, generalno obnovljen, ugodno prodaj ali menjaj za osebni avto in 4 VW gume 165 x 15 z obroči. Konc, Golnik 55 403

Prodaj popravljen MOTOR z menjalnikom za fička. Avtomehanik Jože Pretnar, Žiganja vas 28. Duplje, tel.: 58-063 406

ŠKODO 120 L, letnik 1977, registrirano, prodaj. Ahačič, tel.: 25-389 410

Z 128, letnik 1986, prodaj. Damjan Tomazin, Predoslje 154 414

Prodaj Z 101, letnik 1978, obnovljena. Ogled v petek in soboto. Vrhovec, Gorenjska 20, Radovljica 423

Spretnim ročnim pletiljam nudim DELO na dom. Šifra: SODELOVANJE 299

Za šivanje športnih izdelkov honorarno zaposlimo priučeno PRESHVALKO. Lahko tudi upokojenka. Tel.: 064/23-035 306

V Škofji Loki nudimo popoldansko honorarno DELO - čiščenje prostorov. Tel.: 25-457, od 17. do 19. ure 338

Sprejem enostavnejše strojno ŠIVANJE na dom. Šifra: RADOVLJICA 348

Honorarno zaposlimo POTNIKA za prodajo najnovejših enciklopedij in priročnikov. Tel.: 35-060 353

Sprejem kakršnokoli DELO na dom. Možnost postavitev stroja. Šifra: POMLAD 357

Sprejem kakršnokoli DELO na dom. Šifra: VESTEN - MARLJIV 370

Narodno - zabavni in zabavni ansambel z rednim aranžmajem IŠČE rutinarno PEVKO - po možnosti z Gorenjske. Tel.: 77-359, Emil ali 77-910, Janko Iskra 372

Iščem izkušenega AKVIZITERJA - vodjo svoje skupine, za prodajo kovinske galanterije. Petek, sobota, od 14. do 16.30. Miro Zemva, Zagoriška 18, Bled 378

V svoji obratovalnici v Zapužah 38, KS Begunje, tel.: (064) 73-110

vam nudim

1. raznovrstne mizarske usluge;
2. na terenu montažo stenskih in stropnih oblog in druga opravila;
3. delo opravim kvalitetno - solidno in po zmernih cenah

Za naročilo se priporočam

Anton Kežar mizarska obratovalnica

Iščemo dva PRODAJALCA za prodajo Družinskega zdravstvenega vodnika. Zaželeni potniki, kateri so ta priročnik že prodajali. Šifra: NAJVEČJA PROVIZIJA TEDENSKO 384

Malo truda in hiter zaslužek. Vas miha? Pokličite 35-265, zvečer 399

Če ste nezaposleni ali imate nizke dohodeke in voljo do resnega dela, pokličite na tel.: 58-016, od 15. do 16. ure 413

Iščem POTNIKE in AKVIZITERJE za prodajo novega izdelka. Tel.: 22-505 417

ZIVALI

Prodaj rjave JARKICE in 20 do 50 kg težke PRAŠICE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 204

Prodaj 14 dni staro črno-belo TELIČKO in BIKCA. Korenčan, Podbrezje 54 205

Prodaj 7 dni staro TELIČKO frizjiko. Breg ob Kokri 16, Preddvor 208

Prodaj TELETA starega 8 tednov. Sp. Besnica 137 240

Prodaj KRAVO po telitvi. Sp. Lipnica 18, Kamna gorica 249

Prodaj BIKCA, starega 1 teden, črno-belo. Visoko 68 280

TELIČKO za zakol zamenjam za dobro kravo. Svajger, Visočje 18, Trzic, tel.: 51-078 272

Prodaj 4 tedne staro TELIČKO frizjiko. Predoslje 92 282

Prodaj polovico mlade GOVEDI in neškropljena JABOLKA voščenske. Strahinj 65, Naklo 312

Prodaj 10 dni staro TELIČKO simentalca. Kuralt, Zabnica 51 346

Poceni prodaj mlade ovčarske KUŽKE brez rodovnika. Markič, Podbrezje 235 376

Prodaj PRAŠIČA za zakol, krmiljen z domačo krmo. C. T. Fajfarja 35, Cerklje 389

Prodaj črno-belo TELIČKO, staro 8 tednov, primerno za rejo in PRAŠIČA, težkega 130 kg. Olševek 40 394

Prodaj KRAVO in mladega VOLA. Ambrožič, Zasip, Stagne 27 398

Prodaj visoko breje TELICE simentalca. Tel.: 57-959 408

Prodaj črno-belega BIKCA, starega 14 dni. Goriče 11, Golnik 412

Prodaj 6 tednov staro TELIČKO. Češnjek 5, Cerklje 419

Prodaj 2 PRAŠIČA, težka do 140 kg. Bohinc, Zg. Brnik 57/a 429

Prodaj 10 dni starega TELIČKA, črno-belega. Korbar, Klanec 32, Komenda, tel.: 061/841-049 431

Prodaj TELETA, starega 7 tednov. Lahovče 33, Cerklje 437

Prodaj 9 mesecev brejo TELICO. Groselj, Dobje 2, Poljane 452

Za plemo prodaj 14 dni staro TELIČKO frizjiko. Britof 34 454

Prodaj TELICO, brejo 7 mesecev, frizjiko. Kovač, Suha 32, Kranj 460

Prodaj PRAŠIČE, težke od 30 do 120 kg. Posavec 123, tel.: 70-379 462

Prodaj 2 TELIČKA simentalca, stara 1 teden. Struževno 20, Kranj 465

IZGUBLJENO

Opazovano osebo opozarjam, da PSA lesija, odvzeta 8. 1. 1989, vrne v treh dneh. V nasprotnem primeru sledi tožba. 245

KUPIM

Kupim CITROEN BX 1300. Tel.: 42-279 137

Kupim 17-kubično SAMONAKLADALNO PRIKOLICO in 4 kW SUŠILNO NAPRAVO. Tel.: 69-065, popoldne 251

Kupim rabljeno KAMP PRIKOLICO - 4 ležišča. Tel.: 89-145, popoldne 284

Kupim BETONSKE KVADRE 30 x 40 cm. Franc Zupan, Breg ob Savi 9, Kranj, tel.: 40-243 292

Za jugota 45 kupim DELE za motor in menjalnik ali motor in menjalnik v okvari. Tel.: 45-626 321

Kupime suhe kostonjeve ali brestove PLOHE. Tel.: 74-707 332

AVTOKAMP PRIKOLICO kupim. Tel.: 22-142 337

Kupim 1 teden dni starega BIKCA simentalca. Tel.: 70-117 422

Kupim BIKCA, starega 5 tednov, za rejo. Tel.: 064/621-437 446

Kupim CEPILEC za drva. Tel.: 66-359 450

Kupim 25 kub. m. HLODOVINE za ostrešje. Tel.: 42-209 455

POSESTI

PROSTOR v Kranju primeren za trgovinsko dejavnost kupim ali vzamem v najem. Tel.: 36-282

Prodaj 90 arov ZEMLJE s staro hišo. Električna in vodovod na parceli. 15 km iz Ptuj. Prodaj tudi FIAT 126, letnik maj 1988. Tel.: 064/631-996, od 18. do 20. ure 285

POSESTVO, primerno za obrt, v Selšči dolino, prodajmo. Gospodarska poslopja, delavnica, dvonadstropna hiša okoli dvorišča. Tel.: 061/342-742 343

KMETIJO z nekaj zemlje odkupim, ostarelim nudim nego in oskrbo. Šifra: KMEČKI TURIZEM 361

V okolici Kranja kupim zazidljivo PARCELO, lahko v začetku gradnje. Tel.: 34-284 432

Prodaj zazidljivo PARCELO v bližini Poljan. Naslov v oglasnem oddelku. 453

POZNAVSTVA

Če si star okrog 30 in si se naveličal samote ter si želiš ustvariti topli dom, se nama oglaš. Šifra: SREČA 259

Sem kmečki fant, star 26 let, zaposlen v Kranju in želim spoznati sebi primerno deklo. En otrok ni ovira. Šifra: LEPA PRIHODNOST 433

RAZNO PRODAJ

Prodaj rabljen stroj za brušenje parketa. črno-beli televizor »Cajevce«, 150 punt in 1 m³ fasadnega peska (krem) v vrečah. Telefon: 27-546.

Prodaj krznen plašč rjav - gladek. št. 46. Tel.: 28-669

Poceni prodaj VISO letnik 1981 in STRUŽNICO metalac Čakovec, kot nova. Tel.: 28-049 266

Zelo ugodno prodaj TROSED in DVOSED, dvokrilno OMARO z drsčimi vrati ter 2 PAPAGAJA s kletko. Eriz, Frankovo nas. 69, Škofja Loka 323

Ugodno prodaj več RADIATORJEV jugoterm in elektro-oljni RADIATOR. Tel.: 064/622-614 334

Prodaj 15 dni stara črno-bela BIKCA, 250 kg težko SVINJO. Ugodno prodaj tudi PEČ za centralno kurjavo, rabljeno eno sezono, lahko tudi s črpalno in ventili, moč 75.000 cckl ter traktorsko oljavo KOSILNICO, rabljena eno sezono. Tel.: 57-280 349

Prodaj APARI 800 XL, disketar, kasetofon in programe. Tel.: 68-176, popoldne 392

Prodaj 11 m DIMNIKA schidel premera 20 cm, trajnožarečo PEČ, termoakumulacijsko PEČ 3 kW in GOBELIN zadnjo večerjo. Milje 26, Šenčur 405

Prodaj oljni GORILEC ecoplam, skraj nov in garažna VRATA jelovica, nova. Zelič, Sv. Duh 187 418

Prodaj že obdelan LES za manjšo brunarico in zelo dobro ohranjen ZAPRAVLJIVČEK. Naslov v oglasnem oddelku. 420

STAN.OPREMA

Ugodno prodaj TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 6 kW. Tel.: 21-970

Prodaj raztegljiv KAVČ in 2 FOTELJA. Telefon 38-552

Prodaj kuhinjske ELEMENTE s hladilnikom, kuhinjsko NAPO, 8-litrski BOJLER tiki, polovični ŠTEDILNIK na drva 35 cm. Tel.: 57-384, popoldne, Bavac, Kovor 107, Trzic 226

Prodaj 3 rabljene termoakumulacijske PEČI, (2 - 3 kW, 1 - 4 kW). Cena po dogovoru. Tel.: 82-058 257

Prodaj sobno OPREMO. Ogled v soboto in nedeljo ves dan, ostali dnevi popoldne. Podlubnik 157, Škofja Loka, stan. 3, pritičje 284

Kiperbusch ITPP Ribnica, nov, prodaj 25 odstotkov ceneje. Tel.: 65-058 276

Prodaj dobro ohranjeno OPREMO dnevne sobe vel. 3,70 x 2,40 - teak. 302

Prodaj dobro ohranjeno OPREMO dnevne sobe, vel. 3,70 x 2,40 - teak. Naslov v oglasnem oddelku. 303

Ugodno prodaj dobro ohranjeno kuhinjsko POHIŠTVO z vsemi aparati. Informacije v petek, soboto in nedeljo. Kranjska 38, Šenčur 317

Prodaj jogi POSTELJO 160 x 200 cm. Tel.: 81-292 320

Več VZMETNICE (modroce) za postelje ugodno prodaj. Tel.: 74-078 340

Zelo ugodno prodaj KUHINJO svea. Informacije na tel.: 78-817, po 15. uri 355

Prodaj otroške POGRADE. Tel.: 39-920 364

Zelo poceni prodaj rabljeno sedežno GARNITURO in nov JOGI za posteljo. Tel.: 26-835 380

Prodaj 2 masivna, ohranjena FOTELJA, skaj - blago. Tel.: 27-753, popoldne 407

Ugodno prodaj SPALNICO. Tel.: 75-935 463

STANOVANJA

Novo 3-sobno STANOVANJE 86 kvad. m. v Kranju, na lepi lokaciji, prodaj. Šifra: UGODNO 211

V okolici Kranja oddam ogrevano SOBO starejši ženski. Naslov v oglasnem oddelku. 236

V Škofji Loki ali okolici mlad par najame STANOVANJE. Tel.: 064/620-241 256

Na Jesenicah nujno iščem GARSONJERO ali SOBO z možnostjo kuhanja ter souporabo sanitarij. Šifra: PREDPLAČILO 295

Manjšo HIŠO ali večje STANOVANJE najmem. Možnost odkupa. Šifra: PREDPLAČILO - TELEFON 360

Mlada družina išče STANOVANJE v okolici Kranja. Naslov v oglasnem oddelku. 416

V opremljeno SOBO sprejemam moške stanovalce. Stritar, C. na Klanec 31, Kranj 421

3-sobno STANOVANJE, 72 kvad. m., v Sorlijevem naselju, zamenjav za večje v Kranju ali okolici. Šifra: MP 15 441

OBVESTILA

ROLETE IN ŽALUZIJE, ZASTEKLITVE balkonov naročite Špilerjev, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: 064/75-610. Cene konkurenčne, za rolete brezplačen prevoz. 168

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV gorenje na Bledu. Naročila sprejemam med 8. in 9. uro ter 14. in 16. uro. Milan Koprivec, Kolodvorska c. 3/c, tel.: 77-247 232

IZDELJEM CISTERNE za kurilno olje različnih oblik in velikosti. Opravljam tudi KLJUČAVNIČARSKA dela in splošno varjenje. Pokličite in zadovoljni boste. Tel.: 79-855 247

Bagat tečaj KROJENJA in ŠIVANJA v Kranju obvešča, da začne z vpisom v nov začetni in nadaljevalni tečaj 13. 1. 1989 in z začetkom 16. 1. 1989 ob 15.30. Delavski dom, vhod 6. Do vpisa se lahko prijavite na tel.: 48-757 258

Sprejemam naročila za SLIKOPLESKARSKA dela. Tel.: 50-824 280

Ugodno in kvalitetno izdelam novo ali obnovim obstoječo ELEKTROINSTALACIJO. Jože Benedičič, Elektroinstalacije, Prezrenje 22, Podnart, tel.: 70-482 411

OBVEŠČAM, da kar govorijo Šavsovi, ni res, da imam njihov svet. Zemlja je plačana in zemljiško vknjižena. Da ne bi kdo mislil, da bo tam dobil pot za sosedov vrt. Šavsovi naj prodajajo svojo zemljo, do moje pa nimajo pravice. Čeprav si vse upajo, jim to ne bo uspelo. Marija Pogačnik, Preddvor 415

VODOINSTALACIJE (hiše, kopalnice, popravila) vam hitro in kvalitetno naredim. Tel.: 28-427 270

POPRAVLJAM ženske nogavice. Informacije po 19. uri na tel.: 83-404 430

Cenjene stranke obveščam, da zopet lahko naročijo rolete, žaluzije v vseh barvah, dimenzijah in izvedbah. Sprejemam naročila za zavese vseh vrst (rolo, lamelne, plese). Ugodna cena, dobavni roki. Cena zagotovljena od naročila do montaže. ROLETARSTVO NOGRAŠEK, MILJE 13, 64208 ŠENČUR, tel.: 061/50-720 19494

OSTALO

Prodaj SENO. Janez Fojkar, Ožbolt 7, Škofja Loka 225

Prodaj STRIPE Mikija Mustra - dogodivščine Zvitorepca. Lakotnika in Trdnice. Informacije na tel.: 77-723 227

Iščemo VARSTVO za naša 14-mesečna fantka, na vašem ali našem domu, od začetka februarja dalje. Plačilo po dogovoru. Tel.: 33-605 263

TAPISERIJO "Zadnja večerja" (2610 x 1050 mm) in druge unikatne prodaj. Rakovec, Zg. Bitnje 124 269

Prodaj SENO. Zalog 63, Cerklje 286

Prodaj "klatiro" razžaganih suhih bukovih DRV. Vrhovnik, Vrhovje 1, Tunjci-ke 304

Prodaj suha bukova DRVA. Lesce, tel.: 74-368 308

Prodaj SENO in neškropljena JABOLKA voščenske. Peter Jošt, Sp. Duplje 72 313

Prodaj DRVA Čebašek, Moše 22 319

Ugodno prodaj KROMPIR za krmo. Tel.: 49-515 329

Prodaj diatonično HARMONIKO znamke hahner in 80-basno klavirsko HARMONIKO. Tel.: 46-089 330

Prodaj novo JAKNO nutrija, števil. 38-40. Tel.: 22-638 345

Iščemo VARSTVO za 6-letnega fantka in 11-mesečno punčko od marca do julija. Varstvo je izmenično, na vašem ali našem domu. Logar, Orehovlje 5/a, tel.: 39-416 351

Prodaj krmilni KROMPIR za prašiče. Sr. Bitnje 12 354

Prodaj MESO polovice telice in JABOLKA. Naklo, Grogova 2 373

Ugodno prodaj JABOLKA za ozimnico. Štular, Srakovlje 4 386

Prodaj 2 ptičji KLETKI. Informacije na tel.: 77-723 426

Potrebujem NAČRT za adaptacijo stanovanjske hiše. Naslov v oglasnem oddelku. 427

V varstvo sprejemam otroka. Naslov v oglasnem oddelku. 443

Prodaj bukova DRVA, JABOLKA in SENO. Dornik, Zasip, Sebenje 68, Bled 467

POPRAVEK

Pri zahvali za pokojno Frančiško Sušnik je prišlo do neželjene napake. Pravilno se glasi: Bankova mama iz Zg. Besnice Za neljubu napako se opravičujemo!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

DORE SMOLEJ
roj. Sekne

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, podarili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom za nesebično pomoč in tovarni Planika - TOZD Športni oddelek. Enaka zahvala gre tudi g. župniku za lepo opravljen pogreb in pevcem za zapete žalostinke.

ŽALUJOČI: Vsi njeni
Duplje, 24. decembra 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, pradedca, brata, strica, tasta in svaka

PAVLETA DOLENCA
p. d. Tinetovega Pavleta

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki ste ga cenili in spoštovali, mu poklonili cvetje in ga pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala za vse izraze sožalja, vsako lepo misel in besedo.

VSJ NJEGOVI
Zg. Bitnje, 31. decembra 1988

S snegom ali brez

Počitniško veselje se začinja

Kranj, 13. januarja - Da bi kranjski in okoliški šolarji dva počitniška tedna ne prezdeli le pred televizorjem, sta jim mladinska organizacija in zveza prijateljev mladine iz Kranja pripravili obsežen počitniški program. Iz niza dejavnosti, ki se bodo vrstile od jutra do večera, bo vsakdo našel kaj zase, saj je na izbiro prek 20 različnih možnosti, pretežno počitniško igrivih, ob katerih si bo več kot 10 tisoč kranjskih šolarjev res odahnilo od šole.

Organizatorja sta v pripravo letošnjih Veselih počitnic, kakor se tradicionalno imenujejo, pritegnili tudi Zveze telesnokulturnih, kulturnih in organizacij tehnične kulture, Kino, društvo Modrina, Jahanli center Podvin, klub Carnium, KS Stražišče, Pionirsko knjižnico, Planinsko društvo, Dom JLA, ki brezplačno nudi prostore, tako da je raznovrstnih dejavnosti na pretek. Otroci se bodo lahko odločili za ogled filmov in video projekcij, igre z žogo, plavanje, drsanje, likovno delavnico (in likovno šolo za tiste, ki ne marajo risanja), jahanje, tečaj, plesno šolo, lutkovne predstave, ure pravljice, norije na kolesih, zanimivih razstav (razstava izdelkov z zadnjega straziškega Živčava, fotografska razstava, letalski modelčki z demonstracijo), spet bo boljši sejem, koncert z izraznim plesom, video oblikovanje kot zanimiva novost, računalništvo, tekmovanje z avtomobilski na daljinsko upravljanje, predavanje o gorah... in najbrž smo že kaj pozabili. Prireditelji so se kajpak pripravili tudi za sneg: če pade, potem bo vsak dan tek na smučeh.

Večina počitniških dejavnosti bo seveda zastoj, kino objublja polovičen popust, za tečaj dr-

Počitnice se začno že jutri. Ob 10. uri ste vabljeni v kino Center ali v Delavski dom, kjer bosta filmska in video predstava. V ponedeljek pa bodo že ob 8. uri v športni dvorani na Planini igre z žogo, ob 9. uri se v Kieselsteinu začne likovna delavnica, ob 10. uri pa plavanje v zimskem bazenu, drsanje na sejmu, odpreta se kino Center in Carnium za film in video, tedaj se začinja tudi dopoldansko jahanje v Podvinu (popoldansko bo ob 15. uri). Ob 13. bo v Domu JLA mala plesna šola, ob 16. pa plesni tečaj. Ponedeljkov program se ponovi tudi v torek, le da bo ob 10. in 17. uri v Kieselsteinu še lutkovna predstava, v domu KS Stražišče razstava, boljši sejem in norija na kolesih.

sanja je treba plačati prijavnino, prosto drsanje pa je brezplačno, nekaj globlje pa bo treba seči v žep za 20-urni tečaj jahanja, ki bo veljal 155 tisočakov. Za organizatorje, ki že nekaj mesecev snujejo zimsko veselje, pa počitniške radosti še zdaleč niso zastoj, stale jih bodo skorajda storo milijardo, zato jim je veliko do tega, da bi bile dobro obiskane. Po petletnih izkušnjah sodeč imata največ privrženecv drsanje in kino (tudi letos bodo predstave ponavljali, če bo naval v kinodvorane), letos pa si množičnega obiska želijo tudi druge.

O podrobnem programu Veselih počitnic bodo šolarji obveščeni zadnji dan v šoli, o njih si lahko preberejo na plakatih, pa tudi v našem časopisu. Veliko zabave vam želimo!

D. Z. Žlebir

Nadstrešnice so tudi škofjeloški problem

Življenje in predpisi

Škofja Loka, 10. januarja - Nadstrešnice na javnih parkiriščih niso le problem radovljiske občine, temveč tudi škofjeloške. Tamkajšnji komite za družbeno planiranje in urejanje prostora je namreč v zadnjih letih prejel zahteve za postavitev nadstrešnic na parkiriščih pred stanovanjskimi bloki na Trati, v Podlubniku, v Gorenji vasi in v Žireh.

Če podrobno osvetlimo samo primer gradnje nadstrešnic na Trati, se nam razkrije celotna problematika, ki je dokaj podobna radovljiski. Zazidalni načrt za Frankovo naselje ne predvideva gradnje nadstrešnic na parkirišču, temveč garažno hišo na drugi lokaciji. Ker pa so (bili) stanovalci življenjsko zainteresirani, da zavarujejo avtomobile pred vremenskimi nevarnostmi, in ker je tudi gradnja garažne hiše vprašljiva, jim je upravni organ na predlog krajevnega skupnosti Trata izdal dovoljenje za postavitev nadstrešnic. Stanovalci so jih financirali in postavili sami, zato je tudi razumljivo, da so jih "vzeli za svoje" in da so si "prilastili" tudi del javnih površin. Tu pa smo že pri jedru problema. Ker so parkirišča

Dosedanje izkušnje so pokazale, da ima postavitev nadstrešnic na javnih parkiriščih tudi slabe strani. Zmanjšujejo se možnosti javnega parkiranja, oteženo je plujevanje in čiščenje, pojavlja se problem "prilastitja" javnih površin brez plačila obveznosti (najemnine, prispevki), ponekod tudi slabo vplivajo na izgled kraja.

prometne površine, ki so v javni rabi in jih lahko (pod določenimi pogoji) uporablja vsak, po mnenju Javnega pravobranilstva Gorenjske ne bi smeli dovoliti, da občani gradijo na javnih površinah in da si jih "okupirajo".

Nadstrešnice bi lahko postavila le krajevna skupnost, vendar pod takšnimi pogoji, da bi jih lahko vsak prosto uporabljal. Problem pa je še drug: ker gre za začasno rešitev in izdano dovoljenje ni povsem v skladu z zazidalnim načrtom, je onemogočeno učinkovito inšpekcijsko nadzorstvo.

Škofjeloški izvršni svet je na torkovi seji sklenil, da upravni organ do nadaljnjega ne bo izdal dovoljenja za postavitev nadstrešnic na javnih površinah. Sklep bo, kot kaže, najbolj prizadel tiste, ki se na gradnjo že pripravljajo ali o njej vsaj razmišljajo. Ker je med krajanje precej zanimanja za postavitev nadstrešnic in je tudi sicer znano, da je prepovedan sad najslajši, je težko napovedati nadaljnji potek dogodkov. Eno pa je skorajda gotovo: obravnava informacije o nadstrešnicah na torkovi seji izvršnega sveta bržčas ni bila zadnja.

C. Zaplotnik

Narava zagospodarila v vrtini karavanškega predora

Škoda zaradi vodnega udara še ni znana

Jesenice, 11. januarja - Investitor te ocene nima in je tudi sam ne more dati. Začeli smo z vrtanjem za pospešeno odvodnjavanje in z geološkimi vrtinami, da bomo ugotovili, v kakšnem položaju sploh smo, je v sredo, tretji dan po vodnem udaru v vrtini predora pod Karavankami, dejal inž. Boris Mikoš, vodja projekta pri Skupnosti za ceste Slovenije.

Kot je znano, je v nedeljo voda udrla in zagospodarila na čelu vrtine predora pod Karavankami, 3028 metrov globoko v predorski cevi in le 408 metrov do državne meje, kjer naj bi se avgusta letos srečali naši in avstrijski vrtalci. Da je voda stalni neprijetni spremljevalec kopalcev predora je več all manj že znano, prav tako pa so na morebitne probleme z vodo, ki je v nedeljo udrla z vso silo, sedaj pa se je umirila, opozarjale tudi geološke raziskave.

Kakšen je sedaj položaj v

predoru, sprašujemo inž. Borisa Mikoša, vodjo projekta pri Skupnosti za ceste SRS.

"Naša sedanja glavna naloga je stabilizacija stanja v predoru, kar pomeni, da moramo v predoru ponovno zagospodariti mi. V nedeljo je zagospodarila narava in mi smo ostali brez moči. Vodni udar je podrlo čelo tunele, voda je poplavila tunel in nanosila več 1000 kubičnih metrov raznega materiala, ki ga moramo odstraniti. Kolikšna je škoda. Mi kot investitorji te ocene nimamo in je tudi ne moremo

Inž. Boris Mikoš, vodja projekta

dati. Takšnega vodnega udara nismo pričakovali. Sanacija bo zanesljivo trajala več tednov in ne bo poceni. Višina še ni znana. Investitor bo predlagal ustnovitev posebne komisije, ki mora ugotoviti morebitno krivdo izvajalca pri tem."

Je rok, ko naj bi se srečali naši in avstrijski kopalci zaradi te nesreče ogrožen.

"Škoda, da je do tega dogodka prišlo v trenutku, ko imamo na naši strani do državne meje le še 408 metrov. Mislimo, da 12. avgusta letos, ko naj bi bil predor prevrtan, ni ogrožen. Če pa se bo to pokazalo, se bo treba z izvajalci del dogovarjati, da se bodo lotili del na začetku predora, in seveda se s sosedo dogovarjati o morebitni pomoči na naši strani."

J. Košnjek, slike F. Perdan

Voda še vedno teče iz vrtine. Priteče jo okrog 100 litrov na sekundo.

Po politični in gospodarski reformi - še reforma vremena

Radovljica, 10. januarja - Stari ljudje, ki več dajo na bolečine v križu kot na znanstvene vremenske napovedi, pravijo, da zdaj še vreme ni več takšno, kot je bilo nekaj. Ze lanska zima je bila mila, tudi letos smo sredi januarja še brez snega in res bo treba prisluhniti šalji-vemu Bohinju, ki zatrjuje, da bo zdaj, ko so moderne gospodarske in politične reforme, treba reformirati tudi vreme. Saj je tudi vreme zanič! Snega si še najbolj želijo žičničarji in mladi, ki bodo ta konec tedna končali prvi del šolskih učenosti; kmetom pa za zdaj še kar ustreza, da je kopno in da lahko delajo v gozdu, sadovnjaku ali drugod.

Ludvik Dragan, upokojenec iz Nove vasi: "Devetintrideset let sem delal v jeseniški Železarni, zdaj pa sem že nekaj časa v pokoju. Ker pokojnina ni velika, sem se odločil, da tudi letos tako kot lani priskočim na pomoč sadjarjem iz Resja. Delo je zanimivo in zdaj, ko ni snega in ne hudega mraza, tudi prijetno. Sicer pa sneg za sadjarje ni bil še nobeno leto ovira. Kot so mi pripovedovali, so v Resjah obrezovali sadje že tudi tedaj, ko je bilo pol metra snega."

Mara Prešeren iz Hraš pri Lescah: "Ze lani ni bilo pozimi nobenega počitka in tudi letos je vreme takšno, da kar priganja k delu. Zdaj, ko je še suho, se nam zdi škoda vsakega dne, sicer pa tudi tedaj, ko je sneg, ne ležimo. Na kmetih je vedno dosti dela. Zjutraj postorim v hlevu, kjer je 25 repov, kuham žganje..."

čez dan delam butare,

Ivan Grlič iz Studenčic pri Lescah: "Kar bomo postorili zdaj, še pred snegom, nam ne bo treba spomladi. Pred kratkim smo vozili gnoj, zdaj delamo predvsem v gozdu - sekamo sušice, grmovje... Če ne bo premráz, se bomo lotili tudi butar. Za pšenico pa bi bilo bolje, da bi bila prekrita z snegom."

C. Zaplotnik

Viktor Frelih iz Gorenjske kmetijske zadruge: "Če ni snega, to še ne pomeni, da je za kmetijstvo slabo. Ker je zemlja zmrznila, tudi za žita vsaj za zdaj ni večje nevarnosti, da bi slabo prezimila. Za kmete pa je dobro, ker je suho, saj bodo lahko veliko postorili po gozdu."

Olga Pogačnik iz KZK-Jevega sadovnjaka Resje pri Podvinu: "Pri nas je že navada, da kmalu po novem letu začnemo z obrezovanjem sadja in da nam pri tem pomagajo tudi zunanji sodelavci. Letos smo začeli v ponedeljek, skupno nas je trinajst. Vreme je resda prijetno, kot nalašč za sadjarska opravila, vendar je več sitnosti zaradi tega, ker je na drevesih še vedno precej listja. Strokovnjaki pravijo, da je za to predvsem kriva suša."

Pohod na Stol poslej spomladi

Jesenice, 10. januarja - Člani pripravljalnega odbora za pohod na Stol so na nedavnem sestanku s planinskimi, družbenopolitičnimi in drugimi delavci v jeseniški občini sklenili, da bodo letošnji, 24. zimski spominski pohod na Stol preložili s februarja na maj. Točnega datuma še niso določili, vendar so predlagali termin ob koncu meseca mladosti.

Pohod, s katerim so vsako leto februarja označili spomin na junaško bitko Cankarjeve čete na pobočjih najvišjega vrha Karavank, so sklenili prestaviti na poznejši čas zaradi dveh razlogov. Planinska javnost je namreč vse bolj glasno opozarjala, da je množični vzpon v visokogorje pozimi prenevaren. Ker popolne varnosti ob še tako dobri organiziranosti ni moč zagotoviti, so se strinjali, da bi bil pohod primernejši v spomladanskem času. Organizacijski stroški, za katere trenutno nimajo dovolj denarja, bodo takrat nekoliko manjši. Obenem s finančnimi težavami pa bodo v prihodnjih dneh skušali rešiti tudi nekatere organizacijske probleme.

S.

Ledena skorja je dovolj trdna - Če nam že snega noče nasuti letošnja zima, potem je vsaj toliko mrzla, da so zamrznil nekateri bajerji, reke in potoki, ledena skorja pa se je začela debeliti tudi na jezerih. Zamrzovati se začelo blejsko jezero, vendar led vsaj pred dnevi še ni bil popolnoma varen za hojo in drsanje ter druge igre na ledu. Pod dokaj zanesljivim ledom pa je večji del Sobčevega bajerja. Ker je vodna površina manjša, zamrzne skoraj vsako, kolikor toliko hladno zimo. Lansko zimo ni, letošnje zimo pa se je prvi led pojavil že pred Novim letom, potem za nekaj dni popustil, nato pa se je spet zdebil. Sobčeva ledena ploskev ne sameva (na sliki), če ne bo odjuge in ne snega, pa bo med šolskimi počitnicami na njej še več igre na ledu željnih ljudi. J. K., slika F. Perdan

Prodajna razstava v Murkinem salonu pohištva

Ročno tkane odeje

Lesce, januarja - Danes so v Murkinem salonu pohištva odprli prodajno razstavo ročno tkanih volnenih odev Jerneja Ručigaja z Bohinjske Bele, ki se z razstavo prvič samostojno predstavlja, z ročnim tkanjem pa se ukvarja že štiri leta.

Jerneja Ručigaja se bo na razstavi, ki bo odprta do konca januarja, predstavil s trimesečnim delom, ki je seveda zelo zamudno. "Pri ročnem delu je tako, da nič ne moreš prehiteti," pravi Jernej, ki se z ročnim tkanjem preživlja že štiri leta. Izdeluje predvsem volnene odeje, tudi takšne, da je moč prekriti dve postelji, blazine, tudi oblačila. Njegova posebnost so tkanine, ki jih na ročnih statvah šteje iz ročno predene volne, barva pa jo z orehi, češminom in jelševim lubjem. Seveda so ti izdelki dražji. Ljudje pa jih ne kupujejo le zaradi povsem ročne izdelave, temveč tudi zaradi antirevmatičnih lastnosti, saj so to tople, povsem čiste tkanine, brez kakršnekoli kemične obdelave.

M. V.

Počitnice na ledu

Kranj, 12. januarja - Čeprav še vse do sredine tega tedna ni bilo znano, kako se bodo letos v Kranju dogovorili glede pokrivanja stroškov za obratovanje drsališča med zimskimi počitnicami, so v kolektivu Poslovno pridivnega centra Gorenjski sejem sklenili, da dosedanjega tradicionalnega brezplačnega drsanja tudi letos ne bodo ukinitli. Tako bo štirinajst dni (od 16. do 20. in od 23. do 27. januarja) vsak dan od 10. ure do 11.30 in od 14. ure do 15.30 brezplačno drsanje na kranjskem drsališču v Savskem logu.

A. Ž.

NESREČE

Vrglo ga je iz avtomobila

Šenčur, 10. januarja - Dopoldne se je na cesti Kranj - Brnik v šenčurskem križišču smrtno ponesrečil 25-letni Marjan Kavaš z Mlake pri Kamniku. Pripeljal je bil iz Voklega in z nezmanjšano hitrostjo zapeljal s stranske ceste v križišče tik pred avto, ki ga je iz kranjske smeri pripeljal 38-letni Mikica Meštrovič iz Ogulina. Avtomobila sta silovito trčila in Kavaševga je zasukalo in vrglo v drog kašipota, nato pa se je prevrnil. Voznika (vozil je brez vozniškega izpita) je vrglo iz vozila na travnik, kjer je obležal mrtev.

Sopotnica umrla na kraju nesreče

Prebačevo, 11. januarja - Na cesti skozi Prebačevo se je kmalu po polnoči pripetila prometna nesreča, v kateri je ugasnilo še eno mlado življenje. Osební avto, ki ga je skozi vas vozil 25-letni Marko Banič iz Žilj, je v dvojnem ovinku zaneslo, tako da je bočno trčil v hišo ob cesti. Sopotnica Silvestra Stopar, stara 21 let, iz Lesc, je bila v nesreči tako hudo ranjena, da je umrla na kraju samem.

V požaru se je zadušil

Gozd Martuljek, 11. januarja - Franc P. iz Zgornjih Rut v Gozd Martuljku je zgodaj zjutraj v domači hiši odkril požar. S sosedom, ki je prišel z gasilnim aparatom, sta vdrla v sobo 32-letnega sina Jožeta, od koder je prihajal dim, in ga našla mrtvega na goreči postelji. Ogenj, ki ga je bržkone zanetil Jože P. sam, saj je bilo na žimnici že prej večkrat najti ogorko cigaret in ožganine, sta pogasila sama.

D. Ž.